ilke

AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

* EKİM DEVRİMİ 61 YAŞINDA
* EGEMEN SINIFLARIN BUNALIMI VE SOSYAL DEMOKRASİ
* ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI KONGRESİ
* Devrimci ve Enternasyonalist Cömertliğimizin Ulaşabileceği Herşeyi Dünyaya Vereceğiz / Fidel CASTRO

Cilt/10 Kasım - 1978 Sayı/59

ilke

SAYI : 59
KASIM / 1978

İÇİNDEKİLER

Sahibi: *Öner Ciravoğlu* / Yazıişleri Müdürü: *Yusuf Hasan Çebi* / Yazışma Adresi: P.K. 71 İstanbul / Yönetim ve Havale Adresi: Öner Ciravoğlu, Başmusahip Sokak Tan Apt. 10-11 Cağaloğlu İstanbul İ Abone Şartları: Yıllık 250, altı aylık 125 Lira. Dış ülkeler için iki katıdır / Dizgi: *Evren Matbaası* / Baskı: *Ze Matbaası* / İlan: Tam sayfa 500 Lira / Son Baskı Tarihi: *5 Kasım 1978*

AÇIKLAMA

Okuyucularımız İLKE'yi bu sayıdan itibaren 25 TL. fiyatla satınalacaklar. Zorunlu olarak Dergi'nin fiyatına yaptığımız bu 5 TL.'lik ilave; kâğıt, metal vb. matbaa giderlerinin astronomik artışları nedeniyledir. İçinde bulunduğumuz koşullar; ilan almayan, sadece okuyucuların desteğiyle yaşamlarını sürdüren yayınlar için gerçekten «kriz» deyimiyle tanımlanabilir.

Bizim gibi, işçi sınıfı mücadelesini giderek artan ekonomik sorunlar içinde elden geldiğince yürütmeye çabalayan yayınların fedakârlığı biraz da oyuculardan beklemeye hakkı olanların tek güvencesi, yine bilime bağlı olanlar olmalıdır.

Elde olmayan nedenlerle bu fiyat artışını okuyucuların hoşgöreceklerine, Dergimize bugüne dek sağlanan desteğin süreceğine inanıyoruz.

Saygılarımızla... İLKE

BÜYÜK EKİM DEVRİMİ 61 YAŞINDA

İLKE

TARİHİN kölelik düzenini tasfiye edip, yeni bir çağı başlatan Büyük Ekim devriminin 61. yılını, tüm dünya emekçileri büyük bir coşkuyla, kazanılan başarıların gönenci ile kutluyor. Ekim devriminden bu yana geçen her yıl, saldırgan emperyalistlerin, ırkçıların, barış düşmanlarının yenilgiden yenilgiye uğradıklarını, her geçen gün «ölüm köşesi»ne sıkıştıklarını kanıtlıyor.

Büyük Ekim Devrimi sayesinde, dünya halklarının günümüzde eriştikleri olanak ve mevzilerin değerini ölçebilen uluslararası işçi hareketi, gelecekte dünyanın devrimci dönüşümünün de kanıtı olan bu konumu güçlendirmek için enternasyonalizm bayrağını yükseklerde dalgalandırmayı en temel görev olarak gündemlerinde buluyorlar.

Dünyanın bütün kıtalarından, bütün ülkelerinden ve hep bir ağızdan yükselen devrimci ses; barış düşmanlarına, sömürünün devam etmesini dileyenlere indirilen birer darbe olarak tarihin sayfalarını süslüyor. İnsanlığın topyekün kurtuluşu uğruna, bugün komünist kuruculuk çabalarını olgunlaştıran Sovyet halkı, şüphesiz bu sayfalarda başköşeyi alıyor. O, Sovyet insanları ki, milyonlarca ölü vererek insanlığı faşizm tehlikesinden kurtarmıştır. O Sovyet insanları ki. bugün barış için, nükleer bir savaşın önlenmesi için kendi refahından feragat etmek durumunu bile göze almıştır. Devrimci, enternasyonalist bir halktan bundan fazla ne istenebilir?

Ekim Devriminin 61. yaşında, tüm emekçiler böylesine iyi duygularla dolu olmanın onuru içinde, tarihin şaşmaz doğrultusunu hızlandırmak için ellerinden geleni yapıyorlar.

İran'da özgürlük bayrağı'nın altında Şah despotizmini aşağı etmek için kitleler, işkenceye zulme karşı kinlerini bilemekteler.. Latin Amerika'nın birçok ülkesinde, Uruguay'da, Şili'de Corvalan'ların sesi gümbürdüyor, kan içicilerin yüreğine korku salıyor..

Ortadoğu'da emperyalizme teslimiyeti «barış» madalyasıyla yaldızlamaya çabalayan hainler, Arap halklarının direnişine nasıl engel olabileceklerini hesaplıyorlar.

Afrika'da çığ gibi büyüyen bağımsızlık, ulusal kurtuluş hareketleri yüzkarası ırk ayrımcılığına karşı destanlar yazıyor. Afrika'nın geleceği, daha şimdiden belli olmuştur. Büyük Ekim'in yaktığı ışık, içinde insan yaşayan her bölgeyi sarıyor, insan olmanın gururunu yığınlara tattırıyor.

Ve Türkiye... Ülkemizde, azgınlaşan faşistlere karşı kararlı demokrasi mücadelesi inşa ediliyor, güçlendiriliyor. Sosyal demokrasinin yalpalamaları sürekli eleştiriliyor, uyarılıyor.

Gelecek ışıklı günleri yaratmak elbette ki Türkiye'nin de hakkıdır.

Büyük Ekim'in sıcak elini yanında hisseden herkes, 61. yılda da yeni zaferlerin muştusunu vermeye hazırlanıyor dünyaya.

İLKE Dergisi, en sıcak duygularla tüm okuyucularına 61. yılda başarılar diliyor.

BARIŞ'A!..

G. Pissarevskiy

Her halkın ulusal bayramı, tarihindeki en önemli olayla ilgilidir. Amerikalılar, ABD'nin bağımsızlığının ilan edildiği 4 Temmuz 1776 gününü, Fransızlar Bastil'in ele geçirildiği 14 Temmuz 1789 gününü, Sovyet insanları ve ilerici insanlık Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zafer günü olan 7 Kasım 1917'yi en önemli olay olarak kutluyorlar.

59 BAYRAM SAATİ

Ekim Devrimi'nin 61. yıldönümü, önceden olduğu gibi 7 ve 8 Kasım olmak üzere 2 gün kutlanacak. Ancak bu günler aritmetiğin aksine 48 saat değil 59 saattir. Çünkü, Sovyet topraklarının başladığı Bering Körfezi'nden Baltık Boyu'na kadar 11 saat dilimi vardır. Uzak Doğulular uyurken, Moskovalılar henüz daha çalışacaklar ve Kaliningrad'da 8 Kasım akşamı bayram ışıkları sönerken Kamçatka'da yeni bir iş günü başlayacak...

Sovyet topraklarından, tropik iklim kuşağı dışındaki tüm dünya iklim kuşakları geçer. Şimdi Uzak Kuzey'de fırtınalar uğulduyor, ayaz donduruyor ve evlerdeki ısı üçlü pencerelerle korunuyor; Moskova civarında ise, boş tarlalar üzerinde ilk kırağılar görülüyor, ağaçları pırıl pırıl yapıyor, yaprak dökümü başlıyor ve yağmurlar artık karla karışarak yağıyor. Subtropik kuşaktaki Kafkasya'da ise portakallar, limonlar olgunlaşıyor, plajlar henüz daha kalabalık, gürültülü doğu pazarları sebzelerle, meyvelerle çiçeklerle dolup dolup taşıyor.

Sovyet topraklarında bayram Çukotka'da başlar. On saat sonra Moskova'ya ulaşır. Başkent tüm ulusal törenlerin merkezidir. 7 Kasım'da başkentteki Kızıl Meydan'da bir gelenek olarak askerî resmî geçit ve emekçi gösterileri yapılır. Uzak Doğu'da, Sibirya'da ve diğer uzak yerlerdeki insanlar haberleşme uyduları sayesinde resmi geçiti ve gösterileri televizyondan tam olarak izleme olanağı bulabilirler.

Sovyet insanları barışın değerini herkesten iyi bilir. İki dünya savaşında ve iç savaşta hemen hemen 40 milyon evladını yitirdi. Savaşlar ve bu savaşlarda yıkılan ekonominin yeniden kurulması, 61 yılın 20 yılını alıp götürdü. Bu durumun bir daha tekrarlanmaması için Sovyet insanları ülkenin savunma gücünün arttırılmasına sürekli olarak özen gösteriyorlar...

«Barışa!»

Her Sovyet ailesi bayramda masa başına oturduğunda bu sözü mutlaka söyleyecektir. Çünkü savaşın acılarını tatmamış bir tek aile bile yoktur, Sovyetler Birliğinde...

BÜTÜN ÜLKE BAYRAM YAPIYOR

Moskova'da emekçilerin gösterileri resmî geçitten hemen sonra başlar. Kızıl Meydan bayrakların coşkunluğu içindedir. Göstericilerin ellerinde pankartlar, diyagramlar, panolar yükselir. Toplulukların çalışmalarının, öğrenimlerinin, bilimsel ve sanatsal yaratıcılıklarının bir aynasıdır bu...

7 Kasım'da ülkenin her yerinde gösteriler ve mitingler yapılır. Ukrayna kentlerinde ve köylerinde, Ukrayna'nın tarihi başkenti Kiev'de göstericiler ellerinde buğday demetleri taşıyacaklar, çünkü cumhuriyet bu yıl rekor düzeyde ürün yetiştirdi; Özbekistan kentlerinin caddeleri ve meydanları, cumhuriyetin en önemli ürünü olan pamuktan yapılmış buketlerle süslenecek: Gürcistan'da bayram çay üreticilerinin ve metalurji emekçilerinin; Sibirya'da petrolcülerin ve inşaatçıların, Leningrad'da türbin ve Kuzey Kutbu'nu fetheden atom gemilerini yapanların bayramı olacak.

Leningrad, Ekim Devrimi'nin beşiğidir. V. İ. Lenin Sovyet egemenliğini burada ilan etmiştir. Rusya'nın büyük kenti, Puşkin ve Dostoyevskiy'in değerli yapıtlarını yarattıkları kent, üç devrim yaşayan ve geçen savaşta ölçülmez bir yüreklilik gösteren kent, asker ve emekçi kent Leningrad, geçmişte ülkenin sosyalist yeniden kuruluşuyla ilgili iyi şeylerin hepsini bağrında toplamıştır.

Kasım'da Leningrad'da Baltık yönünden sıkı bir rüzgâr eser, evlerde kırmızı karanfiller gibi bayraklar dalgalanır; ok gibi dümdüz olan Nevskiy Caddesi coşar...

Ekim Bayramı Sovyetlerde geleneğe göre pekçok düğünle kutlanır, özellikle de köylerde...

(APN)

21 Eylül 1978'den–21 Ekim 1978'e

22 EYLÜL 1978

- Malatya'da meydana gelen olaylarda bir kişi öldürüldü, üç kişi yaralandı.
- IMF'nin Türkiye'ye açtığı 450 milyon dolarlık kredinin 48 milyon dolarlık ikinci dilimi Türkiye'ye geldi.

23 EYLÜL 1978

- TİP Genel Merkezi silahlı iki kişi tarafından basıldı.
- Malatya'da bir işçi öldürüldü.
- Federal Almanya'nın Çin Halk Cumhuriyeti'ne 8 milyar kredi açmasını öngören protokol iki ülke arasında imzalandı.
- Nikaragua'da, muhalefetteki Hıristiyan Demokrat Parti lideri Roger Miranda, Diktatör Somoza'nın emriyle tutuklandı.
- İngiltere'de Ford fabrikalarında çalışan 56 bin işçi, hükümet tarafından yüzde 5'le sınırlandırılmış olan ücret artışlarını reddederek greve gitti.

24 EYLÜL 1978

- Şam'da üçüncü zirve toplantısını yapan «Direniş Cephesi» içinde yer alan Suriye, Libya, Cezayir ve Yemen Demokratik Cumhuriyeti, Mısır'la diplomatik ve ekonomik tüm ilişkileri kesme kararı aldılar.

25 EYLÜL 1978

- İstanbul'da Vefa Lisesi Müdür Başyardımcısı Mustafa Kurt tabanca ile öldürüldü.

26 EYLÜL 1978

- Silahlı saldırılar sonucunda Malatya ve Adana'da üç kişi öldürüldü.
- Ülkü Ocakları eski başkanının kardeşi ve iki arkadaşı, tahrip gücü çok yüksek patlayıcı maddelerle yakalandı.
- Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı öğrenci yurtları «Düzenleme ve kayıt yenileme işlemleri» nedeniyle tamamen boşaltıldı.
- ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Atherton, Camp David Antlaşması konusunda Türk Dışişleri yetkilileri ile görüşmeler yapmak üzere Ankara'ya geldi.
- Türkiye'den pamuk ipliği alımına AET'nin onayıyla ambargo uygulayan İngiltere'ye karşı misilleme uygulanması Dışişleri Bakanlığınca ilke olarak benimsendi.

27 EYLÜL 1978

- İstanbul ve Malatya'da iki kişi öldürüldü.
- İstanbul Barosu ve Avrupa Konseyi tarafından ortaklaşa düzenlenen «İnsan Hakları Üzerine Yuvarlak Masa Toplantısı»nın ilk gününde konuşan İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, «Avrupa'da işçi sınıfının bilimsel öğretisi doğrultusunda düşünce açıklamasını ve siyasi örgütlenme hakkını kabul etmeyen tek ülke Türkiye'dir» dedi.
- Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu'nun Ortak Genel Kurulunda konuşan Maliye Bakanı Müezzinoğlu, sanayileşmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelere yaptığı yardımların yetersiz olduğunu söyledi.

28 EYLÜL 1978

- Sosyalist Enternasyonal, CHP'nin üyelik için yaptığı adaylık başvurusunu kabul etti.
- Malatya'da solcu bir işçi öldürüldü.

29 EYLÜL 1978

- ABD Dışişleri Bakanlığı, Türk Dışişleri Bakanlığına, Türkiye'deki Amerikan yatırımları ile Amerikan kökenli kuruluşların kamulaştırılmaları halinde «ikili yatırımların erteleneceğini ve çok uluslu kalkınma bankalarının kredilerinde menfi oy talep edeceğini» bildirdi.
- Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında üç yıllık mal mübadelesi anlaşması imzalandı.
- Kars'ta çıkan olayda bir kişi öldürüldü.
- TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu: «Yetkililer, faşist cinayet odaklarının üzerine kararlıca, cesaretle yürümelidir.»

30 EYLÜL 1978

- İstanbul'da Gültepe MHP lokaline gizli dehlizle bağlı evde cinayetten sanık iki komando yakalandı.

- Uşak'ta ilerici bir işçi evinin bombalanması sonucu öldürüldü.
- Bolu'da ilk Köy-Kent uygulaması başladı.
- TC Merkez Bankası tarafından döviz kurlarında yapılan ayarlama ile Türk Lirası Alman Markı karşısında yüzde 2.4 oranında düşürüldü.
- Nikaragua Devlet Başkanı Somoza, ABD'nin kendisi ile muhalefet arasında arabuluculuk yapmasını kabul ettiğini açıkladı.

1 EKİM 1978

- Adana'da İGD Başkanı, evine açılan ateş sonucunda öldürüldü.
- AP İzmir İl Kongresini «Yenileşme hareketi» savunucularından Hayrettin Yorgancıoğlu kazandı.
- AP Manisa İl Başkanlığına Kâmran İnan yanlısı Ümit Canuyar seçildi.
- 35 Eğitim Enstitüsü yöneticileri, öğretmenleri ve öğrencilerinin yaptıkları ortak açıklamada, Eğitim Enstitülerinin kapatılmasının faşistlere boyun eğme olduğu ve öğrenim özgürlüğü, can güvenliğinin sağlandığı enstitülerde, ilerici yönetici ve öğretmenlerin görevlerine son verildiği belirtildi.

2 EKİM 1978

- Uşak'ta bir işçi, İstanbul'da bir öğrenci öldürüldü.
- TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu, Eğitim Enstitülerinin açılmaması konusunda hükümeti eleştirerek, «MC döneminde okullara yerleştirilen faşist militanların önemli bir kısmı görevde kalırken, devrimci öğretmenler gruplar halinde ve eskiyi anımsatan uygulamalarla kıyılmaktadır» dedi.
- MHP: «Sıkıyönetim ilan edilmeli ve yetki ve sorumluluk orduya devredilmelidir.»

bir YORUM

Baykuşlar Ötüyor

Geçtiğimiz ayın en çok üzerinde durulan konularını tırmanan faşist katliamlar oluşturdu. Ve buna paralel olarak faşist mihrakların küstahlığı tehdide vardırmaları da sorunla birlikte ele alındı.

Tehdit, MHP'nin sıkıyönetim çağrısı değildi sadece, bu çağrıyla birlikte ve aynı zamanda «ordunun sorumlulukları devralması» dileği, tüm ilerici ve demokratların tepkisini doğurdu.

Faşist hareket, 1978'in sonbaharında hükümetin içinde bulunduğu güçlükleri değerlendirip, «taşı gediğine koymayı» deniyordu. Bir başka deyişle yığınların sosyal-demokrasinin «umut» olmadığını yaşamlarıyla

öğrenmeleri üzerine, doğan boşluğa alternatif olduklarını gösteriyorlardı.

Geçim sıkıntısı, hayat pahalılığı, dış politikanın dayandığı çıkmazlar ve IMF'nin boyun eğdirme çabaları, faşist hareket tarafından kendi muhalefetine kanalize edilmek isteniyordu.

Kitlelerin sıkıntısının en yoğun olduğu bu dönemde «ordu»yu «göreve» çağırmanın saatiydi MHP'ye göre. İktidar olmak; ordu içinde kendine yandaş olacak kimselerin sayısının kabarık olduğu varsayılan «potansiyelle» mümkün görülüyordu.

Bu çabalar, yine mümkün olan en geniş tepkiyle karşılaştı. Faşist hareket ve baykuşların tecritine bir adım daha yaklaşıldı. Ama ancak bu kadar...

İleride, faşist hareketin daha ne gibi provokasyonlara başvuracağı, ne gibi karanlık dolapların peşinde olacağı belli değil, ya da gün gibi belli...

3 EKİM 1978

- Başbakan Ecevit, MHP'nin sıkıyönetim çağrısı ile ilgili olarak, «Türkiye'de bazı çevreler, bir yandan demokratik hukuk devletinin işlemesini ve iç barış sağlanmasını engellemek için ellerinden geleni yapmakta, bir yandan da kendi kışkırttıkları ve oluşturmaya çalıştıkları ortamı hayallerindeki rejim değişikliği için gerekçe gibi kullanmaya kalkışmaktadırlar» dedi.
- İstanbul'da üç, Bursa ve Denizli'de iki kişi öldürüldü.
- İngiliz İşçi Partisi, Başbakan Callaghan'ın ücretleri yüzde 5'le dondurmayı öngören programını reddetti.
- Sandinista Cephesi, Nikaragua'da Somoza rejiminin düşmesinden sonra hükümeti yönetmekle görevlendirilecek bir Triumvira kurulduğunu açıkladı.
- MHP İstanbul İl Başkanı Recep Haşatlı ile oğlu öldürüldü.

4 EKİM 1978

- İstanbul'da orta ve yüksek dereceli okullar 9 Ekim'e kadar tatil edildi.
- MHP Genel Başkanı Türkeş: «Sıkıyönetim derhal ilan edilerek anarşi durdurulmalı.»
- Yurdun çeşitli yerlerinde eylemlere karışmaktan sanık 24 komando tutuklandı.
- Bursa ve İstanbul'da iki öğrenci kurşunlanarak öldürüldü.
- Şişli MHP Gençlik Kolu Başkanı ve dokuz arkadaşı hakkında, Devletin birliğini bozmak amacıyla çete kurmak ve taammüden adam öldürmekten dava açıldı.
- ABD Savunma Bakanlığı, dört Amerikan askeri üssünün yeniden açılmasını Türkiye'nin kabul ettiğini açıkladı.

bir YORUM

ABD Üsleri: Yumuşamanın Düşmanı

Gazeteler, ajanslar 4 Ekim günü özellikle Türkiye kamuoyu için ilginç bir haber geçtiler. Türkiye'deki ABD üslerini Sosyal-demokrat iktidar yeniden açıyordu.

Yıllardan beri Türkiye kamuoyunu meşgul etmiş, birer saldırı ve tehdit merkezi olan ABD üslerinin sökülüp atılması için yoğun çabalar sarfedilmişti. Konu ile ilgili sayısız toplantı, gösteri, yürüyüş kampanya düzenlenmiş, parlamentoda görüşmeler açılmıştı.

Araya Kıbrıs sorunun girmesiyle ABD üsleri gündemin ilk sıralarından inmemiş ve zamanın MC bakanları bile bu konuda «duyarlı» görünmeyi yeğlemişlerdi.

Ve 4 Ekim'de barışı tehdit ettiği pek bilinen saldırganlık aracı üsler emperyalistlerin denetimine verilmek durumunda kalınmıştı. Dahası hükümetin bu kararı vermekte kılı kıpırdamamıştı, demokratik güçlerin tüm hassasiyetine rağmen.

Dünya barışını, yumuşama sürecini tehlikeye atan bu davranışı Türkiye emekçi halk güçleri unutmayacaktır.

Ülkemizin anti-emperyalist güçlerini böylece yeni görevler ve çabalar beklemektedir.

Konuyu belgelemek üzere ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsünün gazetecilerin sorularına verdiği yanıtları yorumumuza ilâve ediyoruz:

SORU — Tesislerin yeniden faaliyete geçirilmesi, yeni bir savunma işbir-

SORU — Tesislerin yeniden faaliyete geçirilmesi, yeni bir savunma işbirliği anlaşmasının tamamlanması şartına bağlı mıdır?

YANIT — Bu önemli tesislerdeki ABD faaliyetlerinin yeniden başlamasına müsaade etmek üzere Türk hükümetinin almış olduğu karar, iki ülke arasında yeni bir anlaşmanın akdine bağlı değildir. Her iki taraf, bu 4 tesisin işletmeye hazır hale gelir gelmez yeniden faaliyete başlatılmasında mutabık kalmışlardır.

SORU — 1975 yılında herhangi bir kuvvet geri çekilmiş midir? Şayet çekilmişse nasıl karşılanmıştır?

YANIT — Faaliyetler durdurulduğundan bu yana, işletme personelinin ve bazı destek personelinin yerlerine, normal nakil yönteminin gereği olan yenileri gönderilmemiş ve bu nedenle personel yekûnunda azalma olmuştur. Bakım personeli ve gerekli destek personeli yerlerinde kalmıştır. Tam işletmeye hazır hale getirmek için, 200 kişilik bir ilave personele ihtiyaç duyulacaktır. Ancak bunlara, «askerî kuvvet» veya «ikâme personel» denilmesi yanlışlığa sebebiyet verebilir, çünkü bunlar teknik personeldir.

SORU — Kapatılmış olan beş tesis

ana tesisler miydi? Yoksa tali tesisler miydi?

YANIT — Faaliyetlerine ara verilmiş olan beş tesisin tümü ana tesislerdi. Kapatma kararı belirli bir tesisin görevine dayanılarak alınmıştı. Doğrudan NATO görevi desteklemek için çalışmakta olan tesisler, bu görevlerine ait faaliyetlerine devam etmişlerdi. Diğer beş tesis, doğrudan NATO görevlerini desteklememekle beraber, faaliyetleri NATO yükümlülüklerinden doğmaktadır.

SORU — Komutanlık yapısı nasıl işleyecek?

YANIT — Tesislerin işletilmesi için devamlı bir düzen müzakere edeceğiz. Bu ara devrede işletme, bazı ayrıntılar saptanacak olan geçici statü uyarınca cereyan edecektir. Türkiye'deki bütün tesisler, Türk tesisleridir. Bununla beraber, dünyanın diğer bölgelerinde olduğu gibi, ABD personeli, ABD makamına bağlıdır ve ABD subayları sadece ABD personelini ve faaliyetlerini komuta eder.

(Milliyet, 9 Ekim, 1978)

5 EKİM 1978

- İstanbul'da komandolar tarafından bir İETT otobüsünden kaçırılarak kurşuna dizilen üç kişiden ikisi öldü.
- İzmir'de iki belediye başkanı AP'den istifa etti.
- TSİP Başkanlık Kurulu, Türkeş'in «yetki ve sorumluluğu orduya devretme» çağrısının, Silahlı Kuvvetleri Anayasal düzene karşı kışkırtmak ve yasa dışı bir rejim kurmak isteğini yansıttığını belirterek, «Faşist diktatörlük emelleri ve planları içindeki bu parti kapatılmalıdır» dedi.
- TEK, elektrik fiyatlarına yeniden zam yaptı.
- Lübnan'da Suriye birlikleri ile sağcı Hıristiyanlar arasında devam eden çarpışmalar, başkent Beyrut'un dışına sıçrayarak dağlık kesime yayıldı.

6 EKİM 1978

- İstanbul'da iki kişi öldürüldü.
- Üç kişinin öldürüldüğü Mamak katliamı sanıklarından iki komando daha yakalandı.
- Ecevit: «Umutlarını yitirenler, orduyu kışkırtıp askeri yönetim istemeye başladılar.»
- Demirel: «Faşizm, dünyada hangi ülkeyi tehdit ediyor ki, Türkiye'yi tehdit etsin.»
- Adalet Bakanı Mehmet Can, «Şiddet olaylarına ilişkin davalara belirli ağır ceza mahkemeleri bakacak» dedi.
- İsrail savaş gemileri, Beyrut'taki bir Filistin deniz üssünü bombaladılar.
- Amerika'nın silah ihracatının 13.6 milyar dolarla rekor düzeye ulaştığı Pentagon tarafından açıklandı.

7 EKİM 1978

- İstanbul'da Halkevi üyesi bir genç öldürüldü.
- Kadıköy İGD şubesi bombalandı, 14 kişi yaralandı.
- Türk Lirası, yabancı dört paraya karşı ortalama yüzde 1.25 oranında düşürüldü.
- BM Güvenlik Konseyi Lübnan'da ateşkes çağrısında bulundu.

8 EKİM 1978

- MHP Başkanlık Divanı, MHP'ye yönelik saldırıların arttığını ileri sürerek, tüm yöneticilerine silah taşıma ruhsatı verilmesini istedi.
- İran'da Ulusal Havayolları ve posta hizmetlerinde çalışanlar greve gittiler.

9 EKİM 1978

- Ankara'da bir evi basan komandolar, TİP'li 6 kişiyi öldürdüler, bir kişi ağır yaralı olarak kurtuldu.
- MHP Zeytinburnu ilçe başkanının oğlu, bir komando tarafından öldürüldü.
- Ayvalık CHP ilçe sekreteri ve Gençlik Kolu Başkanına ÜGD binasından ateş açıldı. ÜGD Şube Başkanı ve iki komando gözaltına alındı.
- AP Ankara Milletvekili Fikri Pehlivanlı, partisinden istifa etti.
- İran'da hastanelerde çalışanlar da, devlet memurlarının başlattığı greve katıldı.

10 EKİM 1978

- Cumhuriyet Başsavcılığı, yönetimde görev ve yetkilerin orduya devredilmesini isteyen MHP hakkında soruşturma açtı.
- Milli Savunma Bakanı Işık: «Yurt dışındaki işçilerimiz savunma sanayiine ortak olabilirler.»
- İran'ın İsfahan kentinde 30 bin çelik işçisi greve gitti.
- Israil Dışişleri Bakanı Dayan, «Öteki ülkeler tanısa da, tanımasa da Kudüs İsrail'in başkenti olarak kalacaktır» dedi.

11 EKİM 1978

- İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, haklarında ölüm cezası isteğiyle dava açılan MHP Şişli Gençlik Kolu Başkanı ve dokuz MHP'li ile ilgili iddianame ve kanıtları, MHP hakkında kovuşturma yapılmak üzere Cumhuriyet Başsavcılığına gönderdi.
- Dışişleri Bakanı Ökçün: «AET'nin kısıtlama koyduğu sınai ürünleri, COMECON'a satacağız.»
- İran'da grevdeki işçiler, yabancı uzmanların ülkeden çıkarılmalarını istediler.

12 EKİM 1978

- DİSK Genel Başkanı Baştürk: «DİSK, faşist saldırılara karşı somut adımlar atma hazırlığı yapıyor» dedi.
- AET, Sudan'a 12 milyon dolar kredi vermeyi kabul etti.

13 EKİM 1978

- Başbakan Ecevit, «Siyasal cinayetleri sağda işleyen ve işletenlerin kaynakları ile Türkiye'de kapalı rejim

çağrısında bulunanların aynı oldukları kanıtlarla belli olmuştur. Kanlı oyunun ulusça sonuna geldik» dedi.

- Amasya'da bir lise öğrencisi, bir komando tarafından öldürüldü.
- DİSK, faşist teröre karşı birlikte mücadele için Türk-İş ve demokratik kuruluşlara çağrı yapılması kararı aldı.
- AP Erzurum İl Kongresini, Genel Merkeze karşı olan grup kazandı.
- İran'da muhalefet, halkı genel greve çağırdı.
- İsveç'te yeni hükümeti kurma görevi, Liberal Parti Başkanı Ullsten'e verildi.

bir BELGE

DİSK GENEL BAŞKANI BAŞTÜRK'ün KONUŞMASI

DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK, giderek yaygınlaşan, terör ve halkımızın içine itildiği ekonomik bunalım, yabancı askeri üsler ve kontr-gerilla gibi yasa dışı örgütler üzerinde görüşme yapmak üzere olağanüstü toplantıya çağrılan DİSK Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyini bir konuşma yaparak açmıştır. Bu konuşmayı bir belge olarak sayfalarımıza alıyoruz. *İLKE*

Değerli Arkadaşlarım,
Değerli basın-yayın emekçileri,

Ekonomik bunalım tüm şiddetiyle sürerken, kitlesel öldürmelerin, terörün giderek arttığı bir dönem yaşıyoruz. Geçirmekte olduğumuz bu dönemin koşulları, oldukça ağırdır.

Bugün terör ciddi boyutlara ulaşmış, ekonomik, sosyal, siyasal sorunlar gündeminin birinci sırasına çıkmıştır.

DİSK Yürütme Kurulu, DİSK'in tarihsel sorumluluğunun bilinci içinde, gelişen olaylar karşısında, soğukkanlılığı elinden bırakmadan, olayları izlemiş, belli çalışmalar içinde olmuştur.

İşçi sınıfı ve demokrasi düşmanlarının her geçen gün biraz daha artan saldırılarını, terörü, faşist darbe özlemini, gündeminin birinci maddesi yapan DİSK Yürütme Kurulu, ayrıca halkımızın içinde bulunduğu ekonomik bunalım, yabancı üsler, Kontr-gerilla gibi yasa dışı gizli örgütler üzerinde durmuş, bu konulardaki gö-

rüşler geçtiğimiz hafta Genel Başkanlıkça bir mektup halinde Sayın Başbakan Bülent ECEVİT'e duyurulmuştur.

Bu mektup bugün için önemini korumaya devam etmektedir. Bu nedenle bu mektubun en önemli bazı bölümlerini burada sizlere açıklamak isterim:

«Türkiye toplumsal yaşamın ekonomik, sosyal-siyasal ve dış politika ile ilgili bütün yanlarını kapsayan, yakın tarihimizin en derin bunalımını yaşamaktadır. Bu bunalımın gerçekte tek ve bir nedeni vardır. Bu neden Türkiye'nin emperyalizme bağımlı, azgelişmiş bir ülke olması gerçeğidir. Bugünkü bunalımı aşmak için çeşitli konularda alınacak önlem ve girişilecek eylemleri seçmekte hükümete yol gösterecek olan pusula, en azından Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını ileri götürücü ve dışa bağımlılığını azaltıcı nitelikte olmalıdır. Bunu saptamanın büyük önemi vardır. Bu nokta gözönünde tutulmaz, bu temel teşhisten hareket edilmezse hiç bir soruna sağlıklı çözümler getirilemez ve ülke bunalımdan çıkarılamaz. Bu gerçek, yurtsever ilerici, demokrat ve sosyalistlerce yıllardan beri dile getirilmiş ve tarih onları haklı çıkarmıştır.

«Bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik bunalım esas olarak ödemeler dengesi açığında, yani döviz darboğazında düğümlenmiş görünmektedir. Türkiye ekonomik hayatın cari düzeyde işletilebilmesi için gerekli olan ithalatı gerçekleşmeye yetecek kadar döviz sağlayamamaktadır. Bu nedenle, gerekli ithalatı yapabilmek için, büyük miktarda dış kredilere gereksinme duymaktadır. İşte emperyalizm ve özellikle onun başını çeken ABD, ülkenin bu güç durumundan ve uluslararası banka ve diğer kredi kaynaklarını denetimi altında tutuyor olmaktan yararlanarak, ülkeyi hem iç, hem de dış politikada tam bir uydu durumuna getirebilmek için, askeri ambargoyla kredi ambargosu biçimine dönüşen bir ekonomik baskı uygulamaktadır.

«Bugün Türkiye'de hayat pahalılığı, işsizlik ve mal kıtlıkları büyük boyutlara ulaşmıştır. Bir avuç vurguncu kapitalist bu durumdan yararlanarak servetlerine servet katarlarken, geniş işçi ve diğer emekçi sınıf ve tabakalar yoğun bir şekilde sömürülmekte, ezilmekte, büyük sıkıntılar çekmektedirler. Bu duruma en kısa zamanda çözümler ge-

tirmek Hükümet için artık daha fazla savsaklanmayacak temel bir görev halini almıştır.

«Bu görev İMF'nin önerileri doğrultusunda hareket ederek ve emperyalizmden sağlanacak kredi ve yardımlara bel bağlanarak ya da işbirlikçi tekelci sermayenin örgütlerinin dayatmaları doğrultusunda yerine getirilemez. Böyle bir yolun Türkiye'yi kurtuluşa götürmesi olanaksızdır. Unutmayalım ki, bugünkü bunalıma düşmede, şimdiye kadar hep bu tür politikalar izlenmiş olmasının büyük payı vardır.

«Yatırımlar ve kamu harcamaları kısılıp kalkınma hızı düşürülerek; zaten büyük boyutlara varmış olan işsizliğin daha da artırılması bahasına belki İMF'nin istediği fiyat istikrarı sağlanabilir ama, bu yolla Türkiye'nin hiç bir ekonomik sorunu sürekli ve sağlıklı bir çözüme kavuşturulamaz. Tersine ekonomik gelişme bir kez daha kösteklenmiş, bunalımın yükü bütün ağırlığıyla bir kez daha emekçi halkımızın sırtına vurulmuş, yani gelir dağılımı daha da bozulmuş olur.»

Başbakan'a gönderilen mektupta ayrıca Kontr-gerilla adı ile bilinen ve yasa dışı çalışmalar yaptığı artık açıkça belirtilen örgüt üzerinde de durulmuştur. Mektupta 1978 başından itibaren Kontr-gerilla adı etrafında yoğun bir biçimde yayın yapıldığı, bu konuda TBMM kürsülerinde bile bazı açıklamalara girişildiği belirtilmiş ve bu konuda resmen açıklama yapılması istenmiştir.

12 Mart dönemindeki uygulamaları ile dikkatleri çeken Kontr-gerilla örgütü ve benzeri kuruluşlar üzerindeki gizlilik halen devam etmektedir. Demokratik rejimlerde yasal ilişkiler içinde bulunması gereken kurumlar arası ilişkiler gizlilikten büyük ölçüde yararlanabilir. Bu konuda, kamu oyunu rahatlatacak ve bazı kurumları haksız ithamlardan uzaklaştıracak bir açıklık gereklidir. Bu konuya getirilecek açıklık, ayrıca faşist odakları sergileyeceği için, demokrasi düşmanlarını da ortaya çıkarmış olacaktır.

Bu konuda Başbakan'a DİSK olarak ilettiğimiz görüşler arasında DİSK'i çok yakından ilgilendiren «1 Mayıs 1977 katliamının gerçek suçlularının ortaya çıkarılması ve bu katillerden hesap sorulması» konusunda somut bir talebimiz de vardır.

Başbakan'a gönderdiğimiz mektupta yukarıda açıklanan belli sorunlar hakkında görüşlerimiz aktarıldıktan sonra yabancı üsler konusunda şöyle denilmiştir:

«ABD emperyalizmi Türkiye'nin Kıbrıs sorununda iyi niyetle hareket ettiği gerekçesiyle 3.5 yıldır uygulamakta olduğu silah ambargosunu koşullu olarak kaldırılmıştır. ABD'nin koşulları açıktır: Türkiye'nin ABD'nin vereceği silahları ABD'nin belirlediği amaçlar dışında kullanmaması, Kıbrıs ve Ege sorununun ABD'yi hoşnut edecek bir biçimde çözülmesi, Türkiye'deki üslerin yeniden açılması, yabancı sermayeye garanti tanınması. Bu koşullar yerine getirildiğinde askeri ambargonun yanısıra kredi ambargosunun da kaldırılacağı anlaşılmaktadır.

«Ambargonun kalkması üzerine «özgürlükçü ve bağımsızlıkçı» CHP'nin ağırlıkta olduğu Hükümetin Başkanınca verilen demeçte, ABD Başkanı Carter'in de belirttiği gibi Türk-Amerikan ilişkilerinde yeni ve olumlu bir dönemin başlamış olacağı belirtildi. Ve üslerin açılmasına yönelik çalışmalar gündeme getirildi.

«Başlayan yeni ve olumlu bir dönem değildir. Türkiye' deki üsler ABD emperyalizmi için hayati önem taşımaktadır. Bunlar ülkemizin savunulması için değil, emperyalist sistemin, sosyalist sistemi gözetim altında tutması içindir. Bu üsler, ileride nötron bombasının da varlığıyla Türkiye'yi barut fıçısı durumuna getirmeleri ve bir savaşta ilk hedef olmaları nedeniyle halkımız için tehdit ve felaket kaynaklarıdır. Önce bu yaklaşımda anlaşmak gereklidir.

«Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçiler, ilerici ve devrimci gençlik özellikle son 10 yıl içinde üslere ve ikili anlaşmalara karşı kararlı ve yiğitçe bir mücadele vermiştir. Bu mücadelede çok sayıda insan tutuklanmış, yaralanmış, öldürülmüştür. Ayrıca sorun sık sık TBMM kürsülerinde en açık bir biçimde dile getirmiştir. Türkiye'de köklü bir anti-emperyalist bilinç oluşmuştur. Halkçı olduğunu belirten bir Hükümet bu anti-emperyalist bilinci dikkate almalı, emperyalizmin sözcüsü ABD'yi 1978'lerde yeniden şirin göstermek durumunda kalmamalı ve üsler sorunu oldu bittiye getirilmemelidir.

«Bu üslere ya da tesislere ilişkin yasal çerçeve ambargo döneminde ortadan kalkmıştır. Ambargo ile üsler karşılıklı bir pazarlık konusu da olamaz. Zamanın dışişleri bakanı bile şöyle demiştir: «Türkiye'ye ambargoyu tamamen kaldırma kararı olsa dahi, üslerin tekrar faaliyete geçmesi mümkün olamayacaktır.»

«Türkiye'deki Amerikan üslerinin yeniden açılmasına yönelik bir savunma işbirliği anlaşmasının TBMM'de tartışılmasına kadar ara düzenlemeler ile üsleri çalıştırmak. emperyalizme bağımlılığın pekiştirilmesi demek olacaktır.

«Üslerin açılması ile çok yönlü dış politika çabaları, bağımsızlıkçı, barışçı demokrat yaklaşım yalnızca sözde kalacaktır.

«Kuruluşundan bu yana emperyalizme karşı kararlı bir tavır almış olan ve özellikle 5. ve 6. Genel Kurullarında NATO, CENTO gibi askeri, AET, İMF, OECD gibi ekonomik örgütlerden çıkılması, ikili anlaşmaların iptal edilmesi, yabancı üs ve tesislerin kapatılması, genel ve tam bir silahsızlanma, barışçı bir dış politikanın izlenmesi için mücadele yolunda bağlayıcı kararlar alan DİSK, ABD üslerinin yeniden açılmasına kesinlikle karşıdır.

«Emperyalizmin ekonomik, siyasi, ideolojik, askeri baskılarının arttığı bir dönemde özellikle üsler konusunda hükümetin vereceği karar «bağımsızlıkçı dış politika» konusunda gerçek bir ölçü olacaktır.

«Ulusal Savunma Kavramından, çok yönlü dış politikadan, bağlantısız ülkelerle ilişkilerden, Yeni Uluslararası Ekonomik Düzenden ne anlaşıldığı bu kararda açıkça ortaya çıkacaktır.

«Hükümet üsler konusunda yol ayrımındadır. Hükümet ulusal bağımsızlık konusunda kendi açısından tarihsel bir karar verecektir.»

«Ya üsler yeniden açılacak ve tüm olarak Türkiye'nin kaderini emperyalizmin ellerine terketmenin rahatlığı, sorumsuzluğu ve ağır vebali tercih edilecektir. Ya da ulusal bağımsızlığın, demokrasinin ve barışın sorumluluk isteyen, zor ama aydınlık ve onurlu yolunda yürünecektir.

«İşçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK olarak bu onurlu yolda Hükümeti var gücümüzle destekleyeceğiz. Ama emperyalizme bağımlılık yolu izlenecek olursa Hükümeti sadece tarihi sorumluluğuyla karşı karşıya bırakmayıp bu uygulamaya karşı çıkacağız.»

Bugün üsler açılmıştır. DİSK bu konuda elbette üzerine düşen görevi yerine getirecektir.

Ama bugün gündemimizin birinci sorunu faşist darbe özlemleri ve terör ile mücadele etmektir.

Değerli Arkadaşlarım,

İşçi sınıfı bilimi açıkça göstermektedir ki, terörizmin ve anarşizmin işçi sınıfının mücadele yöntemleri ile hiç bir ilişkisi yoktur. İşçi sınıfının anarşizm ve terörizmden bekleyeceği hiç bir şey olamaz. İşçi sınıfının sömürü ve baskıya karşı sürdürdüğü mücadele örgütlü, bilinçli bir mücadeledir.

Bugün kitlesel öldürmeler ile, anarşi ile, sıkıyönetim istemleri ile faşist darbe özlemlerini gerçekleştirmeye çalışanlar sürekli olarak emekçi halkı terör ve anarşi ortamına çekmek istemektedirler. Ancak bu hevesleri kursaklarında kalacaktır. İşçi sınıfının örgütlü mücadelesi eninde sonunda terörü yenecek ve işçi sınıfı düşmanlarını yok edecektir.

6. Genel Kurulunda anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekel cephe oluşturulması yolunda karar alan DİSK, Türkiye'de giderek artan faşist saldırılar karşısında somut adımlar atmanın hazırlığı içindedir. Sürekli saldırı, adam kaçırma, adam öldürme, bombalama ile emekçi halkı pasifize etmek, emekçi halkı sindirmek isteyen faşistlere karşı tüm yurtseverler, demokratlar, ilericiler ve sosyalistler bu saldırılar karşısında güç ve eylem birliği sağlamak zorundadırlar ve bunu engeç sağlayacaklardır. Demokrasi güçlerinin birliği bu ortamdan çıkılmasının tek güvencesidir.

Başbakana gönderilen mektupta bu konuda şu görüşlere yer verilmiştir:

> *«Gerici ve faşist güçlerin temsilcisi MC'nin iktidardan uzaklaştırılmasına rağmen bugün faşizm tehlikesi ortadan kalkmamıştır.*
>
> *Her gün çok sayıda işçi, emekçi, öğrenci öldürülmekte, terör kol gezmektedir. Sorunun çözümü için öncelikle şiddet eylemleri üzerinde kesin bir teşhise varılmalıdır. Şiddet eylemleri* bugün için temelde *emperyalizm ve tekelci sermayece desteklenen gerici ve faşist odaklardan kaynaklanmaktadır. Bunlar, emperyalizmin mali ve askeri abluka altına almak istediği Türkiye'de şiddet olaylarının başlatıcısı durumundadırlar. İşçi sınıfı ve emekçi halkı sindirerek, susturarak, gelişen kapitalizm ile birlikte durumlarını korumayan ve umutsuzluğa düşen kitlelerin desteğini kazanma çabaları 1977 seçimleriyle boşa çıkan faşistler, bugün iktidardan uzaklaştırılmış olmanın ve köşeye sıkıştırılmanın hırçınlığı içinde yoğun bir faşist teröre girişmişlerdir. Bunlar özellikle belli bir bölgede iç savaş durumu*

yaratıp emekçi halkı silaha sarılmaya itmek ve ardından, faşist bir darbe ile iktidarı ele geçirmek istemektedirler.

«Halkın galeyana geldiği» iddia edilen Kahramanmaraş, Malatya, Sivas, Elazığ olayları bu stratejinin bir parçasıdır. Faşistler bu yörelerde Türk-Kürt, Alevi-Sünni farklılıklarını son noktasına kadar körükleyerek, ırkçı ve şoven ideolojiyi yaygınlaştırarak kitlelerin bu konudaki şartlanmalarını sömürmektedirler.

«Bazı tertip ve cinayetlerin kısmen de olsa ortaya çıkarılması, bu canilerin MHP ve Ülkü Ocakları ile ilişkilerinin belgelenmesi eli kanlı faşistlerin MC iktidarları döneminde nasıl örgütlenmiş olduklarını, devlet kurumlarını nasıl işgal ettiklerini bir kez daha sergilemiştir. Sistemli bir biçimde tırmandırılan terör ve iç savaş provokasyonları bunların hâlâ bir takım kilit noktalarını ellerinde tutan faşistlerce düzenlendiğini göstermektedir.

«MHP liderinin son açıklamasında askeri yönetim için yaptığı çağrı, bu örgütün karanlık amaçlarını ve faşist darbe özlemini açıkça kanıtlamaktadır.

«Teşhis bir olunca çözümün de ne olacağı açıktır. Yapılacak iş faşist odakların, faşizmin gizli-açık örgütlerinin üzerine gitmektir. Oysa bugüne kadar yapılan uygulamalar, hükümetin faşist yuvaları dağıtmada kararlı ve cesaretli davranmadığını göstermiştir.

«Emperyalistler ve onların güdümünde işlev gören faşistler Doğu Anadolu'da ırksal-dinsel ayrımları sömürerek çeşitli tertiplere girişirken geçtiğimiz günlerde Hakkari'de yapılan bir tatbikat sırasında düşman tarafa yöresel giysiler giydirilmiş, kürtçe konuşturulmuş ve tatbikat gereği düşman tarafın imhasıyla sonuçlanan bir senaryo uygulanmıştır.

«Halka özgürlük ve demokrasi vaadleriyle başa gelen ve bu nedenle ırkçı, şoven baskılara karşı çıkması gereken hükümetin böylesi bir tatbikata göz yumması büyük bir yanlışlık olmuştur.

«Doğu'ya, «Uçan 78» tatbikatıyla değil, ekonomik, toplumsal sorunları, eğitim sorunlarını çözmeye yönelik maddi olanaklarla ve daha geniş özgürlük ve demokrasiyle gidilmelidir.

«Faşist terör ve provokasyonlar karşısında kararlı tavır alamayan Hükümet öte yandan gerici demagojinin et-

kisiyle demokrat ve sosyalist güçlere yakınlaşmaktan kaçınmaktadır. Bu yapılırken de «bizim dışımızdaki solun oyu en fazla % 1'dir» denilmiş ve seçimlerde CHP'ye oy veren demokrat ve sosyalistler için haksız ve gerçekçi olmayan bir ölçü kullanılmıştır.

«Bu ölçünün nicel yanlışlığının yanısıra toplumun gelişen dinamiğinin yüzde hesaplarına vurulamayacağı gerçeği gözardı edilmiştir. İşçi sınıfının ve emekçi halkın, ilerici, yurtsever, demokrat güçlerin bugüne kadar yürüttüğü siyasal mücadele onların nitel varlığının bu yüzde hesaplarının çok üstünde olduğunu tartışılmaz bir biçimde ortaya koymaktadır. Yakın gelecekte bu gerçeği daha da pekiştirecek olaylarla dolu gözükmektedir.

«Gericilerin, yurtseverleri, sosyalistleri bugünkü Hükümete ezdirme ya da Hükümeti onlardan soyutlama taktiği boşa çıkartılmalıdır.

«Hükümet faşist tertipleri ortaya çıkarmada, faşist odakları etkisiz duruma getirmede ve devlet kademelerine yerleştirilmiş faşistleri temizlemede işçi sınıfı ve emekçi halka dayandığı sürece başarılı olacaktır. Bu anlamda Hükümeti faşist odaklara karşı kararlı bir mücadeleye çağırıyoruz.»

«Emperyalizme, faşizme, ırkçılığa karşı mücadeleyi temel ilke olarak kabul eden ve anti-emperyalist, anti-faşist mücadelede önemli bir adım olarak gördüğü «Demokratik Platform» hazırlığı içinde olan DİSK, Hükümetin gizli-açık faşist odaklara karşı girişeceği kararlı mücadeleyi açık olarak destekleyecektir.»

Bu kanımızı en somut biçimde 20 Mart Faşizme İhtar direnişimizde yaşadık. 1 milyona yakın işçi, kamu görevlisi, topraksız köylü, doktor, avukat, öğrenci faşist saldırıları durdurmak ve saldırı merkezlerinin dağıtılmasını sağlamak amacıyla DİSK'in çağrısına uyarak bütün Türkiye'de 2 saat süreyle işi bıraktılar. Faşizm tehlikesine karşı bilimsel mücadelenin nasıl olacağını, tarihteki örneklerinden çıkardıkları ders doğrultusunda uyguladılar.

Bütün yurtseverler, demokratlar, ilericiler, sosyalistler işçi sınıfının bu somut mücadelesine yandaş oldular. Bu anlamda 20 Mart Faşizme İhtar Direnişimiz işçi sınıfının mücadelesi tarihinde şimdiden gerekli yeri almış durumdadır. Faşizme karşı mücadelede sorumluluklar çok açıktır. Bunu tarihi gerçeklerin ortaya

koyduğu gibi, Türkiye'deki saldırıların, katliamların kaynaklandığı, beslendiği güçler de apaçık ortaya çıkmıştır.

DİSK'in dışındaki ilerici sendikal örgütler de faşist saldırılar karşısında gerekli sorumluluğu duymak zorundadırlar. Böylesi bir mücadelede DİSK ile aynı yolda yürümelidirler. Aksi takdirde bunun tarih önünde hesabını veremezler.

Özetlersek; bugün Türkiye terörün ciddi bir düzeye tırmandırılmak istendiği bir ülkedir. Gelecek karanlık görünebilir. Geçmiş mücadelemize dayanarak kesinlikle belirtelim ki, mücadelemizde ümitsizliğe, yılgınlığa ve paniğe yer yoktur. İşçi sınıfı olarak geleceğe güvenle bakıyoruz. Bu anlamda yapacağımız belli görevler vardır. İşte biz bu görevleri tartışmak amacıyla burada toplandık. Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi ortak olarak bu konuları tartışacağız.

14 EKİM 1978

- Kamu görevlilerinin maaşlarına gösterge değişikliği ile zam yapıldı.
- İlaç fiyatlarına yüzde 20-25 oranında zam yapıldı.
- İstanbul'da bir öğrenci öldürüldü.
- MİT Müsteşar Yardımcısı görevden alındı.
- Kamu tarafından işletilecek madenler hakkında Bakanlar Kurulu'na yetki veren yasa yürürlüğe girdi.
- TÖB-DER Hukuk Bürosu Avukatı Halit Çelenk, DGM davalarına bakmakla yükümlü Yargıtay 9. Ceza Dairesinin kaldırılması için Danıştay'a başvurdu.
- AP Büyük Kongresine İzmir'den delege seçilemeyen eski Belediye Başkanı Osman Kibar Isparta'dan birinci sırada delege oldu.

15 EKİM 1978

- Maliye Bakanlığı, DÇM uygulamasına 30 Kasım'da son verileceğini bildirdi.
- MSP 4. Büyük Kongresi başladı.
- Vehbi Koç, «Dış borçların ertelenmesinde önemli adımlar atıldığını» söyledi.
- MHP Genel Başkanı Türkeş, «Anayasanın başlangıç ilkelerinde birleşmeliyiz» dedi.

16 EKİM 1978

- Ankara'da sol görüşlü bir kahveci, bir otomobilden açılan ateş sonucunda öldürüldü.
- Balgat katliamı sanığı komandonun, MHP'li eski bakan Somuncuoğlu'nun özel kaleminde çalıştırıldığı saptandı.
- DİSK Genel Başkanı Baştürk, «Faşizme karşı mücadelemizle, emperyalizme karşı mücadelemiz gerçek anlamda bütünleşti» dedi.
- MSP Genel Başkanlığına yeniden Necmettin Erbakan seçildi.

17 EKİM 1978

- Ankara'da TİP'li 6 kişinin komandolar tarafından öldürüldüğü katliamdan yaralı olarak kurtulan Serdar Alten öldü.
- DÇM borçlarının devlet borcu olması kararlaştırıldı.
- Türk Lirasının değeri, Alman Markına göre yüzde 2,8 oranında düşürüldü.

19 EKİM 1978

- Erzurum AP İl Kongresi Genel Merkez tarafından iptal edildi.
- Ecevit: «Şiddetin nedenleri ve teşhisinde MSP ile büyük bir görüş yakınlığımız var.»

20 EKİM 1978

- İTÜ Elektrik Fakültesi Dekanı Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakioğlu, yaylım ateşine tutularak öldürüldü.
- Papalığa Polonyalı bir din adamı seçildi.
- İstanbul'da cinayet, bombalama ve saldırı olaylarından sanık bir komando, yanında öldürülecek 200 kişilik bir liste ve bombalar ile yakalandı.
- Kıbrıs Türk Federe Meclisi, kontr-gerilla konusunda genel görüşme kararı aldı.
- Emekli aylıklarına 800-990 lira zam yapıldı.
- ATAŞ'a bağlı işyerlerinde, Türk-İş üyesi Petrol-İş Sendikası tarafından alınan grev kararı, Bakanlar Kurulu tarafından iki ay daha ertelendi.
- Rodezya hükümeti kuvvetlerinin Zambia'daki gerilla üslerine saldırısı sonucunda 500 kişi öldü.

21 EKİM 1978

- Ankara'da yapılan TÖB-DER Şube Başkanları toplantısında konuşan TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu, «Anti-faşist, antiemperyalist mücadelenin hayati önem kazandığı, eğitimde öğretmen kıyımı ve keyfi yönetimin yeniden başlatıldığı, faşist cinayet şebekelerinin hergün aramızdan kurbanlar aldığı bir dönemde, DİSK ve Türk-İş'in belirli noktalarda yakınlaştığı bir ortamda, sarsılan iç birliğimizi süratle onarmak zorundayız» dedi.
- Tekirdağ'da Halkevi üyesi bir işçi, komandolar tarafından öldürüldü.
- Adalet Partisi 9. Büyük Kongresi başladı.
- Maliye Bakanlığı, DÇM'lerin devlet borcuna dönüştüğünü uluslararası bankalara bildirerek, 500 milyon dolar «taze para» istedi.
- Lübnan'da görev yapan Suriye birlikleri, Doğu Beyrut'taki Hıristiyan semtlerinden çekilerek, yerlerini Suudi Arabistan birliklerine bıraktılar.
- Rodezya Başbakanı Ian Smith, ABD ve İngiltere'nin Rodezya'ya ilişkin konferans programını kabul etti.
- Türk Tabipler Birliği tarafından düzenlenen I. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi sona erdi.

bir BELGE

1. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresine TSİP'in Sunduğu Tebliğ

Türk Tabipler Birliği tarafından düzenlenen I. Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi; olumlu ve öğretici olmasına karşın üzülerek belirtmek gerekir ki, gerek basının gerekse demokratik örgütlerin pek ilgisini çekmedi.

Ulusal İşçi Sağlığı Kongresine TSİP tarafından sunulan tebliğ elimize geçti. Bu tebliğde, sorun değişik bir açıdan; öğretici, bilimsel olarak incelenip açıklanıyordu.

Okuyucuların ilgiyle izleyeceklerine inandığımız bu tebliği sayfalarımıza alıyoruz.

İLKE

TÜRKİYE'DE ELVERİŞSİZ ÇALIŞMA KOŞULLARININ SOSYO-EKONOMİK TEMELİ VE ZORUNLU ÖNLEMLER

1. GİRİŞ

Türkiye'nin işçi sağlığı açısından dünyanın en geri ülkelerinden birisi olduğunu istatistikler gösteriyor. Özellikle iş kazalarında işçilerimiz şampiyonluğu kimselere bırakmıyorlar. Meslek hastalıkları açısından da durumun iç açıcı olmadığı biliniyor. Nihayet işçimizin, diğer ülkelerdeki sınıfdaşlarıyla kıyaslandığında çok daha genç yaşlarda çalışamaz hale geldiği ve ortalama işçi ömrünün düşük olduğu verilerle kanıtlanmış durumda.

Tebliğimizin amacı bu konulardaki istatistik bilgileri tekrarlamak değil. Çünkü bu gerçekler sayısal verilerce defalarca dile getirildi. Biz bu tebliğimizde Türkiye işçi sınıfının sağlığına böylesi olumsuz etkiyen faktörlerin kaynaklandığı ekonomik ve sosyal kökeni incelemeye çalışacağız.

2. KAPİTALİZM VE İŞÇİ SAĞLIĞI

Kapitalist bir üretimde işçinin sağlığını tehdit eden, işçinin hayatına olumsuz etkiyen pek çok faktör vardır. Hele kapitalist üretimin ya-

pıldığı ülke, Türkiye gibi köylüden işçileşme sürecinin hızla devam ettiği ve kapitalizmin emperyalizme bağımlı olarak geliştiği bir ülke ise, işçi sağlığına etkiyen olumsuz faktörlerin temelinde kapitalist üretim tarzının ta kendisi, yani meta üretimi olgusu yatar. Marks'ın Kapital' de bu gerçeği parlak bir şekilde ispatladığı iyi bilinir.

2. 1. Kapitalizmde İşçi Sağlığının Temel Kanunu

Meta üretiminin toplumsal etkilerini inceleyerek vardığı **«Kapitalist Birikimin Mutlak Genel Kanunu»**nda Marks şöyle diyordu:

> **«Dolayısıyla, sermaye biriktiği oranda, ücreti yüksek de olsa düşük de olsa, işçinin durumu daha da kötüye gidecektir. Nihayet, nisbi artı-nüfusu, ya da yedek sanayi ordusunu, birikimin büyüklüğü ve canlılığı ile her zaman dengede tutan yasa, Vulcan'ın Prometeus'u kayaya mıhlamasından daha sıkı bir biçimde, işçiyi sermayeye perçinler. Sermayenin birikimiyle birlikte artan bir sefalet birikimi yaratır. Dolayısıyla bir kutupta servet birikimi, aynı zamanda karşı kutupta, yani kendi (emeğinin) ürününü sermaye biçiminde üreten sınıfta, sefalet, çalışmaktan bezginlik, kölelik, cehalet, gaddarlık, zihni yozlaşma birikimidir.**
>
> **Nihayet, işçi sınıfının düşkünler tabakası ile yedek sanayi ordusu ne kadar yaygın olursa, resmi yoksulluk da o kadar büyük olur.** Bu, kapitalist birikimin mutlak genel kanunudur.» **(K. Marks, Capital, Cilt 1, sf. 644-645, International Publishers)**

Kapitalist Birikimin Mutlak Genel Kanunu, Marks tarafından keşfedildiğinden bu yana kapitalizmin süregeldiği her yerde hayatın kendisi tarafından şaşmaz bir şekilde doğrulandı. Türkiye de bu konuda bir istisna teşkil etmiyor. Gerçekten kapitalist üretim her yerde olduğu gibi, Türkiye'de de işçinin sefaleti bahasına gerçekleştirilmektedir. Ve kuşkusuz bu olgu işçinin en başta sağlığına alabildiğine olumsuz etkimektedir.

2. 2. İşçi Sömürüsünün Temeli

Kapitalist üretimde, bilindiği gibi metanın değerini belirleyen, onun üretimi için sarfedilen sosyal emek zamanıdır. Üretim sürecine giren tüm nesnelerin değerleri metanın nihai değerine aynen yansıdığına göre, basitlik için, metanın değerini belirleyen olarak, sadece o üretim süreci boyunca harcanan emek zamanını alabiliriz. Yine bilindiği gibi, bu üretim süreci boyunca işçinin harcadığı emeğin bir bölümünün karşılığı emek gücünün değerini meydana getirir ve kabaca ücret olarak işçiye döner. Geri kalan bölümü ise artı değerdir ve kapitalistin kârını meydana getirir. İşçinin emek gücünün karşılığını —yani ücretini— elde etmek için çalıştığı zamana (t_w), artı değeri üretmek

için çalıştığı zamana ise (t_s) dersek ve üretim süresini de bir iş günü (t_p) kabul edersek;

$$t_w + t_s = t_p \text{ olur.}$$

Bu pek ünlü formül, kârını azamiye çıkartmaktan başka güdüsü olmayan kapitalistin başlıca hareket noktasıdır. Gerçi o meseleyi böyle formüle etmez ve mekanizmanın da bu şekilde olduğu bilincinde değildir. Hatta bu formülü inkâr da eder. Ama esas olan kapitalist birikimin kanunlarıdır ve kapitalisti bu formülün sihrini kavramışçasına yönlendiren de bu olgudur.

Marks yukarıdaki formülü, değişkenlerin çeşitli durumlarını ve kombinezonlarını ele alarak incelemiştir. Biz burada işçinin sağlığı açısından konumuzu ilgilendiren durumlara kısaca göz atacağız.

2. 3. Kapitalistin Kârını Azamiye Çıkarma Eğilimi.

Ülkemizde 8 saatlik kanuni iş gününün —ya da haftada 48 saatin— uygulandığını varsayarsak (*) iş gününün süresi sabit alınabileceğine göre, açıktır ki kapitalistin kârını arttırmanın bir yolu iş gücünün değerinin —ya da ücretin— düşürülmesinden geçer.

2. 3. 1. Ücretin Düşürülmesiyle Gerçekleştirilen Sömürü

İşçinin sermaye sahibi için çalıştığı süreyi, formülden;

$$t_s = t_p - t_w$$

şeklinde ifade edebiliriz.

Yukarıdaki formülden, kârı artırmanın yolunun işçinin kapitalist için çalıştığı süreyi artırmaktan geçeceği hemen anlaşılmaktadır. Şayet incelemekte olduğumuz üretim süreci boyunca işçi emeğinin üretkenliğinde bir değişme olmuyorsa üretim süresi (t_p) sabit olduğuna göre, yukarıdaki formülden, t_w'de bir azaltma yapılması gerektiği görülür. Gerçekten işçinin iş gücünün değerini elde etmek için çalıştığı süreyi t_w'yi Δt kadar azaltıp t'_w'ye düşürebiliriz ve bunu;

$$t_w = t'_w + \Delta t$$

şeklinde ifade edebiliriz. Bu ifadeyi genel formülde yerine koyduğumuzda;

$$t'_w + \Delta t + t_s = t_p$$

(*) Böyle olmadığını ve pek çok yerlerde, özellikle küçük işletmelerde kanuni çalışma süresine uyulmadığını biliyoruz. Fakat genelinde kanuni sürenin uygulandığı söylenebilir.

ifadesini elde ederiz. Bu yeni ifadede işçinin karşılığı ödenen —ama emek gücünün değerinden düşük olan— çalışma süresi t'_w ile ifade edilirken. karşılığı ödenmeyen yani kapitalist için çalıştığı süre ise ($t_s + \Delta t$) halini almıştır.

Yani işçinin ürettiğinden kapitalist tarafından el koyulan miktar, kısacası artı değer Δt zamanında yaratılan değer kadar artmıştır. Kapitalist bu sonuca üretim koşullarında hiçbir değişiklik olmaksızın varmıştır.

2. 3. 2. Emeğin Yoğunluğunu Arttırarak Gerçekleştirilen Sömürü

İşgünü ve emeğin artmadığı halde kârı artırmanın bir diğer yolu ise emeğin yoğunluğunu toplumsal ortalamanın üzerine çıkarmaktır. Bu durumda kapitalist ücrete dokunmaz. Ama işçiyi, çalışma temposunu artırmaya zorlar. Öyle ki, işçi işgücünün değerine tekabül eden ürünü $\Delta t'$ kadar daha kısa zamanda üretsin. Bu halde işçinin kendi hesabına çalıştığı süre;

$$t_w = t_w — \Delta t' \text{ olur.}$$

Genel formülümüzde yerine koyduğumuzda;

$$t'_w + t + t_s = t_p$$

ifadesini elde ederiz. Toplam iş zamanından işçinin kendisi için çalıştığı sürenin çıkartılmasıyla elde edilen artı değer yaratma süresi şimdi t' kadar artmıştır;

$$t_p — t'_w = t_s + \Delta t'$$

Ancak işçinin kendisi ve kapitalist için çalıştığı süreler pratikte birbirinden ayrılmazlar ve işçi kendisi için hangi tempo ile çalışıyorsa, kapitalist için de aynı tempo ile çalışır. Çünkü onun toplumsal ortalamanın üstüne çıkan yoğun emek sarfiyatı iş gücünün bütününe mahsustur. Böyle olunca o patron için de çalışırken t_s süresinden $\Delta t''$ kadar kısa bir sürede normal artı değerl üretmiş olur. Ama kapitalist işini erken bitirdi diye işçiyi salıvermez ve yasal iş günü sona erene kadar işçiyi çalıştırır. Böylece işçi toplumsal ortalamanın üstünde emek harcamak suretiyle patron için bu sefer de $\Delta t''$ ile ifade edebileceğimiz bir süre boyunca fazladan çalışmış olur. Bu şekilde işçi, toplumsal ortalama emek sarfeden bir işçiye nazaran $\Delta t = \Delta t' + \Delta t''$ uzunluğunda bir süre boyunca fazladan çalışmış gibi olur. Bu durumda artı değer üretilen süre toplumsal ortalama durumundakinin $t_s + \Delta t = t_s \div \Delta t' + \Delta t''$ eşdeğerine yükselmiş olur.

Kısacası işçi emeğinin yoğunluğunun toplumsal ortalamanın üstüne çıkartılmasıyla hem işçinin emek gücünün değeri karşılığında gerçekleştirdiği üretimin süresi kısaltılmış olur, hem de sanki işgünü uzatılmışcasına mutlak artı değer artırılır. Ve yine burada da kapitalistin el koyduğu, işçinin t'lerde ifade ettiğimiz zaman sürelerinde ürettikleridir.

İşte kapitalist, Marks'ın ünlü formülünden bihaber olmasına rağmen, kârını artırmanın bu iki yolunu «dahice» keşfetmiş ve işçiyi harap edercesine çalıştırmak kapitalistin başlıca dürtülerinden olmuştur. Ve ülkemizde de tüm bilgiler, belgeler, istatistikler aynı kuralın geçerli olduğunun kanıtlarıdır.

2. 4. Sömürüyü Artırmanın İki Yolu ve İşçi Sağlığına Olumsuz Etkiler

Açıkça görülmektedir ki bu nokta işçi sağlığını yakından ilgilendirmekte ve bir bakıma kapitalist üretim tarzında işçi sağlığının toplumsal kökenini oluşturmaktadır.

2. 4. 1. Ücretlerin Düşürülmesinin İşçi Sağlığına Etkisi

Hangi sınıflı toplumda olursa olsun, çalışan insanların ölmeyecek ve yeniden üretime katılabilecek asgari ölçüde beslenmesi ve barınması kuraldandır. Çünkü üretimin ve dolayısıyla insan varlığının sürmesi için bu şarttır. Aynı kural kapitalist toplumda da geçerlidir. Ve işçinin yeniden üretimde bulunabilmesi için zaruri asgari gereksinimlerinin karşılığı, emek gücünün değerini teşkil eder. Bunun somutlanması ise ücretle olur. Işte kapitalist üretim tarzında kâr hırsı sermaye sınıfının öylesine gözünü karartmıştır ki, kapitalist, emek gücünün karşılığına, yani ücrete bile gözünü diker. Sermaye, bindiği dalı kesercesine, kendi varlığının nedeni olan işçinin asgari yaşama şartlarını sağlayan ücrete dahi el uzatır.

2. 4. 1. 1. Yedek İşsizler Ordusunun Rolü

Ama böyle yapmakla bindiği dalı kesmiş olmaz. Gerçi üretimin sürmesi için bütün gün çalışarak emek gücünü harcayan işçinin, ertesi gün yeniden üretim yapabilmesi için emek gücünü yeniden kazanarak iş başına geçmesi gerekir. Ve bunun için de emek gücünün karşılığını elde etmesi ve bunu, emek gücünü yeniden kazanmak için tüketmesi lazımdır. Aksi halde, yani ertesi gün emek gücünün tamamını kazanmadan işbaşına gelirse, iş gününü tamamlayabilmesi için fazladan, yani vücudundan sarfetmek zorunda kalır .Ve bu böyle günler günlere eklenerek sürdürüldüğünde, bir noktadan sonra o işçi artık çalışamaz

hale gelir. Çünkü her günü tamamlayabilmek için fazladan kendi vücudundan aktardığı pay vücudunun tamamını yemiş bitirmiştir. Ve böylesi bir olguya daha önceki sınıflı toplumlarda pek rastlanmamıştır. Çünkü üretimde bulunanın zamansız telef olması, aynı zamanda üretimin bizzat kendini ve tüm toplumu tehdit etmektedir.

Oysa kapitalizmde böyle olmayabilmektedir. Çünkü kapitalistin açgözlülüğü sonucu heder olan işçilerin yerini almak için —hem büyük bir şevkle— bekleyen çocuklar vardır, kadınlar vardır, koskoca işsizler ordusu vardır.

2. 4. 2. Yoğun Emeğin İşçi Sağlığındaki Rolü

Emeğin yoğunluğunu toplumsal ortalamanın üzerine çıkartmak suretiyle —ikinci yoldan— sağlanan sömürünün de işçi sağlığı açısından aynı sonucu verdiği açıktır. Belirli bir süre içinde normalden daha yoğun çalışan bir işçinin sarfettiği emek gücü, bellidir ki normalden fazla olacaktır. Oysa aldığı ücret, ortalama toplumsal emek gücünün karşılığıdır. Bu takdirde işçi bu ücret karşılığı elde ettiği nesneleri tükettiğinde sarfettiği emek gücünün hepsini yerine koyamaz. Ve yine vücuduna başvurmaktan başka çaresi kalmaz. Ve işçinin ücretini düşürerek kendine kalan artı değerin miktarını azaltmak için el koyduğu Δt süreçikleri, aslında teker teker her işçinin hayatından zorla kopartılan, işçiyi zamanından çok önce çökertip, insan posası haline getiren onlarca yıldır. Milyonlarca işçinin el konulan Δt süreciklerinden bir yanda bir avuç kapitalist akıl almaz servetler biriktirirken, öte yanda da koskoca işçi sınıfında biriken bakımsızlık, besinsizlik, erken ihtiyarlama. kısacası sağlıksızlığın her çeşidini barındıran koyu bir sefalet olur. Marks Kapital'de, kapitalist gelişmeyle birlikte ortamala işçi ömrünün nasıl düştüğünü istatistiklerle göstererek, bu olguyu kanıtlar.

3. İŞÇİ SAĞLIĞI KONUSUNDA TÜRKİYE'NİN DURUMU

Kapitalist üretim tarzında işçi sağlığının temelinde yatan bu olgular Türkiye'de kapitalizmin gelişmesiyle birer birer gün yüzüne çıkmaktadır.

3. 1. İşsizler Ordusunun Büyüklüğü

Türkiye'de büyük bir işsizler ordusu vardır. Bu olgu yıpranacak işçinin yerine yenisinin kolayca bulunması açısından kapitalistin önde gelen güvencesidir. Bu nedenle burjuvazi her zaman düşük ücret politikası uygulamış ve ne zaman sıkışsa ücretlerin yüksekliğinden şikayet etmiştir. Oysa istatistikler göstermektedir ki, Türkiye'de reel ücret-

lerde yıllar boyu artış olmamaktadır. Şu halde yerli burjuvazinin işçinin sağlığı diye bir meselesi yoktur. Onu, işçinin emek gücünü yeniden kazanacak asgari tüketimde bulunması, yani sırf üretimi devam ettirecek kadar beslenip barınması, kısaca geçinmesi hiç ilgilendirmemektedir. Çünkü bir işçi «devreden» çıkarsa yerine konacak yenisi vardır. Üstelik yeni gelecek olan, yine kendi vücudundan yemeğe hazır dinç bir emek gücüdür.

3. 2. Emeklilik Süresinin Kanıtladığı

Ülkemizde işçi emeklilik süresi kapitalistin işçi vücuduna olan aç gözlülüğünün de bir kanıtıdır. Bilindiği gibi, Türkiye'de işçi emeklilik süresi erkeklerde 25, kadınlarda 20 yıldır. Ve erkekler 55 yaşında, kadınlar ise 50 yaşında emekli olurlar. Bu süreler ileri kapitalist ülkelerdekilerle kıyaslandığında bir hayli düşüktür ve kuşkusuz ki işçilerin lehinedir. Nasıl olmaktadır da, Türkiye gibi işçi sağlığının bir hayli ihmal edildiği bir ülkede, böyle ileri bir uygulama olabilmektedir?

Bu kazanımın işçilerin yıllar süren mücadelesi ile elde edildiği ileri sürülemez. Çünkü ülkemizdeki işçi hareketi ileri kapitalist ülkelerdekilerle kıyaslandığında çok daha az gelişkindir. Ve Türkiye işçi sınıfının elde ettiği ekonomik demokratik haklar kapsamında, ileri kapitalist ülkelerdekilerden daha ileri olanlarının bulunduğunu savunmak mümkün değildir. O halde nasıl olmaktadır da, Türkiye'de işçiler ileri kapitalist ülkelerdeki kardeşlerinden çok daha erken emekli olabilmektedirler?

Bunun tek bir açıklaması vardır. Çünkü işçiler yukarıda saydığımız iki temel aşırı sömürüye maruz kaldıkları için erken yaşta yıpranmakta, kısa süre içinde vücutları çalışamaz hale gelmekte ve genç denilebilecek yaşta emekli olmaktadırlar. İşte emeklilik süresinin düşüklüğü, işçi sınıfının bir kazanımı olmaktan çok, işçiyi kısa sürede insan posası haline çevirmekten başkasını düşünmeyen, işçinin sağlığı meselesini bir külfet olarak gören burjuvazinin aç gözlülüğünün bir kanıtıdır.

3. 3. İşçi Sınıfının Köylülükle İlişkisi ve İşçi Sağlığı

Meta üretiminin kanunları işçi sağlığının olumsuz şekillenmesine yol açarken, ülkemizin bazı özgül şartları da bu olumsuzlukları artırmaktadır. Bu faktörlerden özellikle topraksız, yoksul ve az topraklı köylünün, hayatını sürdürebilmek için çareyi işçilikte araması hem işsizler ordusunu alabildiğine kalabalıklaştırmaktadır. Hem de işçi sınıfının sağlıklı yaşama standartının düşmesine yol açmaktadır. Toprakta kapitalizmin gelişmesiyle oluşan nüfus fazlası, köyde çok ağır çalışma koşullarına karşılık düşük bir gelirle geçinmek zorunda kalmaktadır. Bunun

da doğal sonucu şehirlere akındır. Ve köydeki açlık tehlikesinden kaçan bu insanlar için ilk sorunun sağlık olmadığı son derece anlaşılır bir noktadır. Nitekim bu insanlar en ağır çalışma koşullarına —yani toplumsal ortalamanın bir hayli üstünde yoğun emeğe— ve düşük ücrete —yani emek gücünün değerinin karşılığından kesinti yapılmasına— hatta 8 saatin üstünde günlük çalışmaya, fazla itiraz etmeksizin katlanabilmektedirler.

3. 4. Geri Teknoloji ve İşçi Sağlığı

Ayrıca ülkemizdeki kapitalist üretimin teknolojisinin nisbi geriliği de işçi sağlığının genel geriliğine olumsuz etkiyen bir faktördür. Bu durum kapitalistin, işçiyi toplumsal ortalamanın üstünde yoğun emek sarfettirmeye zorlaması sonucunu vermektedir. Geri teknolojinin neden olduğu üretim düşüklüğü —ve dolayısıyla kapitaliste yetersiz görünen kâr— prodüktiviteyi artırıcı imkanlar bulunmadığı sürece, emeği yoğunlaştırmak suretiyle giderilmek istenmektedir. Bunun sonucu olarak da gereğinden çok emek harcayan işçiler kısa zamanda yıpranmaktadırlar.

3. 5. Kapitalistin Sağlık Tedbirlerini Lüks Sayması

İşçilerimizi iş kazalarında dünyada şampiyon yapan da üretimin temel niteliğidir. Hem iş kazalarının, hem meslek hastalıklarının böylesine yaygın olmasının başlıca nedeni, burjuvazinin bu konularda alınması zaruri tedbirleri lüks olarak görmesidir. Gerçekten kapitalist için önemli olan en az masrafla en çok kârın elde edilmesidir. Ve işçi sağlığını ilgilendiren yukarıdaki temel konularda alınacak her tedbir, kapitalist için maliyetleri artırmaktan başka sonuç vermez. Onun için de üretimi yapan işçinin Ahmet ya da Mehmet, Ali ya da Veli olması önemli değildir. O sadece tezgahı işletecek bir **vücudun** bulunup bulunmamasına bakar. Ve koskoca işsizler ordusu beklediği sürece, yani iş kazasına uğrayacak Ahmet'in yerini alacak bir Mehmet'in bulunması **garantide** oldukça, o sağlık konusunda alınacak her tedbiri bir lüks, üretimin maliyetini artıran gereksiz bir masraf olarak görmekten başkasını yapmaz.

3. 6. Yoğun Emek Harcaması ve İş Kazaları

Böyle olunca da toplumsal ortalamanın üzerinde yoğun emek harcanırken iş kazalarının olağanüstü boyutlara ulaşması, kapitalist için sadece «kötü bir tesadüf» «işçinin karayazısı»dır! Gerçekten ispat edilmiştir ki, yoğun emek harcamaya zorlanan işçinin çalışma temposu, onun işe dikkatini önemli ölçüde azaltmaktadır. Ayrıca yoğun emek harcanmasının yol açtığı aşırı yorgunluk da iş kazalarının artması sonucunu vermektedir. Ve bunun doğal sonucu da, iş kazalarının hızla

yükselmesidir. Toplumsal ortalamanın üstünde yoğun emek harcaması, bir yanıyla işçinin vücudunu yer bitirir ve onu kısa sürede insan posası haline çevirirken, öteki yanıyla da iş kazalarının hızla artmasına yol açarak işçi sağlığı açısından iki katlı bir olumsuzluk getirmektedir.

4. GÖRÜNÜMÜN ALDATICILIĞI

Tebliğimizde kapitalist toplumda işçi sağlığını belirleyen toplumsal maddi temel ele alınarak bunun Türkiye şartlarındaki genel görünümünü incelemeye çalıştık. Ve bunu yaparken de görünürdeki bazı faktörlerden konuyu arındırarak esas mekanizmaya işaret etmek istedik. Bu nedenle ilk bakışta gerçekleri tamamen aksettirmeyen bir sonuca vardığımız kanısına kapılınabilinir!

4. 1. Sosyal Kanunların İşlerliği

Bu yanılgıya düşülmemelidir. Bugün Sosyal Sigortalar Kurumu dahil olmak üzere gerçekleştirilmiş pek çok şey olduğunu ileri sürerek, işçi sağlığı konusunda bir hayli adım atıldığını, işçilerin Marks'ın Kapital'inde anlatıldığından çok değişik şartlarda yaşadığını iddia etmek fazla bir anlam taşımaz. Çünkü bizim göstermek istediğimiz **temel işleyiş mekanizmasıdır.** Ve bu mekanizma, Marks'ın Kapitalist Birikimin Mutlak Genel Kanunu'nu baştan sona doğrulayacak şekilde Türkiyede de işlerlidir.

4. 2. Bu Noktaya Nereden ve Nasıl Gelindiği

Bugün Türkiye gibi geri ve işçi sağlığının alabildiğine ihmal edildiği bir ülkede bile işçinin sağlığı 1850'lerin İngiltere'sinden kat kat ilerdedir. Ama bu noktaya kolay varılmamıştır. Dünya proletaryasının yüzyılı aşkın bir süredir vermekte olduğu zorlu ve kararlı mücadelenin, işçinin sağlığı konusundaki kazanımların elde edilmesinde tayin edici rolü vardır.

4. 3. Sosyalizmin Başarısı ve İşçi Sağlığı

Sosyalizmin önce tek ülkede başarıya ulaşması, daha sonra bir dünya sistemi haline gelmesi, tıbbın geniş emekçi kitlelerin hizmetine en verimli bir şekilde sokulmasını mümkün kılmış ve bu ülkelerde işçi sağlığı, işçinin kendi devleti eliyle en yetkin bir biçimde yönlendirilmiştir. Bu olgu, kapitalist ülkelerdeki işçilerin cansiperrane mücadelesiyle birleşince, işçi sağlığı konusunda henüz sosyalizme geçmemiş ülkelerde de pek çok ileri hak elde edilmesi mümkün olmuştur. Ama bu ülkeler-

de tüm uğraşlar gibi sağlık da bir kazanç alanı, sağlık hizmetleri genellikle alınıp satılır metalar niteliğini koruduğundan, sağlığın halkın hizmetine en yetkin bir şekilde koşulması mümkün olmamaktadır. Ve kuşkusuz ki geliri yüksek olan kaymak tabakaları ile geniş emekçi yığınların sağlıktan yararlanmaları arasında büyük farklar vardır.

4. 4. Ülkemizde İşçi Sağlığı Konusunda Kazanılan Haklar ve Büyük Eksiklikler

Ülkemizde de işçi sınıfımızın süregelen mücadelesi sonucunda —tüm dünyada proletaryanın sağladığı hakların da etkisiyle— işçi sağlığı konusunda geçmişe kıyasla azımsanmayacak kazanımlar elde edilmiştir. Ancak bu kazanımların ileri kapitalist ülkelerdekilerle dahi kıyaslandığında çok eksik olduğu hemen görülmektedir. Geri ve bağımlı bir kapitalist ülke olmanın damgası işçi sağlığına da aynen vurulmuştur. Sağlık konusunda ileri kapitalist ülkelerde emekçi yığınlarla elit tabakalar arasındaki eşitsizlik Türkiye'de derin bir uçurum halini almaktadır. Hızla palazlanan «sonradan görme» burjuvazi, başı ağrıdımıydı milyonlar bastırarak kapitalist metropollerin en şöhretli tıp merkezlerinde soluğu almaktadır. Buna karşılık milyonlarca köylü, en ufak sağlık hizmetinden yoksun olduğu için hâlâ daha bilim dışı —geleneksel— yollardan derdine çare bulmanın peşindedir. İşçiler için —biraz daha iyi olmakla birlikte— durum hiç de iç açıcı değildir. Bugün 4 milyonluk işçi kitlesinin ancak 1,5 milyonu, yani yarısından azı sigortalıdır. Ve sigortalı olanların da sağlık hizmetlerinden ne ölçüde yeterince yararlandıkları ortadadır. Çünkü mevcut düzen hem Türkiye'li işçinin sağlık açısından son derece elverişsiz bir hayata ve bünyeye sahip olması sonucunu vermektedir, hem de Sosyal Sigortalar Kurumu kanalından işçiye götürülen sağlık hizmetleri son derece yetersizdir.

5. SONUÇ

5. 1. Bu Düzende İşçi Sağlığı Çözüme Ulaşmaz

Gördük ki kapitalist üretim tarzı sürdükçe hangi açıdan olursa olsun işçi sağlığı meselesinin kesin çözüme ulaştırılması mümkün olmayacaktır. Hele bizim gibi geri ve bağımlı bir ülkede bu konunun burjuva iktidarlar tarafından ileri kapitalist ülkelerdekine benzer bir şekilde geliştirilmesi ihtimali dahi söz konusu olamaz. Bir yandan kârını azamiye çıkartmak isteyen tekelci kapitalistlerin gerçek ücretleri kısmak, gerekse emeğin yoğunluğunu toplumsal ortalamanın üstüne çıkarmak şeklinde somutlanan aşırı aç gözlülükleri, —ki ileri ülkelerin tekelcileri ba-

ğımlı ülkelerin sömürüsünden elde ettikleri ilave paylar nedeniyle aynı ölçüde aşırı açgözlülük yapamamaktadırlar— bir yandan da emperyalizme bağımlı ekonominin yapısal açmazlarının işçi sağlığına fon ayırmaya imkan vermemesi, işçi sağlığı konusunda, değil çözüme ulaşmayı, kayda değer kazanımlar elde edilmesini dahi bir hayli müşkülleştirmektedir. Işçi sağlığı meselesinin, çözüme ulaştırılması yolunda ele alınması ancak demokratik halk iktidarı eliyle olabilecektir.

5. 2. Işçi Sağlığı Konusunda Mücadelenin Önemi

Böyle diye işçi sağlığı konusunda sürdürülmekte olan hak mücadelesi bir kenara mı bırakılacaktır? Asla! Çünkü verilmekte olan mücadele ile burjuva nitelikli iktidarlardan da —diğer alanlarda olduğu gibi sağlık alanında da— işçiler yararına haklar elde etmek mümkündür. Ve bu alanda elde edilmemiş diğer haklar uğruna mücadeleyi sıkı bir şekilde yürütmek asla savsaklanmayacak bir görevdir. Çünkü böylesi haklar mücadele süreci içinde kazanılır ve bu kazanımlar işçileri daha fazla mücadeleye teşvik eder, bunların azmini biler. Ve çünkü işçiler ne kadar sağlıklı olurlarsa, ne ölçüde daha sağlıklı şartlar içinde yaşarlarsa, o ölçüde iktidar mücadelesine katkıda bulunma imkanlarına kavuşmuş olurlar. Daha bakımlı ve dinç bir işçi sınıfının mücadele yeteneği ve azmi de kuşkusuz daha yüksek olur.

6. TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ VE İŞÇİ SAĞLIĞI

6. 1. Bu nedenlerle Türkiye Sosyalist İşçi Partisi işçi sağlığı meselelerine hem Programı'nda hem de çalışmalarında gereken önemi vermiştir. Parti Programı'nda bu konu şöyle ele alınmıştır:

- **«Sağlık hizmetlerinin tüm yurttaşlara parasız olarak sağlanması.**

....

- **Fuhuşun kesin olarak yasaklanması, teşvik edenlerin cezalarının ağırlaştırılması.**

....

- **Sekiz saatlik işgününün her yerde uygulanması.**
- **Hafta sonu tatilinin iki gün olması.**
- **Fazla mesainin yasaklanması.**
- **16 yaşından küçüklerin çalıştırılmasının yasaklanması, 16-18 yaş arasındakilerin işgününün 6 saatle sınırlandırılması.**
- **Kadın sağlığına zarar veren alanlarda kadınların çalıştırılmasının yasaklanması.**

....

- **Asgari ücretin, işçinin kendisinin ve ailesinin bilimsel olarak tesbit edilmiş yaşama satandardını karşılayacak şekilde, her belediye çevresinde, belediye ve sendika temsilcilerinden oluşacak asgari ücret komiteleri tarafından belirlenmesi ve her yıl yeniden saptanması.**
- **İşsizlik sigortası kurulması.**
- **Mevcut sigorta kurumlarının, kesin olarak işçi temsilcilerinin denetimine ve yönetimine verilmesi.**

....

- **İşçi sağlığına zararlı işkolları için ve iş kazalarına karşı koruyucu tedbirler kanunlaştırılması ve denetiminin işçi temsilcileri tarafından yapılması.**
- **Çalışanların korunması ile ilgili kanunları çiğneyen işverenler için cezai müeyyidenin artırılması ve cezalandırılmalarının mutlaka sağlanması.**
- **Kamu ve özel sektöre bağlı işyerlerinde her belediye sınırı içinde çalışanların çocukları için yeteri kadar kreş, yuva ve bakımevleri açılması.**

6. 2. İşçi sağlığı meselesine Partimiz'in verdiği önem çalışmalarına da yansımıştır. 1. Parti Kongresi'nde alınan kararlar bunun kanıtıdır. Kararlar da aynen şöyle denilmektedir:

«3. 4. İşçi Sağlığına zararlı işkollarında ve iş kazalarına karşı koruyucu tedbirlerin, işçilerin çıkarlarını gözeten yasaların çıkartılması için çaba gösterir.

3. 5. İşçiye hizmet etmek maskesi altında sermaye sınıfına fon yaratmakta kullanılan Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili kanun ve mevzuatın demokratlaştırılması ve bu kurumun bütünüyle işçilerin yönetim ve denetimine verilmesi için çaba gösterir.

....

3. 7. Sigortasız işçi çalıştıran kapitalistlerin cezalanması için gerekli araştırmaları yapar ve sonuçları alınana kadar takip eder.

3. 8. 16 yaşından küçüklerin çalıştırılmasının yasaklanması için mücadele verir. Ancak bu talep sağlanana kadar çırakların çalışma şartlarının iyileştirilmesi için gerekli girişimlerde bulunur.»

6. 3. Ayrıca Partimiz işçi sağlığı konusunda aşağıdaki talepleri devamlı dile getirmekte ve bu uğurda mücadele vermektedir.

- Yasal önlemler alınarak işyerinde çalışma güvenliğinin artırılması, işverenlere bu konuda kesin zorunlukların ve ağır cezai müeyyidelerin getirilmesi, iş aletlerinin ve çalışma koşullarının yetkili resmi uzmanlar tarafından sürekli denetimi.
- İşçiler için yeterli ve kapsamlı sağlık hizmetlerinin gerçekleştirilmesi.
- S.S.K.'nın demokratik bir şekilde işçi ve sendika temsilcileri tarafından yönetilmesinin sağlanması.

- Sağlık hizmetleri için işverenlerden parasal fonları sağlayacak yasal düzenlemelerin getirilmesi.
- İşçilerin çalışma ve yerleşme semtlerinde poliklinik ve kliniklerin kurulması ,ayrıca kent düzeyinde iş sağlığı merkezlerinin açılması.
- İşçilerin sağlık kontrolleri için yıllık genel denetim (Check-up) ve kısa periyodlu sağlık muayeneleri olanaklarının sağlanması.
- Endüstriyel hijyen satandartlarının yükseltilmesi.
- Kentlerdeki belediye hizmetlerinde işçi semtlerine önceliğin tanınması.
- İşçilerin sağlık konusunda eğitilmesini sağlayacak programların uygulanması.
- İş kazaları nedeni ile sakat kalmış işçilerin rehabilitasyon olanaklarının artırılması.
- İşçi çocuklarının sağlığının korunması ve geliştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması.
- Halen içinde birçok olumlu maddeyi içeren iş sağlığı yönetmeliklerinin geliştirilerek mutlaka uygulanması.
- İşçi sağlığı konusunda uygulama ve yaptırımların denetiminde sendikaların ve tabip odalarının söz ve karar sahibi olmaları konusunda gerekli önemlerin alınması sağlanmalıdır.

İşçi sağlığı meselesinin ancak işçilerin devleti eliyle kesin çözüme ulaştırılabileceğini bilimsel olarak tesbit eden Partimiz, bu alandaki hakların elde edilmesi uğruna bir yandan kendisi mücadele verirken bir yandan da bu alandaki tüm olumlu girişimleri desteklediğini ilan eder.

Egemen Sınıfların Bunalımı ve Sosyal Demokrasi

Egemen güçler, demokrasi güçlerine karşı toplumun demokratikleşme sürecini yavaşlatmak ve kendileri için en uygun ya da en azından daha elverişli koşulları yaratmak için çok yanlı bir tertipler mozayığını çeşitli yollardan denemektedirler.

Türkiye'deki siyasal ortamın gerici güçlerin çeşitli kesimleri tarafından nereye doğru götürülmek istendiği, sözkonusu çevreler tarafından istenen alternatiflerin neler olduğu sosyalist hareketin isabetle yanıtlaması gereken önemli bir sorudur. Bunun için son 10 yılda egemen güçlerin durumuna göz atmak yararlı olacak.

EGEMEN SINIFLARIN BUNALIMI

Son on yılın siyasal olaylarına genel bir bakışın ortaya çıkardığı açık bir olguya bir kez daha işaret ederek bu sorunun cevabını araştırmaya çalışalım. 1960'ların sonlarından bu yana Türkiye kapitalizmi ve egemen sömürücü sınıflar ciddi bir bunalım yaşamaktadırlar. Bu bunalım esas olarak dünya kapitalist sistemindeki derinleşen krizin ülkemizdeki yansımasından kaynaklanmaktadır. Kapitalizmin krizinin Türkiye ve benzeri ülkelerde daha şiddetle yaşanması kaçınılmaz bir sonuçtur.

Türkiye'nin egemen sınıfları bir yandan emperyalizme bağımlılığın gereği olarak ülkemizdeki sömürüden emperyalist burjuvaziye önemli paylar aktarmaktadırlar, öte yandan kendi sömürülerini arttırmaya çalışmaktadırlar. Böylelikle, Türkiye hem emperyalist burjuvazinin hem de onun Türkiye'deki baş işbirlikçisi yerli tekelci sermayenin bir sömürü alanıdır. Yerli tekelci sermaye sömürdüğü Türkiyeli işçilerden elde ettiği artı değerlerin bir kısmını çeşitli yollardan uluslararası tekelci

sermayeye vermek zorundayken, Türkiye pazarını da emperyalist burjuvazi ile birlikte paylaşmak zorundadır.

Böyle olunca da, kapitalist sistemin krizinin Türkiye'ye daha şiddetle yansıması ve Türkiye'de ekonomik bunalımın sürüp gitmesi kaçınılmazdır.

Emperyalizme bağımlılığın getirdiği bir sonuç olarak Türkiye'de ağır sanayinin kurulamaması, teknolojinin geri olması, ülkenin bir «tarım ülkesi» karakterini korumaya devam etmesi ileri kapitalist ülkeler ile Türkiye arasındaki ekonomik düzey farkının giderek daha da büyümesine yol açmaktadır. Böyle olunca, Türkiye egemen sınıfları 1960' ların başlarından itibaren pek düşledikleri Ortak Pazarla ekonomik bütünleşme ve Ortak Pazar'ın avantajlı bir üyesi olma planlarından da uzak düşmüşlerdir. Ortak Pazar'ın gelişmiş ekonomisi ile Türkiye'nin geri ekonomisi arasındaki fark o denli artmıştır ki, bugün AET yöneticileri Türkiye burjuvazisine karşı eski vaatlerini fazla görmeye başlamışlardır ve yerli tekelci sermaye de AET'nin kendisine dayattığı koşulları artık cazip görememekte, onların ilkelerine uyduğu takdirde kendisinin büsbütün kısırlaşacağını görmektedir. AET ülkeleri arasında gümrük duvarlarının alçaltılması, böylelikle belirli ülkelerin belirli sanayi dallarında gelişerek bir ekonomik entegrasyona gidilmesi Türkiye tekelci sermayesinin böyle bir bütünlükte hiçbir kozu bulunmaması demektir. Yerli tekelciler uzun yıllar tekstil alanında gelişmeyi ve Ortak Pazar ülkelerine tekstil ürünleri pazarlamayı ummuşlardı. Son yıllarda bu düşleri de sona ermiştir. Artık Ortak Pazar'ın dayattığı gümrük zorunlulukları Türkiye sermayesinin AET ülkeleri ile hiçbir alanda rekabet edemeyeceğini göstermiştir.

Yerli tekelci sermaye AET'den tek yanlı olarak yararlanma çabalarının da boşa çıktığını görmektedir. AET ile ilişkilerde Türkiye burjuvazisinin bugünkü başlıca isteği Avrupa kapitalist ülkelerinden yeni krediler sağlamaktır.

Öte yandan Türkiye'de giderek derinleşen ekonomik bunalım ve bu bunalımın sonuçlarından birisi olarak Türkiye emekçilerinin satınalma güçlerinin azalması emperyalist ülkelerin Türkiye üzerindeki pazarlama olanaklarını da azalttığından batılı kapitalist ülkeler için Türkiye pazarı artık eskisi kadar cazip değildir.

Günlük basit tüketim maddeleri, konservesinden deterjanına kadar Türkiye burjuvazisi tarafından üretilmektedir. Otomobil, buzdolabı, televizyon ve benzeri dayanıklı tüketim mallarının üretimi ise zaten ileri kapitalist ülkelerle ortak yatırımlar halinde, ya da montajcılık biçiminde sürdürülmektedir. Yani bu alanda AET burjuvazisi zaten alabileceği kadar kârı almaktadır.

Bunun ötesinde Türkiye burjuvazisinin Batı'dan gelişkin tekonoloji ithal etmesinin olanağı da yoktur. Emperyalist ülkeler için başlıca pazarlama ürünlerinden olan büyük ve modern fabrikalar, elektronik aletler Türkiye burjuvazisinin satınalma kapasitesinin çok üzerindedir. Türkiye ile Batı arasında giderek büyüyen ekonomik farklılık yaşam standardındaki uçurum, işgücünün Batı'da Türkiye'dekine nazaran çok daha pahalı olması gibi etkenler emperyalist ülkelerin hemen hemen bütün ürünlerini Türkiye için satınalınmayacak kadar pahalı kılmaktadır.

Türkiye ne ağır sanayisini kurabilmiştir, ne de hatta ağır sanayi için gerekli enfrastrüktür denilen tesisleri yaratabilmiştir. Enerji'den ulaşıma kadar enfrastrüktür olanakların son derece yetersiz olması, ağır sanayi diye nitelenebilecek düzeyde bir sanayiden ülkenin çok çok uzakta bulunması Türkiye'deki kapitalist ekonominin emperyalizme bağımlılığının bir nedeni olduğu gibi bir sonucudur da. Türkiye emperyalizme bağımlılığın sonucu olarak geri kalmıştır ve emperyalist ülkeler ile Türkiye ekonomisi arasındaki fark giderek arttıkça bu geri kalmışlık pekişmektedir. Sözkonusu ekonomik gerilik ise Türkiye'de kapitalizm yaşadığı sürece emperyalizme bağımlılığın nedeni olmaya devam edecektir. Böylece kapitalist Türkiye bu kısır döngü içinde bocalayıp durmaktadır.

Basit bir örnek verecek olursak, yirmi beş yıl önce bir Amerikan doları 280 kuruşa tekabül ederken, bugün Türk parası karşısında 10 kat daha değer kazanmıştır. AET ülkeleri ile bir kıyaslama yaparsak, 5 yıl önce 1 Alman markının resmi kur karşılığı 450 kuruşken, bugün 1350 kuruş olmuş, yani beş yıl içinde Alman markı Türk parasına oranla üç kat değer kazanmıştır. İşte Türkiye'nin emperyalist ekonomiler karşısında giderek daha da geride kalan konumunun para değerlerle ifadesi bu kadar yalın bir şekilde ortadadır.

Türkiye'de kapjitalizmin bunalımının derinleşmesinin başlıca sosyal etkeni ise güçlenerek süren sınıf mücadelesidir. Emekçi kitleler yirmi yıla yaklaşan bir zamandan beridir giderek güçlenen bir sınıf mücadelesi süreci içindedirler. İşçiler başta olmak üzere, toplumun tüm çalışan kesimleri, kendi ekonomik-demokratik hakları uğruna mücadele vermektedirler. Özellikle 1960 sonrasında başlayan sosyal uyanış, emekçilerin çeşitli meslek zümrelerine varıncaya dek demokratik planda örgütlenmesine ve tekelci sermayeye karşı mücadeleye girmesine yol açmıştır.

Ve tekelci sermaye son on yıl içinde faşizm dahil her türlü yolu denediği halde bu sınıf mücadelesini durdurabilmeyi ya da yavaşlatabilmeyi başaramamıştır.

Sosyal mücadelede burjuvaziyi can evinden vuran ve onun açmazını derinleştiren güç hiç kuşkusuz işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının son on

beş yıl içinde verdiği mücadele burjuvazinin rahatını kaçırmıştır. Büyük ölçüde ekonomik mücadele planında süren —şimdilik siyasal mücadele alanında zayıf kalan— işçi sınıfı hareketi toplumsal muhalefetin belkemiğidir.

Tekelci burjuvazi, emperyalizme bağımlılığın getirdiği kısır döngünün yanında içte de bir kısır döngüyle bunalmaktadır. İşçiler ekonomik mücadele yapmakta ve belirli oranlarda ücretlerine zam almaktadırlar. İşverenler bu zamları ürün fiyatlarına eklemekte, böylece kâr oranlarını düşürmeyerek pazara sürmektedirler. Sanayi ürünlerinin pahalılaşması, işçinin aldığı zammı başka işverenin cebine götürmekte, böylece burjuvazi işçiye bir eliyle verdiğini diğer eliyle geri almaktadır. Öte yandan Türkiye'de tek emekçi kesim işçiler değildir. Kırsal kesimde yaşayan on milyonlarca köylü vardır. Sanayicinin ürünlere zam koyması köylülerin de cebine el uzatması demektir. Bu durumda köylüler, bu kez kendi ürettikleri tarım ürünlerinin alım fiyatlarına zam istemektedirler. Henüz son derece yetersiz de olsa köylülerin ekonomik mücadelesi ve özellikle burjuva partilerinin seçimlere dönük oy hesapları ile birleşince tarım ürünlerinin fiyatları artmaktadır. Bu fiyat artışları, bir yandan tarıma dayalı sanayicilerin ham madde fiyatlarını yükseltirken, öte yandan gıda maddelerinin fiyatlarının da artışını getirmektedir. Bu durumda memur, teknik eleman veya diğer çalışan orta tabakalar ekonomik mücadeleyle zam talep etmekte, böylelikle memur maaşları zaman zaman arttırılmaktadır. Böylece ana kaynağı tekelci sermaye olan bir pahalılık ve enflasyon girdabı sürüp gitmektedir.

12 MART FAŞİZMİ EGEMEN SINIFLARIN KRİZİNİ ÖNLEYEMEDİ

Tekelci sermaye kendince bu gidişin önüne geçmek için 1960'ların sonunda faşist bir iktidarın hazırlıkları içine girmişti. Daha sonra 12 Mart faşizmi olarak somutlanacak olan bu alternatiften tekelci sermayenin beklediği başlıca «çareler» şunlardı:

- Faşizm yoluyla işçi sınıfının ekonomik mücadelesini durdurmak. Bu yolla işçilerin ücret artışları önlenirse, sanayi ürünlerinin fiyat artışları da azalacak, böylelikle köylü ürünlerine ve memur maaşlarına, ya da esnaf-zanaatkâr gelirlerine artış getirmek de önlenecekti.

- Son derece kısıtlı da olsa burjuva demokrasisinin varolması, burjuva partilerinin oy deposu olan köylülüğe bazı olanaklar tanıyordu. Türkiye'de iki yılda bir seçim yapıldığından, iktidarda hangi parti bulunursa bulunsun, köylünün tarım ürünlerinin taban fiyatlarını arttırmak zorundaydı. Fakat oy kaygısı olmayan bir iktidarın köylüye ödün vermesi gerekmeyecekti. Böylece tekelci sermaye tarımdan sanayie fon

aktarma, sanayi yatırımları için belli bir birikim yapma olanağı bulacaktı.

Nitekim, 12 Mart faşizmi grevleri yasakladı, toplu sözleşmeleri sıkıyönetim temsilcilerinin denetimi altında imzalattı. Köylülerin tarım ürünlerinin taban fiyatlarını arttırmadı. Memur maaşlarına zam yapmadı. Fakat onun bu politikası toplumsal muhalefetin daha da büyümesinden, emekçi kitlelerin sola açılmasından başka bir sonuç vermedi.

Emekçi sınıfların egemen sınıflara karşı mücadelesinin ikinci ve diğer önemli yansıması sömürücü sınıflar arasındaki çıkar çatışmalarını arttırmasıdır.

Tekelci sermaye, güçledikçe, diğer sömürücü ortakları üzerindeki nüfuzunu arttırmak, onların sömürü paylarını kısmak istemektedir. Bir başka deyişle, emekçi sınıfların egemen sömürücü güçlere karşı verdiği mücadele geliştikçe, tekelci sermaye bir yandan sınıf mücadelesini bastırmaya veya geriletmeye çalışmakta, öte yandan kendi sömürücü ortaklarının hisselerini daraltmaya uğraşmaktadır.

Türkiye gelişmiş bir kapitalist ülke olmadığından ve çeşitli prekapitalist ya da ilkel kapitalist sömürü biçimlerini de bünyesinde barındırdığından ötürü tekelci sermaye bu kesimlerle hem ekonomik, hem de politik işbirliği içindedir.

Tekelci sermaye ve onun kontrol ettiği Türkiye ekonomisi, ileri bir kapitalist ülke gibi örgütlenmiş bulunmadığından, tekelci sermaye pazarlama ağında diğer sömürücü kesimlerden yararlanmaktadır. Bu pazarlama ağının kırlardaki unsurları hem aracı ticaret yapan, bu yanıyla burjuva karakter taşıyan, aynı zamanda tefecilik, ortakçılık, yarıcılık yoluyla prekapitalist sömürüyü de sürdüren, aynı zamanda rantiyeliği de içeren zümreler eliyle sağlanmaktadır.

Bu kesimler, bir yandan tekelci sermayenin ürettiği veya ithal ettiği ürünleri köylere dek pazarlamakla, öte yandan köylünün elinden tarım ürünlerini ucuza kapatıp, kapitalist pazarlara büyük aracı kârlarıyla ileten bir mekanizma içinde önemli bir sömürü payına sahiptirler. Örneğin Mersin'de küçük üreticinin elinden 25 kuruşa çıkan domatesin, büyük kentlerde 750 kuruşa satılması ve birkaç aracının elinden geçmesi, tarım ürünlerindeki fiyat artışlarının nedenlerinden biridir. Bu olgu tekelci sermaye için ikili bir sakınca yaratmaktadır. Zaten gelirinin hemen hemen tamamına yakın kısmını gündelik ihtiyaçlarına ayıran geniş emekçi kesimler, kentlerdeki işçilerin ve emekçi ara tabakaların satınalma güçlerini azaltmaktadır. Böyle olunca, gelirinin önemli bir kısmını beslenmeye ayıran kent emekçileri, tekelci sermayenin sanayi ürünlerine yeterince para ayıramamaktadır. Tekelci sermaye bu yolla kendisine gelebilecek kârların küçümsenmeyecek bir dilimini aracılara, kaptırmaktadır. Öte yandan, köylülerin aynı zamanda aracı-tefeci tara-

fından sömürülmesi, kır emekçilerinin de satınalma gücünü azaltmakta, sanayi ürünlerinin kırlardaki pazarını daraltmaktadır.

Böylece kırsal kesimde önemli bir para hacmi, tekelci sermayenin direkt kontrolüne girmeden dolaşmaktadır. Tekelci sermaye ise gerek kârlarını arttırmak, gerekse tarımdan sanayie fon ayırmak açısından bu aracı kârlarını azaltmak istemektedir. Tekelci burjuvazi, dayanıklı tüketim malları için Anadolu'daki tüccarlara bayilikler vermiştir. Fakat bu bayilikler hem birkaç kademe biçimindedir, hem de bayilerin kendileri yukarıda sözünü ettiğimiz aracı şebekesinin birer parçalarıdırlar. Dayanıklı tüketim malları dışındaki ürünler ise bütünüyle herhangi bir kontrol mekanizması dışında pazarlanmaktadır. Böylece gerek kırlardan kentlere, gerekse kentlerden kırlara işleyen geniş aracılık mekanizması ve bu mekanizmada dolaşan ürünler, geniş halk yığınlarının basit tüketim mallarına harcadığı paralardan küçümsenmeyecek bir bölümünü çift yönlü olarak aracıların, tefecilerin eline yollamakta, tekelci sermaye bu mekanizma içinde istediği gibi bir kontrol kuramamaktadır .

Şayet gerek kırdan kente, gerekse kentten kıra işleyen pazarlama mekanizmasında aracıların kârları azaltılabilirse, aracı sayısı düşürülebilirse, tekelci sermaye hem tarımdan sanayie yeni fon aktarmak olanağı bulacak, hem de azalan aracı kârlarından artabilecek yeni paylara kendi sanayi ürünlerini daha geniş pazarlayabilmek yoluyla doğrudan el koyacaktır.

İşte 12 Mart faşizminin arkasındaki güçler, sadece emekçi sınıfları ve onların mücadelesini geriletmeyi değil, aynı zamanda tekelci sermayenin kendi ortakları üzerindeki gücünü ve sömürüden aldığı payı da bu yolla arttırmak istemekteydiler.

İlk 12 Mart kabinesinin beyin takımına verilen asıl işlev buydu. Öte yandan, parlamenter demokrasi koşulları içinde özellikle Adalet Partisi, bir ayağı tekelci sermayede, öte ayağı kırsal sömürücülerde olan bir parti olarak her iki kesimin de çıkarlarını siyasal arenada bağdaştırmak ve temsil etmek durumundaydı. Süleyman Demirel'in ve AP'nin 12 Mart'da yedeğe alınması ve «beyin kabinesinin» tekelci sermaye lehine fakat kırlardaki sömürücüler aleyhine bazı projeleri de birlikte getirmesi, sömürücü sınıflar arasındaki çıkar çatışmalarını büsbütün kızıştırdı. Süleyman Demirel bu kesimlerin tekelci sermayeye karşı sömürüden pay alma isteklerini ve tedirginliklerini arkasına alarak direndi. Neticede, «beyin takımı» düştü, Nihat Erim yeni bir kabine kurdu. Böylece kurulan yeni kabineler her iki sömürücü kesimin çıkarlarını bağdaştıran bir yol izlediler. Daha sonraki dönemde, bu kırlardaki sömürücü zümrelerin destekleri kısmen DP'ye, kısmen MSP'ye kaydıysa da, MC hükümetleri aracılığıyla, AP bu kesimleri toparlamasını bildi.

Böylece 12 Mart faşizmi, onu getiren güçler açısından her iki bakımdan da fiyaskoyla sonuçlanmıştı.

1 — Emekçi halk muhalefeti sindirilememiş, kitlelerin faşizme ve tekelci sermaye sömürüsüne karşı öfkeleri ve tepkileri genişleyip güçlenmişti.

Kitlelerin faşizme ve tekelci sermayeye karşı şiddetlenen ve büyüyen tepkileri CHP'nin biraz daha sola akmasına ve emekçilerin acil ekonomik-demokratik taleplerine sahip çıkmasına yol açtı. Siyasal arenada işçi sınıfı politik hareketinin güçsüzlüğü nedeniyle, sosyalist hareket bu anti-faşist, anti-tekelci tepkileri toparlayacak örgütlenme düzeyinden ve birliğinden yoksundu. Böylelikle sosyal demokrasi, gerek işçilerin, gerekse kent küçük burjuvazisinin ve kırlardaki ileri kitlelerin desteğini sağlayarak 1973 seçimlerinden en güçlü parti olarak çıktı.

Daha sonra kurulan CHP-MSP koalisyonu da tekelci sermayenin sorunlarına çözüm getiremeden sona erdi. Geçici bir formül olarak denenen Sadi Irmak hükümetinden sonra, birinci MC kuruldu. Bu dönem boyunca, 1974 Temmuzundan 1975 Ağustos'una kadar yürürlükte olan sıkıyönetim, işçilerin grev haklarını kısıtlayan, ayrıca toplumun demokratikleşme sürecini yavaşlatmayı amaçlayan bir tedbirdi. 1975 kısmî senato seçimleri yaklaşırken sıkıyönetim kaldırıldı. CHP'nin muhalefeti, MC ortaklarından MSP'nin tutumu sıkıyönetimin kaldırılmasında rol oynadığı gibi, Kıbrıs nedeniyle Türkiye'ye karşı dünya kamuoyunda gösterilen demokratik tepkilerin de rolü oldu. Tekelci sermayenin daha sonraki sıkıyönetim istekleri hem CHP'nin muhalefeti ile karşılaştı, hem de MSP'nin karşı çıkmasıyla gerçekleşemedi.

MC KOALİSYONLARI DA EGEMEN GÜÇLERİ DÜZE ÇIKARTAMADI

MC hükümetleri de tekelci sermayenin isteklerine bir çözüm olamadı. Tekelci sermaye, MC döneminde de birçok güçlükle başbaşa kaldı.

Birincisi, MC iktidarı emekçi halkın yükselen mücadelesini önleyemediği gibi, faşistlerden ve faşist işbirlikçilerinden oluşan bu ortaklığa karşı kitlelerin tepkileri giderek arttı, giderek yaygınlaştı. Milliyetçi Cephe, egemen güçlerin kendisinden istediği başlıca işlevi, yani sınıf mücadelesini bastırıp geriletmek görevini yerine getiremedi. Tersine dmokratik hareket daha da gelişti, bütün baskılara rağmen güçlendi.

İkincisi, MC'yi temsil eden partiler arasında, çeşitli egemen zümrelere dayanan çekişmeler sürdü. Birçok önemli bakanlığı ele geçiren MSP, devlet ve kredilerinden yararlanarak yeni tekelciler türetme yoluna gitti. Kredi, teşvik, ihale vb. gibi devlet fonları açısından zaten kı-

sıtlı durumda bulunan tekelci sermaye, MSP eliyle yeni tekelcilerin türetilmesine, devlet fonlarının bir kısmının kendileri dışındaki sömürücülere aktarılmasına, yeni tekelci rakipler türetilmesine karşı sürekli bir hoşnutsuzluk içinde oldular.

Öte yandan, MC hükümeti, egemen sınıfların çeşitli kesimlerinin ortak bir iktidarı olduğundan, kırsal kesimdeki sömürücüleri daraltma, onların kârlarından bir bölümünü tekelci sermayeye aktarma şeklindeki tekelci sermaye isteği de bu iktidar tarafından yerine getirilemedi.

Ayrıca Kıbrıs nedeniyle konulan Amerikan silah ambargosu MC' nin bir başka güçlüğü idi. Ambargonun kalkması için Kıbrıs'da «taviz vermek» gerekiyordu. Bu ise CHP'nin eline bir koz verecekti. Burjuva partileri arasındaki şovenizm yarışı, MC'nin bu konuda «taviz vermesini» engelledi. Ecevit ise, «Kıbrıs fatihi» olarak bu konuda taviz vermeye hazır olduğunu tekelci sermayeye çıtlatıyordu.

Gene Ecevit, AET ile ilişkilerin düzeleceği konusunda vaadlerde bulunuyordu.

Böylelikle CHP, hem faşizme ve tekelci sermayeye karşı olan emekçi halk tepkilerini arkasına alarak ve emekçi kitlelerin acil taleplerine vaatlerde bulunarak, hem de arkasındaki bu kitlesel güce dayanıp, onu tekelci sermayeyle pazarlık masasında bir koz haline getirerek bir miktar daha güçlendi. 1977 seçimlerinde hem oy oranını, hem de parlamenter sayısını arttırdı.

1977 seçimlerinin hemen ertesinde. CHP'nin bir azınlık hükümeti denemesi tekelci sermayenin geniş kesimlerinin de desteğini kazandı. O zamana dek CHP'den uzak durmuş olan Sakıp Sabancı'nın bile bu azınlık hükümetini desteklemesi rastlantı değildi. Buna rağmen, Meclis aritmetiği azınlık hükümetine yetmedi ve İkinci MC kuruldu.

İkinci MC'nin kurulmasında, tekelci sermaye için, MSP dahil, eski olumsuzluklar aynen devam etmekteydi. İkinci MC kurulurken Ecevit' in başvurduğu bir taktik ise MC'nin başına asılan bir demokles kılıcı oldu. Ecevit, o zamana dek direndiği formülü kabul etmiş, bir CHP-AP koalisyonu önerisini, hatta CHP'li olmayan birisinin başbakanlığında kabullenmeye razı olduğunu açıklamıştı. Böylece tekelci sermayenin sempatisini kazanmasını bilmişti.

Böylece, İkinci MC bir anlamda ölü doğmuş oluyordu. Ve nitekim 11 Aralık yerel seçimleri beklendi. Yerel seçimlerin yapıldığı gün bazı AP milletvekilleri istifa ettiler. Böylece bugünkü sosyal demokrat ağırlıklı iktidar, gerek emekçi kesimlere, gerekse tekelci sermayeye çeşitli vaatlerde bulunarak iktidara geldi.

Tekelc' sermayenin geniş kesimlerinin uzun yıllardan beri dile getirdikleri bir tercih olan CHP-AP koalisyonu gerçekleşmemişti, fakat tekelci sermaye açısından 1977 sonlarında artık MC de bir istenilir

formül olmaktan çıkmıştı. Sosyal demokrat CHP uzun yıllardır tekelci sermayeye karşı birtakım vaatlerde bulunmuştu ve son yıllarda birçok formül deneyen tekelci sermaye, CHP'ne de belirli bir deneme şansı vermişti.

Sosyal demokrasi, Türkiye'nin bugünkü koşullarında tekelci sermayenin esas tercihi değildi. Ama tekelci sermayenin başka alternatifi de yoktu. Ve CHP'ye belli görevleri gördürmek istiyordu. Bu nedenle, CHP hükümetinin kuruluşu, tekelcilerin tepkisiyle karşılaşmadığı gibi, birçoğunun desteğini aldı, bir kısmını ise bekleme ve bu yönetimden yararlandığı kadar yararlanma tutumu içine soktu.

SOSYAL DEMOKRASİNİN TEKELCİ SERMAYEYE VAADLERİ

Sosyal demokrasinin uzun yıllardır dile getirdiği ve 1977 sonlarında zenginleştirdiği vaadlerin başlıcaları şunlardı:

- Sosyal demokrasi, sosyal barış yoluyla işçi sınıfı ile burjuvazi arasında bir uzlaşma sağlayacağını söylüyordu.
- Sosyal demokrasi DİSK ile Türk-İş arasındaki mücadeleyi yavaşlatabileceğini, çünkü her iki sendikanın tabanındaki işçilerin yüzde seksenini kontrol ettiğini belirtiyordu. Bilindiği gibi tekelciler son yıllarda «sendikal rekabetten» fazlasıyla şikâyet etmekteydiler. DISK'in ekonomik mücadelede başarılı bir yol izlemesi, sarı sendikacılığı güç duruma sokmuştu. 1967'den bu yana DİSK büyümekteydi. 1970 yılında CHP-AP işbirliği halinde 274-275 sayılı yasalara getirilen anti-demokratik değişiklikler geri tepmiş ve bu değişiklikler iptal edilmişti. Türk-İş'e bağlı sendikalardan tek tek işyerleri halinde ya da sendikalar halinde işçiler akın akın Türk-İş'den kopup DİSK'e katılıyorlardı. Böylece Türk-İş sendikaları isteseler bile sarı sendikacılığın gereklerini yerine getiremiyorlardı. Çünkü başarısız bir toplu sözleşmenin ardından, işçiler kopup DİSK'e geçmekteydiler. Şayet Türk-Iş ile DİSK arasındaki «rekabet» durdurulursa, sarı sendikacılık daha etkili olarak çalışabilecekti.

Öte yandan MC döneminde MİSK ve Hak-İş gibi sendikalar da Türk-İş'ten taban koparmaya başlamışlardı. Koalisyon ortağı olan partilere bağlı bu sendikalar da Türk-İş ile yarış etmekteydiler. Böylece, gerek Türk-İş'e, gerekse Misk ve Hak-Iş'e bağlı sendikalar, sarı kimliklerine rağmen, —güçlenebilmek amacıyla— sarı sendikacılığın hakkını gereğince veremiyorlardı. Sosyal demokrasi ise, işçilerin yüzde sekseninin kendisine bağlı olduğunu öne sürerek, sendikalar arasındaki bu «rekabeti» durduracağını. işçilerin ücret artışlarını önleyeceğini söylüyordu. Hatta tekelci sermayeye yapılan bu vaatler arasında üstü kapalı olarak ücret dondurulması ya da ücret artışı kısıtlanması da yer almaktaydı.

Tekelci sermaye, MC'nin yapması halinde, ücret dondurulmasına karşı çok büyük tepkilerin ve çok sert işçi mücadelelerinin geleceğini biliyordu. Oysa bu işi CHP eliyle yaptırırsa, hem gerek Türk-İş'deki gerekse DISK'deki sosyal demokrat sendikaların buna rıza göstereceğini, hem de ilerici-demokrat aydınların CHP takipçilikleri nedeniyle nötralize edileceğini, böylelikle işçilerin bu tepkilerde yalnız kalacağını umuyordu.

CHP İkinci MC döneminde tekelci sermayeye daha da güven verebilmek ve DİSK'i kontrol ettiğini gösterebilmek için DİSK içinde belli operasyonlara girişti. Ne var ki. Aralık içindeki DİSK genel kurulunda işbaşına gelen yönetimin CHP'nin dümen suyunda olmadığı kısa zamanda anlaşılacaktı. DİSK'in tabanının burjuvaziye karşı kararlılığının düzeyi böylelikle bir kez daha ortaya çıkacaktı. CHP, burjuvaziye güven verebilmek için, kendi sadık takipçisi ve kuyrukçusu Kemal Türkler ekibini işbaşından uzaklaştırmak için çaba göstermişti, ama yeni seçilen yönetim hiç de CHP güdümüne girmemişti. O denli girmemişti ki, sekiz ay sonra, Ören toplantısında, ilerlemeci Kemal Türkler ve ekibi ile ,onları DİSK yönetiminden tasfiye etmiş, fakat kendisi de DİSK merkezi dışına düşmüş bulunan CHP'li Celal Küçük, kolkola giriyorlar ve DİSK üst yönetimini hükümete karşı çıkmakla eleştiriyorlardı.

Böylece, CHP hükümetinin ilk aylarında, CHP'nin DİSK'i kontrol etmediği, ona her istediğini yaptıramayacağı anlaşıldı. 20 Mart antifaşist eylemine karşı Ecevit'in o denli hiddetlenmesi bundandı.

Buna rağmen, CHP «toplumsal anlaşma» adlı bir uzlaşma belgesini Türk-İş'e imzalatmayı başarabildi. Ne var ki, toplumsal antlaşma, Türk-İş'in örgütlü olduğu kamu sektörlerini içermekteydi. Bir başka deyimle tekelci işverenleri doğrudan ilgilendirmiyordu. Sosyal demokrasi «toplumsal anlaşmayı» özel sektör işyerlerinde örgütlü bulunan ve burjuvazi için asıl sorun teşkil eden DİSK'e imzalatamamıştı.

Böylece, sosyal demokrasi, işçi sınıfını burjuvaziyle uzlaştırmak konusunda tekelcilere verdiği vaadi tutmaktan aciz olduğunu göstermiş bulunuyordu.

SOSYALİST ÜLKELERDEN BEKLENEN YARDIM NİÇİN GELMİYOR?

Sosyal demokrasinin tekelci sermayeye verdiği vaatlerden bir diğeri de uluslararası ilişkileri «düzeltmek» idi. Yeni hükümetin kurulmasıyla birlikte giderek artan dozda bir dış trafiğin yoğunlaşması sonucunda sosyal demokrasinin bazı vaadlerini yerine getirdiği söylense bile, yerli tekelci sermayenin bu alanda istediği sonuçları alamamıştır.

Amerikan silah ambargosunun kısmen ve şartlı olarak kaldırılması dışında tekelcilerin uluslararası alanda istekleri gerçekleşmemiştir.

Tekelci sermaye AET'den istediklerini koparamamış, uluslararası finans kuruluşlarından ise kredi değil, sadece «kredi vaadi» alabilmiştir. Sosyal demokrasi, IMF'nin ve Dünya Bankasının isteklerini yerine getirmiş, buna karşılık uluslararası ekonomik ilişkiler alanında sadece bazı kapitalist ülkelerin «borç ertelemesi» ile ödüllendirilmiştir.

Yerli tekelci burjuvazinin kredi sıkıntısına ek olarak, döviz sıkıntısı alabildiğini sürmekte, üretim kapasitesi düşüklüğünü korumaktadır.

Tekelci sermaye detant koşullarından yararlanarak, Türkiye ile sosyalist ülkeler arasında ekonomik-teknik işbirliği konusunda da sosyal demokrat iktidardan beklentilere girmiştir. Ne var ki, sosyalist ülkelerin yardımı, tekelci sermayeyi sıkıntıdan kurtarmak amacı taşımamaktadır. Sosyalist sistemin Türkiye ve benzeri ülkelere yaptığı ekonomik-teknik yardımlar, bu ülkelerin emperyalizme bağımlılığını azaltacak, sanayinin gelişmesini, işçi sınıfının büyümesini sağlayacak, o toplumların demokratikleşmesini hızlandıracak türden yardımlardır. Bu yardımların önkoşulu ise, bölge ve dünya barışının güçlenmesi, yumuşama sürecinin hızlanmasıdır.

Ecevit hükümeti, MC'ye kıyasla, detant konusunda olumlu bir yaklaşım içinde bulunmuştur, fakat bir yandan Amerikan silah ambargosunu kaldırmak ve bunun karşılığında Türkiye'deki Amerikan üslerine yeniden resmiyet kazandırmak tutumunu sürdürmüş, öte yandan sosyalist ülkelere detant konusunda güven vermeye çalışmıştır. Hem bölgede Amerikan ve NATO çıkarlarını savunmak, hatta onların bir anlamda gelişmesine yardımcı olmak, hem de detant konusunda sosyalist sisteme güven vermek mümkün değildir.

Böylece, yumuşama meselesine, kendi sıkıntılarını hafifletmek, fakat emperyalizme bağımlılığı sürdürmek gibi bir açıdan yaklaşan tekelci isteklere, dünya sosyalist sisteminin alet olmayacağı bir kez daha görülmüştür.

Türkiye ile sosyalist ülkeler arasında ekonomik-teknolojik işbirliği yeni hükümetle birlikte belli bir gelişme istidadı göstermiştir, ama bu işbirliğinin emperyalizme yarayacak tarzda kullanılmasına olanak bulunmadığı da bir kez daha kanıtlanmıştır.

Çünkü sosyalist ülkelerin ekonomik-teknik yardımları ve yatırımlar için kredileri, hem ülke ekonomisinin emperyalizmden bağımsızlaşması, hem de anti-tekelci güçlerin mücadelelerinin kolaylaşması yönünde emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarının iyileşmesi, toplumsal ilerlemenin kaydedilmesi ve uluslararası yeni ekonomik düzen amacına uygun ekonomik gelişmelerin kaydedilmesi ve dünya barışının güçlenmesi yönündedir. Sosyal demokrasi bu doğrultuda yürümediği sürece, sos-

yalist sistemle ekonomik ilişkiler gelişme hızını arttıramaz, buna karşılık yumuşama sürecine katkı getirdiği sürece, Türkiye'yi sosyalist sisteme karşı bir gerginlik bölgesi olmaktan uzaklaştırdığı oranda, emperyalizm ile ekonomik bağları gevşettiği, emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarını iyileştirecek doğrultuda adımlar attığı, yerli tekelci sermayenin ekonomik hegemonyasını zayıflatacak yönde davrandığı ölçüde... sosyalist ülkelerden ciddi yardımlar alabilir.

Tekrar vurgulayalım ki, sosyalist ülkeler tekelci sermayeyi bunalımdan kurtarmak gibi bir amaca ve misyona hizmet etmezler. Bölge ve dünya barışına katkıda bulunduğu, emperyalizmin aleyhine işlediği oranda ve o ölçüde kapitalist ülkelere el uzatırlar. Bu nedenle, sosyal demokrasinin alacağı böylesi yardımlar, onun yumuşama sürecine ve barışa hizmet ettiği oranda kalacaktır.

SOSYAL DEMOKRASİ KIRSAL KESİMDE DE BAŞARISIZ KALIYOR

Sosyal demokrasinin, tekelci sermayeye vaatlerinden bir diğeri de, onun diğer sömürücü müttefikleri üzerindeki konumunu güçlendirmek yönünde idi. Tekelci sermaye, Ecevit hükümeti ile birlikte MSP'nin yeni tekelciler yaratmak, bu amaçla mevcut tekelci kapitalistlerin devlet fonlarından pay apartmak olanakları ortadan kalkmıştır. Tekelciler bundan memnun olmuşlardır. Fakat böyle kredi-teşvik, ihale ve benzeri olanakları geri kazanmak tekelci sermayenin ihtiyaçlarını karşılamaya yetmemektedir. Tekelciler 1978 yılı bütçesini MC hükümetine hazırlatmayarak bu alanda diğer çeşitli sömürücülere karşı belli avantajlar sağlamışlardır. Gene aynı şekilde kapitalizm için daha rasyonel bir planı bu hükümete hazırlatmak olanağı bulmuşlardır. Bununla birlikte, yeni beş yıllık plan taslağında tekelci sermayenin hoşuna gitmeyecek çeşitli öngörüler bulunmaktadır. Sosyal demokrasi, emekçi sınıflarla burjuvazi arasında uzlaştırma ve sosyal barış amacına uygun olarak, yeni beş yıllık planda tekelcilerden de bazı «fedakârlıklar» istemektedir. En azından teknisyenlerin hazırladıkları taslakta böyle öngörüler —yetersiz de olsa— bulunmaktadır. Bu beş yıllık planın Meclislerden geçme sürecinde bazı anti-tekelci karakterdeki önlemlerin de kuşa çevrileceğini söylemek kehanet değildir.

Ne var ki, egemen sınıflar arasındaki çıkar çekişmelerinde sosyal demokrasi bugüne değin tekelci sermayeye herhangi bir avantaj sağlayabilmiş değildir. Sosyal demokrasi aracı sayılarını ve kârlarını azaltmak konusunda «üreticiden tüketiciye giden yolu kısaltmak» terimini kullanmaktadırlar. Ve yeni beş yıllık planda bu amaca yönelik bazı öngörüler de yer almaktadır. Tekelci burjuvazi, kuşkusuz ki, anti-tekelci

bazı yanları budarken, kendi lehine olan sözkonusu noktaları planda koruyacaktır. Buna rağmen, sosyal demokrat iktidar, tekelci sermayeye —diğer ortaklarına karşı— elle tutulur, somut çıkarları henüz getirebilmiş değildir.

Sosyal demokrasinin bu alandaki asıl amacı, köylülerin küçük üreticilerin ekonomik örgütlenmesini sağlamak, böylece pek önem verdiği kooperatifleşme yoluyla, üretim ve tüketim kooperatifleri kurmak, böylelikle gerek kırlardan kentlere, gerekse kentlerden kırlara, tarımdan sanayie, sanayiden tarıma giden yolu kısaltmak, bu yolla hem pahalılık oranını biraz düşürmek, hem tarıma dayalı sanayicilere, ihracatçılara daha ucuz ham madde ve ürün sağlamak, hem de satınalma gücünü yükselterek, sanayi ürünlerinin daha genişçe pazarlanmasına yardımcı olmk, diğer benzeri önlemlerle sanayi yatırımları için tarımdan yeni fonlar aktarmak diye özetlenebilir.

Ne var ki, kırsal kesimde küçük üreticilerin ekonomik örgütlenmesi kolay kolay başarılacak bir iş değildir. Sosyal demokrasi bu ekonomik örgütlenmeyi kapitalizmin amaçlarına uygun bir şekilde, kapitalist pazar mekanizmasının daha rasyonel işlemesi yolunda yapmak isterken, dahi kırsal kesimdeki sömürücülerin büyük tepkisiyle ve direnişiyle karşı karşıyadır.

Kısaca, bu alanda da sosyal demokrasi tekelci sermayeye olan vaadini yerine getirememiştir.

Sosyal demokrasi, tekelci sermayenin ekonomik planını içte ve dışta uygulamaya çalışırken, halk kitlelerinden de giderek daha fazla kopmuştur. IMF'nin diğer uluslararası finans kuruluşlarının ve yerli tekelcilerin isteklerine uygun olarak saptanan sosyal demokrat ekonomik politika, pahalılığın hızla artmaya devam etmesine, halkın yaşama ve çalışma koşullarının daha da kötüye gitmesine, emekçilerin satınalma güçlerinin düşmesine yol açmıştır. Üstüste yapılan devalüasyonlar, son zamanlarda adeta iki haftada bir tekrarlanır duruma gelmiştir. Fiyatlar alabildiğine yükselmektedir. Geçim sıkıntısı daha da artmıştır. Bizzat CHP'ye oy vermiş seçmen kitlelerinde bile büyük bir hoşnutsuzluk vardır.

Bir tek cümleyle ifade edersek, hem İsa'ya, hem Musa'ya yaranma amacıyla yola çıkan sosyal demokrasi ne Isa'ya, ne de Musa'ya yaranabilmiştir.

Sosyal demokrasinin biricik şansının ne olduğu bellidir. Bu da sahip olduğu oy desteğinin gereklerini yerine getirmek, yani emekçilerin lehine cesaretli kararlar almak, halkın ekonomik ve demokratik ivedi taleplerini karşılamaktır. Fakat sosyal demokrasi bu yapısıyla ve politikasıyla bunu yapmaktan çok uzaktır. O sadece tekelcilerin kendisinden beklediği görevleri yerine getirmekle oyalanmaktadır. Böylece te-

kelci sermaye bir dönem için dereyi sosyal demokrat atla geçmek, bir kısım sorunlarını sosyal demokrasiye çözdürmek, sonra da onu bir yana itmek politikası içindedir.

Sosyal demokrasi, hükümete gelirken şu mantığı gütmüştür: Önce işverenlerin sıkıntılarını gidermek amacıyla, uluslararası alanda çaba göstermek, emperyalist finans kuruluşlarından destek sağlamak. Türkiye'nin çeşitli ekonomik sorunlarına metropollerin kapısını çalarak çözüm aramak, ama aynı zamanda sosyalist ülkelerin yardımını da arttırmak, böylece tekelci sermayenin «ekonomik darboğazını» atlatmak, krizi hafifletmek, kendi iktidarını sağlamlaştırmak, bu muhayyel başarılardan sonra 1981 seçimlerine doğru halkın acil talepleri doğrultusunda adımlar atıp 1981'de tek başına iktidara gelerek daha da güçlenmek.

SOSYAL DEMOKRASİ KİTLELERDEN UZAKLAŞIYOR

Bu hayallerin kofluğu kısa zamanda ortaya çıkmıştır. Tekelci sermayenin iç ve dış ekonomik isteklerini yerine getirme politikası, sosyal demokrasiyi halktan uzaklaştırmıştır. Bugün emekçi kitleleri tedirgin eden ve sosyal demokrasiye bağlanan «umutların» sönmesine yol açan tek faktör CHP'nin faşizm karşısındaki uzlaşmacı ve mütereddit tutumu değildir. Sosyal demokrasi tekelci sermayeye olan borcunu ödemek için çırpındıkça emekçi kitlelerin ekonomik sorunları çığ gibi büyümekte, kitle desteğini yitirmektedir. Sosyal demokrasi bu politikasıyla dinamik kitlelerden kopmuş, onların desteğini yitirmiş, tam tersine onları karşısına almıştır. Sosyal demokrasi dinamik ve örgütlü halk güçlerine «uslu durmayı» tavsiye etmekte, onları pasifleştirmek için vargücüyle çalışmaktadır. Halk güçlerinin en etkili iki meslek örgütü olan DİSK ve TÖB-DER'de sosyal demokrasinin başvurduğu oyunlar, onun bu konudaki amaçlarını göstermektedir. Sosyal demokrasi bir yandan tekelci sermayenin ekonomik politikalarını uygularken, öte yandan kitlelerin ekonomik-demokratik mücadelesini ehlileştirmeye ve kendisine bağlı uyumlu bir konuma getirmeye çalışmaktadır. Yani sosyal demokrasi kendisine karşı yönelen sağcı ve faşist muhalefete karşı halkla ve halk örgütleriyle işbirliğine gideceğine, sağcı güçlerle uzlaşıp, solcu güçleri nötralize etmeye, sol muhalefeti geriletmeye uğraşmaktadır.

Oysa devrimci ve ilerici güçler, başından beri bu hükümete karşı tavırlarını açıkça ortaya koymuşlardır. İleri halk güçleri ve onların örgütleri, faşizme karşı siyasal demokrasi için mücadele ettiği sürece ve emekçilerin acil talepleri doğrultusunda davrandığı oranda sosyal demokrasiyi destekleyeceklerini söylemişler, kendilerinden kayıtsız şart-

sız bir desteğin beklenmemesini, sosyal demokrasinin kendi solundaki güçlerle işbirliğine gitmesini ısrarla önermişlerdir.

Sosyal demokrasi ise, bunun tam tersine, kendi soluna duvar örmek. böylelikle sağa ve tekelci sermayeye şirin görünmek siyaseti izlemiştir. Bu ise sosyal demokrasiyi sağa karşı güçsüzleştirmiş ve «açık politika» ile fazlasıyla övünen Ecevit, kapalı kapılar ardında binbir türlü oyunun cirit attığı egemen güçler labirentinde yapayalnız kalmıştır. Unutulmasın ki, sosyal demokrasinin bugünkü yönetimi kurmasında tekelci sermayenin belli bir dahli olmuştur, fakat sosyal demokrasiyi bugünkü asıl gücüne ulaştıran şey, ona verilen oylardır. Bu oylar sosyal demokrasiye, onun halk talepleri konusunda getirdiği vaatler nedeniyle verilmiştir. Sosyal demokrasi halka karşı vaatlerini yerine getirmedikçe, kitle desteğini yitirecektir.

Sosyal demokrasi, kendi dışındaki sola nasıl baktığını ve bu bakışın nasıl da çarpık olduğunu açık beyanlarla dile getirmektedir. Ecevit, kendi solundaki partilerin oylarının yüzde bir olduğunu söyleyerek solu küçümseme ve sağa yanaşma siyasetini itiraf etmiştir. Türkiye'deki solun gücünün siyasal arenada sandıkla ölçülmeyeceği açıktır. Bugün sandıktan çıkmayan, fakat geniş halk kesimlerinin çıkarları uğrunda mücadele eden sol güçler, toplumun gerçek dinamosu durumundadır. Sosyal demokrasi, bu dinamoyu yavaşlatmaya çabaladığı sürece, birincisi başaramayacaktır, ikincisi tekelcilerin ve diğer egemen sınıfların, emperyalist devletlerin elinde oyuncak olacaktır. Ve bu karşı-devrimci güçler de, sosyal demokrasiyi posasına kadar kullandıktan sonra, işleri bitince kaldırıp atacaklardır.

SAĞA ÖDÜN VERME POLİTİKASININ SONU

Sosyal demokrasi, «nasıl olsa benim solumdaki partilerin oyları yüzde birdir» diyerek başını kuma gömerse, on aydır yaşanan süreç devam edecek, faşist terör hareketleri sürüp gidecek, tekelci sermaye isteklerini sosyal demokrasiye daha fazla dayatacaktır.

Faşist terörün böylesine azgınlaşması, sosyal demokrasinin siyasal güçsüzlüğünün bir sonucudur. Sosyal demokrasi, asıl siyasal gücünü, kendi solundaki dinamik güçlerle işbirliğinden alması gerekirken, bundan ısrarla kaçarak, devrimci ve demokratik güçlerin bir blok olmasını engellemektedir. Sosyal demokrasinin güçsüzlüğü, devrimci güçlerle, ilerici güçlerle işbirliği yapmaktan kaçınmasından ileri gelmektedir.

Sosyal demokrasinin güçsüzlüğünün diğer boyutu ise, tekelci sermayenin ekonomik planlarını uygulamasından kaynaklanmaktadır.

Sosyal demokrasi bugün güçsüzse, faşizm ve işbirlikçileri bu denli

saldırıyorlarsa, Süleyman Demirel'in ağzı kulaklarına varıyorsa, bunun tek nedeni, tekrar tekrar belirtelim, sosyal demokrasinin halk çıkarları doğrultusunda davranmamasıdır.

1 — Faşizme karşı ve siyasal demokrasi için, devletin ve toplumun demokratikleşme süreci yönünde sosyal demokrasi kendi soluyla işbirliği yapmamaktadır. Faşizm ve işbirlikçileri, sosyal demokrasi de dahil olmak üzere tüm demokratik güçlere azgınca saldırırlarken, sosyal demokrasi TÖB-DER Kongresinde oyunlar çevirmekte, DİSK'in Ören toplantısında toplumsal anlaşma doğrultusunda «muhalefet» yaratmakta, ya da «Devrimci Maden-İş» ve benzeri provokasyonlarla DİSK'e bağlı sendikaları çökertmeye çalışmaktadır.

2 — Sosyal demokrasi bugün güçsüzse ve «iktidarda iktidar değilse», bu olgu, halka yaptığı vaatlere sırt çevirmesinin ve emekçilerin yaşam koşullarını iyileştirmek yolunda adım atmamasının bir sonucudur.

Yukarıda da değindiğimiz gibi, siyasi alanda soldan kaçma ve sağa taviz verme, ekonomik alanda halka sırt çevirme ve tekelci sermayeye yaranma politikası sosyal demokrasinin zaafının ve güçsüzlüğünün nedenidir. Ve aynı zamanda sonucudur. Çünkü sosyal demokrasi bu poltiikasını sürdürdükçe siyasal gericilik karşısında olduğu kadar tekelci sermayenin dayatmaları karşısında da güçsüzleşmeye devam edecek. Güçsüzleştikçe bu güçlere siyasal ve ekonomik alanda yeni ödünler verecektir. Bu yolun sonunda, ya sosyal demokrasiden kopan kitleleri sosyalist hareket toparlayacak ve Sayın Ecevit'in artık ciddiye almazlıktan gelemeyeceği örgütlü bir siyasal potansiyele gelerek, sosyal demokrasiyi sosyalistlerle ve diğer ilericilerle işbirliğine zorlayacak... Ya da sosyal demokrasinin bu politikası devam edecek ve sonuçta faşist ve diğer gerici güçler şu veya bu yolla sosyal demokrasiyi iktidardan uzaklaştıracaklar. Yerine anti-demokratik bir yönetimi oluşturacaklar.

Altını önemle çizmemiz gereken bir nokta daha var: Şayet faşizm demokrasiye karşı bu denli azgınca saldırıyorsa, eğer MC partilerinin sağdan gelen muhalefeti bu kadar gürültü koparabiliyorsa, bunun tek nedeni sosyal demokrasinin siyasal iktidarsızlığı değildir.

Sosyal demokrasi bir yandan kendi solundan kaçarken ve kendi kendisini yalnızlık duvarları içine hapsetmeye çalışırken, soldan kaçmanın diğer boyutu olarak, halkın da acil taleplerine göz kapamaktadır. Emekçi kitlelerdeki hoşnutsuzluğun artması ise, gerek faşistler tarafından, gerekse onların işbirlikçileri tarafından kullanılmaktadır.

MC partilerinin taktiklerinin başında «sönen sosyal demokrat umutlardan» boşalan yere umutsuzluk ve bezginlik doldurmaktır. Bu amaçla, sosyal demokrasiden umudu kesen kitlelerin daha sola açılmasına,

devrimci ve ilerici akımlara akmasına engel olmak için azgınca devrimci ilerici güçlere saldırmaktadırlar. Devrimci-ilerici hareketin gelişmesi, devrimci-ilerici hareketin belkemiği olan sosyalist siyasal mücadelenin güçlenmesi, sosyal demokrasiden kesilen halk umutlarının bu mecraya kanalize edilmesi, gerici ve faşist güçlerin başlıca korkusudur. MC güçleri, sosyal demokrasiden kesilen halk umutlarının, sosyalist harekete kanalize olmasını önlemek için vargüçleriyle saldırmaktadırlar, kargaşa yaratmaktadırlar. Böylece kitleleri bezginlik ortamına sürüklemeye çalışmakta ve alternatif olarak gene kendilerini sunmaya çabalamaktadırlar. Faşist ve diğer gerici güçler halkı sosyal mücadelede pasifleştirmeyi, CHP-MC kutuplaşması imajını sürdürmeyi, CHP'ye karşı alternatif olarak kendilerini tanıtmaya uğraşmaktadırlar. Bu alternatif ise AP'nin gözünde yeni ve daha zalim bir MC'dir. MHP'nin gözünde ise askeri faşist bir diktatörlüktür.

Eğer karşı-devrimci güçlerin sosyal demokrasi karşısındaki taktikleri 10 ay içinde başarılı olabilmişse, faşist saldırılardan yaratılan hava sosyal demokrasiyi güçsüz bırakabilmişse, bu, sosyal demokrasinin halka sırt çevirmesinden ileri gelmektedir. Faşist şiddet hareketleri ile gerginliği sürekli diri tutmak taktiği faşistlerin ve işbirlikçilerin işini kolaylaştırıyorsa, bunda kitlelerin büyüyen ekonomik hoşnutsuzluklarını da gerici güçler lehine kullanma gayretlerinin önemli bir payı vardır.

Pahalılık ve işsizlik MC dönemindekinden farksız olarak başını alıp gitmektedir. Emekçilerin ekonomik sıkıntıları giderek artmaktadır. Kitleleri politikadan uzaklaştırma gayretleri devam etmektedir. Böyle bir ortamda, gerici güçler hem demokratik güçlere saldırarak «anarşi» koparmaktadırlar, hem de emekçilerin ekonomik sorunlarını kendi lehlerine bir propaganda aracı olarak kullanmaktadırlar.

Böyle bir ortamda sosyal demokrasinin biricik şansı vardır: Halk kitlelerine dayanmak ve bu amaçla halkın acil taleplerine çözüm getirmek. Halk kitlelerinin en dinamik güçleri ile gerek siyasal, gerekse ekonomik-demokratik alanda işbirliğine gitmek. Bir yandan siyasal demokrasi için, demokratikleşme sürecini bu şekilde hızlandırırken, öte yandan emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarını iyileştirecek kararları cesaretle ve süratle alıp uygulamaya koymak.

Özetle, sosyal demokrasi halk ile tekelci sermaye arasında denge kurmak amacıyla iktidara gelmiştir ve fakat kaçınılmaz olarak bu dengeci politikası onu halktan koparmış, tekelci sermayenin ve diğer sömürücü egemen sınıfların elinde oyuncak kılmıştır. Sosyal demokrasinin denge terazisinin tekelci sermaye kefesi her geçen gün biraz daha ağır basmaktadır. Bu kefe ağır bastıkça, sosyal demokrasinin alanı da onunla sınırlanmakta, sosyal demokrasi kitlelere verdiği sözün hiçbirini

yerine getirmeyerek, buna karşılık tekelcilerin istekleri için canla başla çırpınarak sağcı güçlere yeni yeni olanaklar hazırlamaktadır.

Sosyal demokrasinin sağındaki güçlerin bugünkü hükümet üzerindeki etkileri giderek artmaktadır. Hatta sosyal demokrat hükümet üzerinde direkt etkide bulunamayan Milliyetçi Cephe partilerinin şımarıklığı son zamanlarda giderek artmıştır. Öylesine artmıştır ki, Bülent Ecevit MC liderleriyle görüşmeye başlamıştır. Onlarla birlikte çareler aramak yoluna girmiştir. Hatta Süleyman Demirel'e bir «tedbirler paketi» sunmaya kadar işi vardırmıştır. (Tercüman, 26.10.1978)

Sosyal demokrasinin, tekelci sermaye elinde bir oyuncak haline gelmesi, onun üzerindeki baskıların artmasına ve CHP ile MC partileri arasında «diyalogların» başlamasına yol açmıştır. Sosyal demokrasinin bu aczi ile «anarşiye karşı» olduğu öne sürülen «tedbir paketinde» ne gibi anti-demokratik girişimlerin bulunduğu yakında görülecektir.

Gene sosyal demokrasinin kitlelere sırt çevirmesi karşısında. tekelci sermaye çevrelerinin CHP-AP koalisyonu önerisinin, ya da şu veya bu şekilde bir CHP-AP işbirliği dayatmasını yeniden gündeme getirmiştir. Sermaye basını bu konuda hayli gürültü koparmıştır. MC partileri ise bu fırsatı değerlendirmekte, CHP'nin tek başına hükümet olamadığını, kendilerine muhtaç olduğunu bu yolla kanıtlamaya çalışmaktadırlar.

Gerçekten de emekçi halkın ve onun ileri kesimlerinin acil taleplerini arkasına alarak iktidara gelen sosyal demokrasi, bu taleplerden uzaklaşınca, halktan uzaklaşınca ve egemen güçler girdabına girince, onun önündeki tek alternatif sağcı partilerle diyaloga girmek ve yeni yeni sağ dengeler aramaktır. Bu ise, MC partilerinin işini kolaylaştırmaktan başka bir şeye yaramaz. AP, bu yolla hem CHP'nin AP'ye muhtaç olduğunu ve gelip yardım istediğini söyleyecek, hem de tekelci sermayenin CHP-AP işbirliği konusundaki taleplerine ters düşmeyen bir politika izliyor izlenimi verecektir.

Şayet CHP, AP'ye karşı uzlaşma politikası izlerse, bunun bedeli demokrasiden taviz vermek olacaktır. Demokratik güçlere karşı yeni «anti-demokratik tedbirler» ise sağ kanadın daha da güçlenmesidir, MC partilerinin daha da tırmanmasıdır, CHP'nin iktidarda daha da diken üzerine oturması ve sağ güçlerin girdabına biraz daha dalmasıdır.

Burada MC partilerinin herbirinin ayrı ayrı hesapları vardır. Burada tekelci sermayenin tek tek ayrı kesimlerinin ve bir bütün olarak tekelci burjuvazinin ayrı ayrı hesapları vardır. Burada Amerikan emperyalizminin birtakım hesapları vardır.

Ve sosyal demokrasi, ipleri egemen güçlerin eline kaptırmanın bir sonucu olarak, boynundaki cenderenin daha da sıkıştığını görmekte, bu cendereyi gevşetmeye çalıştıkça, ipleri sağcı güçlerin eline daha fazla vermektedir.

Sosyal demokrasinin sağ ile sol arasındaki denge politikasında sağ'ın iyiden iyiye ağır bastığını görmek gerekir. CHP'nin bu cendere altında, kurtulma şansı demokrasiden ödün vermemekle başlar. Kendi demokrasi çizgisinden geriye doğru adım attıkça, kitlelerden daha uzaklaşacak ve çaresizlik girdabına daha fazla gömülecektir.

MC partilerinin ayrı ayrı ve ortak hesapları nelerdir? Tekelci sermayenin değişik kesimlerinin ve bütünüyle bu zümrenin hesapları nelerdir. Siyasal ortamı hangi partiler ve hangi güçler nereye doğru sürüklemek istemektedirler? Bu soruların cevabını gelecek yazımızda vereceğiz. Ama kesin olan bir gerçek vardır ki, CHP ile AP arasında diyaloğun başlamasından sevinen sağcı güçlerdir. Egemen sınıflardır.

Çünkü onlar böylece CHP'yi daha fazla teslim aldıklarını bilmektedirler. Tercüman gazetesi bir süredir yeniden CHP-AP koalisyonunu işlemeye başlamıştır. Aynı şeyi diğer büyük basında —burjuva gazetelerinde görmek mümkündür. Tercüman gazetesi, Ecevit-Demirel görüşmesi öncesinde «Özlenen Buluşma» diye manşet atmış ve «Millet söz değil, Sonuç Bekliyor» diyerek, «Zirve'de CHP ve AP liderlerinin anarşi ve bölücü eylemlere karşı birlikte çözüm aramaları bekleniyor» diye eklemiştir.

Tercüman aynı haber içinde, Ecevit'in, Türkeş'le de görüşeceğini yazmıştır. Bu haberin doğru olup olmadığı bu yazının yazıldığı sırada belli değildir. Fakat Ecevit'in açık bir dille suçladığı MHP'nin başkanı ile görüşmesi, demokrasinin kabul edemeyeceği bir şeydir.

Tercüman'ın aynı sayıda yaptığı bir ankette, Senato Başkanı Sırrı Atalay, bu görüşmenin «zorunlu bir hale geldiğini» söylerken, diğer bazı beyanlar ise şöyledir:

TURGUT TOKER: (AP Meclis Grup Başkanvekili): «Kanaatime göre liderler arası görüşme normal ve esas olmalıdır. Bu görüşme meselelerin gereğince ortaya konup, rahatça görüş beyan edilebilmesi, fikir alışverişinde bulunabilmesi ve bir sonuca yaklaşacak şekilde, hiç olmazsa mesafe alınabilmesi görüşmelerin ikili olmasına bağlıdır. Görüşme isteği Başbakandan gelmelidir. Böyle bir görüşmeye ihtiyaç duyulduğunu Başbakanın belirtmesi tabiidir. Görüşmenin ülke ve millet için yararlı olacağına kaniyim. Bu kanaatımı özellikle Başbakan'ın meseleleri açıkça ortaya koy ması ve Ana Muhalefet Partisi lideri Genel Başkanımızın görüşlerini ve tekliflerini kabule hazır olması ve bu konuda iyi niyet ve içtenlik göstermesi perçinleştirecektir.

NURİ BAYAR (AP Genel İdare Ku-

rulu Üyesi): «Hükümet Başkanı'nın davetine, sayın Demirel'in icabet etmesi son derece normal. İkili görüşmenin diğer tarzda yapılan toplantılardan daha faydalı olacağı ortadadır. Ancak, Ecevit - Demirel görüşmesinde Ecevit'in beklediği başka, Demirel'in beklediği ise başkadır. Ecevit, özellikle anarşi için tedbir arama niyetinde değildir. Ya da tedbir alıyorum görüntüsü vermek için işe yaraması mümkün olmayan birtakım sudan tedbirler üzerinde duracaktır. Bunda tereddütüm yok. Ecevit anarşiye karşı tedbir aramak yerine, kamuoyunu oyalamak ve zaman kazanmak niyetindedir. Demirel'in kafasında ise anarşi için müessir radikal tedbirler vardır. Ama muhatabının bunlara yanaşmasını bile ihtimal dışı sayıyorum.»

FAİK TÜRÜN: (AP Genel İdare Kurulu Üyesi): «Sayın genel başkanımızın görüşleri açıktır. Yardım istenirse yardıma hazırız denildi. Davet vaki oldu. Görüşeceklerdir.»

ZEYYAT BAYKARA: (Kontenjan Grubu Başkanı): «İki liderin, CHP Genel Başkanı ile Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanının biraraya gelip memleketin büyük sorunlarını karşılıklı olarak görüşmeleri ve asgari müş tereklerde birleşmeleri konusu gerek kişi olarak, gerek grup olarak bizim öteden beri üzerinde durduğumuz bir konudur. Bu konu üzerinde bu kadar önemle durmamızın nedeni, bu ikili görüşmenin memlekete sağlayacağı her konudaki büyük yararlardır. Bu yararları birçok defalar kamuoyuna da duyurduk. Bu bakımdan biraraya gelmenin önümüzdeki günlere getireceği faydayı sorunlarımızın çözümünde büyük yararlar sağlayacağını tekrarlamak istiyorum.»

SEZAİ DIBLAN: (Odalar Birliği Başkanı): «İki büyük liderin, özellikle Başbakan ve Ana Muhalefet Partisi liderinin memleket konuları üzerinde biraraya gelmeleri mutlaka hayırlıdır. Ülkeye huzur ve rahatlık verir. Böyle bir yakınlaşmadan doğacak olumlu sonuçları ümitle bekliyoruz.»

HALİT NARİN (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı): «Türkiye'nin demokrasisi ve siyasi hayatı kendine has bir şekil içinde bugüne kadar devam etti. Demokrasilerde iktidar-muhalefet diyaloğundan faydalanmak suretiyle; cemiyete dönük hizmet üretme anlayışı bütün batı demokrasilerinde var iken, bu tür diyalogun şeklen de olsa yeni başladığını görmek kaybettiğimiz zamanı hatırlatırken, ileriye dönük ümit ışıklarını da yakacaktır. Mevkilerin değişken olduğu kabul edilmediği sürece Türk siyasi hayatı kendinden bekleneni vermekte gecikecek ve zararlı sonuçlar verecektir. İkili görüşme ekonomi, anarşi ve cemiyetin bugünkü teşhislerini; tarafların iyi niyet ve tecrübelerini biraraya getirecektir. Özellikle Meclislerden devletin tümünü tehdit eden her türlü tehlikeyi uzaklaştıracak formüller çıkmasına inanmak istiyorum.»

FEYYAZ BERKER (Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneği Başkanı): «Diyalogun faydalı olup olmayacağı konusunda tereddütlerim var. Görüş ayrılıkları eğer karşılıklı değiştirilmişse; o zaman görüşmenin olumlu sonuçları olur. Aksi olursa görüşme bir ziyaret gibi kalır. Bu diyalogdan görüş ayrılıklarının tabanda mı yoksa liderlerde mi düğümlendiği ortaya çıkacaktır. Eğer ayrılıklar liderlerde düğümleniyorsa; o zaman liderlerin kaprisleriyle idare ediliyoruz demektir. Biz diyalog kurmaya çalışıyoruz ama, karşı taraf yanaşmıyor demek, vakit kaybettirmekten öteye bir şey getirmez.»

NURULLAH GEZGİN (İstanbul Sanayi Odası Başkanı): «Biz öteden beri iki büyük parti liderinin Türkiye'nin içinde bulunduğu durum bakımından ortak önlem almasını ,uygulamalarda işbirliği yapmasını savunduk.

Kanımız odur ki, özellikle anarşi konusunda devletin bütünlüğüne ve rejime yönelik tehlikeler ancak, topluma karşı sorumlu olan tüm siyasi parti ve kuruluşların ortak girişimleriyle çözüm şansına sahiptir. Bu buluşmanın, bu özlemlerimizi uygulama safhasına dönüştürmesini ve somut sonuçlar vermesini bekliyoruz. Anarşinin bu hale gelmesi ekonomiyi etkileme açısından da önemlidir. Ekonomik durum sosyal patlamaları getirecek boyutlara geliyor. Görüşmede anarşi yanında ekonomide de ortak önlem ve görüşler alınmalıdır. Bunu içtenlikle istiyoruz. Ayrıca bu diyalog siyasi partilerin bekası bakımından da önemlidir.»

CELAL UMUR (İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı): «Liderlerin bu diyalogda ne tutum takınacakları belli değil. Ancak kamuoyu bu görüşmeyi istiyor ve tasvip ediyor. Ben de memnuniyetle karşılıyorum.»

CHP-AP yakınlaşmasından kimin ne beklediği bu beyanlardan açıkça bellidir. Bu demeçler üzerine daha fazla söz söylemek gereksizdir. Şu kadar ki, bazı işverenler bu görüşmelerden fazla umutlu değilken, bazıları «sonuç» beklemektedirler. AP'nin bu görüşmelerde kimin adına ne isteyeceği de ortadadır. Nitekim ilk görüşmede Demirel, Ecevit'den DGM'leri ve benzeri anti-demokratik tedbirleri istemiş, CHP'nin «anarşi»ye karşı getireceği bazı «yasal tedbirler» için ona yardımcı olacağını söylemiştir. Yani Meclis'ten bazı anti-demokratik tedbirlerin geçirilmesinde, AP CHP'yi destekleyecektir.

Bu görüşme sonucunda Ecevit'in «demokrasi konusunda Demirel ile aramızda önemli görüş farklılıkları var» demesi sosyal demokrasi hanesine kaydedilmesi gereken olumlu bir puan olmuştur. Ecevit diplomatik dille, AP'den MHP'ye yardımcı olmamasını istemiş, fakat Demirel buna yanaşmayarak, Kongre'den sonra da MHP ile işbirliğine daha cesaretle devam edeceğini belli etmiştir.

Sosyal demokrat CHP'nin bugünkü ortamda izlediği politikayı bu yazıda işledik. Yukarıda sorduğumuz soruları yanıtlayabilmek için tekelci sermayenin çeşitli hesaplarının ne olduğunu, bu hesaplar için de AP' nin ve MHP'nin ne güttüğünü inceleyen ve bu yazımızın devamı niteliğindeki bir başka yazıyı gelecek sayımızda yayınlayacağız.

Devrimci ve Enternasyonalist Cömertliğimizin Ulaşabileceği Herşeyi DÜNYAYA VERECEĞİZ!

Ünlü «Moncada Çıkartması»nın 25. yıldönümünde Küba Devlet Başkanı ve Küba Komünist Partisi Lideri Fidel Castro dünya basınında geniş yankı uyandıran bir konuşma yaptı.

Bu konuşmanın önemi hem Moncada çıkartmasının tarihsel değerinden, hem de içinde bulunduğumuz dönemin ağır görevler yüklemesinden kaynaklanıyor

Aşağıda okuyacağınız konuşmada çağımızın birçok sorununa cesaretle değinen Castro, uluslararası devrimci hareketin perspektifini gayet net bir biçimde belirliyor.

Bilindiği gibi bundan 25 yıl önce Fidel ve arkadaşları zalim Batista rejimini devirmek için harekete geçtikten bir süre sonra «Moncada çıkartması» adıyla anılan ilk girişimlerini başlatmışlardı. Aradan geçen 25 yıl devrimci kararlılığın kapsamını belirtmesi bakımından öğretici olmuştur. Öğreniyoruz ki, Küba Devrimi 25 yıl önceki heyecanını sürdürmekte, uluslararası görevlerini layıkıyla yerine getirmektedir.

Fidel'in konuşması aynı zamanda Küba'da gerçekleştirilen 11. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivaline de denk gelmiştir. Bu konuşma aşağıda göreceğiniz gibi sık sık alkışlarla, kesilmiştir. Granma'dan çevirdiğimiz bu konuşmanın tüm ayrıntılarına sadık kalınmıştır.

İLKE

Saygıdeğer konuklar,

Partili ve hükümetteki yoldaşlar,

Santiago de Cuba halkı,

Yurttaşlar,

Mahpusta, sürgünde, dağlarda; eşsiz ve onurlu bir doğrultuyu izlemek için doğru, kaçınılmaz ve gerekli mücadeleyi, savaşı yeniden başlatan silahlarla kurtarılmış yurdumuzda 26 temmuz 1953'ü 25. kez anmaktayız. Halkımızın kurtuluş mücadelesi o gün başlamadı; daha doğrusu, o gün yeni bir ivme kazandırılan hareket, Céspedes'in 1868'de başlattığı ve Moncada baskınının aydın yazarı José Marti'nin —tam yüz yıl önce doğmuş olan bu eşsiz insanın— sonradan sürdürdüğü yiğit yürüyüşün bir devamıdır. /ALKIŞ/

İnsanlık tarihinde binlerce yıldır, bazı insanların efendi, diğerlerinin ise köle, serf, işçi, köylü, ve her türlü yoldan ezilen halk olduğu bir sistem geçerliydi. Bu sistemi insanlığa dayatan bazılarının egoizmi, diğerlerinin güçsüzlüğü ve zayıflığı, ve kendileri de hayatın en ilkel aşamalarından başlayıp insanoğlunun bugün sahip olduğu harikulade fiziksel ve manevi yapıya doğru evrimleşen insanlardan oluşmuş toplumun nesnel evrim süreciydi.

Doğal ve toplumsal yasalar, yolun büyük kısmında insanoğlunun bilinçsizce izlediği acımasız bir doğrultuya yön verdi. Bugünün insanlarını başka dönemlerin insanlarından ayrıcalıklı kılan şey, ilk kez olarak Doğa'yı denetim altında tutabilmeleri ve toplumsal gelişmede kendi doğrultularını çizebilmeleridir. Bugün dünyanın çeşitli kesimlerinde hâlâ varlığını sürdüren kimi ekonomik, toplumsal ve siyasal şekillenmelerin bu denli büyük bir suç olması işte tümüyle bu sebepten dolayıdır; bu müthiş olanak, halkların ve insanların hayatlarını değiştirmek için giriştikleri eylemlerin ve mücadelelerin amacına en yüce manevi ve kahramanca anlamı verebilir, ve devrim kavramına da gerçek anlamını vermektedir.

Bizim de efendilerimiz vardı. Yerli atalarımızı imha edenler bile vardı; Afrikalı ecdadımızın köle sahibi efendileri bulunurdu; her iki soydan gelenlerin sömürgecileri vardı; daha o zamanlar bir ulus haline gelmiş olan Küba halkının yeni-sömürgecileri oldu; işçilerimizin ve köylülerimizin sömürücü kapitalistleri ve toprak sahipleri; siyah nüfusumuzun ve kadınlarımızın ayrımcıları; çocuklarımızın cahilliği açlığı ve hastalığı, yetişkinlerimizin ihmal

edilmişliği ve işsizliği; yaşlılarımızın boşlanmışlığı ve unutulmuşluğu...

Adaletsizlikler işte böyleydi; ve mücadeleler de böyle. Bu sistemlere karşı Yerlilerin ayaklanmalarına ve ölümlerine kölelerin destansı savaşlarına, ezilenlerin yiğit mücadelelerine, 10 ekim'lere, 24 şubat'lara, 26 temmuz'lara tanık olundu.

Bizim kuşak zaferi elde etme ve onun meyvelerini toplama ayrıcalığına sahip olduğunda, arkamızda uzun bir yol katedilmiş bulunuyordu. Şu halde ayaklanma günümüzü bizden önceki pek çok kuşağın düşlediği özgürlük, bağımsızlık ve adalet ile kutlayabiliriz. Dahası, hürriyet, bağımsızlık ve adalet fikirleri her çağda aynı değildi. Köle için kendi zamanında bunun anlamı yalnızca o alçakça toplumsal ve yasal statüyü kaldırmaktı; burjuva için sömürgeciliğin zincirini kaldırmaktı; serf için toprak ve ürünleriyle ilgili bütün haklara sahip olmaktı. Oysa işçi için özgürlük, adalet ve bağımsızlık kavramları çok değişikti: insanın insanı sömürmesinin bütün biçimlerini tamamen tasfiye etmek, bütün insanlar için tam ve gerçek eşitlik, ve bütün dünya halkları arasında kardeşlik ve işbirliği. Bizim Devrimimiz bu çağa, enternasyonalizm ve sosyalizm çağına, insanlar arasında en tam ve mükemmel özgürlük-kardeşlik kavramı çağına aittir.

Acaba biz, öncüllerimizden daha mı iyi devrimcilerdik? Bizi Marksist-Leninistler, enternasyonalistler, sosyalistler, komünistler yapan şey dönemdi, toplumun ve dünyanın nesnel şartlarıydı. /ALKIŞ/ Her zaman, her ülkede, her çağda devrimciler insanlığın ilerlemesi soylu amacı uğrunda mücadele etmişler ve bütün enerjilerini buna hasretmişlerdir. Şu halde bugünkü devrimcilerin kendilerini dünkülerden daha iyi görmeleri için bir sebep yoktur. Bugünün devrimcisini nitelikçe farklı kılan şey, insan toplumunun gelişmesine hükmeden yasalar hakkında çok daha geniş bilgi sahibi olmasıdır, çünkü bu onun ellerine mücadele ve toplumsal değişme için büyük bir silah vermektedir.

Modern devrimciler, bilimsel sosyalizmin teorisyenlerine -Marks, Engels ve Lenin- muazzam fikir hazinelerinden dolayı çok şey borçludur. Şundan kesinlikle eminiz ki halkımız, onlar olmadan, toplumsal ve siyasal gelişmesinin tarihinde bu denli büyük bir sıçrama yapamazdı. Ama halkımızda ve ruhumuzda ülkemiz tarihinin Marti, Maceo, Gomez, Agramonte ve Céspedes gibi devleri tarafından ekilen verimli tohumlar ve sınırsız kahramanlık olmadan onlarla bile bu işi başaramazdık. /ALKIŞ/

Küba'da gerçek devrim, kendine özgü özelliklerine, kendi

mücadele geleneklerine ve evrensel ilkelerin uyumlu bir biçimde uygulanmasına bağlı olarak yapıldı. Bu ilkeler vardır ve görmezden gelinemez.

Dünyada Marksizmi millileştirmek ve şovenleştirmek isteyen küstah ve kibirli kimseler çıkmıştır; hattâ kendilerini Marks, Engels ve Lenin'den üstün saymak isteyenler de olmuştur. Bu gibileri devrimci doktrinimizin söz konusu yaratıcılarının araştırmalarındaki titizliği, mukayese edilemez alçak gönüllülüklerini ve gelecek kuşaklar için insanların kendi heykellerini kendilerinin dikemeyeceği gerçeğini, aslında halkın ve nesnel şartların, herkesin tarihteki rolünü tayin edeceğini hesaba katmamışlardır. /ALKIŞ/

Yurtseverlerimizin en bilgesinin, insandaki kendini beğenmeyi eliyle iterek dünyadaki bütün şan ve şerefin bir incir çekirdeğini doldurmayacağını bize öğretmesi sebepsiz değildi. /ALKIŞ/

Bugün aramızda olanların çoğunun tanık olduğu ya da katıldığı bir eylemin herkesçe bilinen gerçeklerini anlatmak ya da değerini vurgulamak şimdi gereksiz olacaktır.

ÖNCELİKLE HALKIMIZA VE BU YILDÖNÜMÜNDE BİZİMLE BİRLİKTE BURADA OLAN DÜNYA GENÇLİĞİNE ŞUNU BELİRTELİM Kİ, HERHANGİ BİR ÜLKEDE BİR FİKRİN ZAFERİ BİR ÇOK KUŞAĞIN ÇABALARININ VE BÜTÜN İNSANLIĞIN KATKISININ ÜRÜNÜDÜR.

Öncelikle halkımıza ve bu yıldönümünde bizimle birlikte burada olan dünya gençliğine şunu belirtelim ki herhangi bir ülkede bir fikrin zaferi bir çok kuşağın çabalarının ve bütün insanlığın katkısının ürünüdür.

Burada, bu kalenin duvarları ardında, silahlı eylem sonrası, bu yıl ülkemizde toplananlar gibi düzinelerce genç insan vahşi bir işkenceye tâbi tutularak sonunda katledildi. Katledenler, tarihin gidişini durdurmak gibi boş bir çabayla sömürücü sınıfın ve imparatorluk tekellerinin çıkarlarını savunanlardı. Halkın boyun eğmemesini ne hoşgören ne de affedenlerin öfkesi ve nefreti ile zalimler -Spartaküs, Paris Komünü, Vietnam ve Şili günlerinde olduğu gibi- cesur devrimci savaşçılara karşı her günahı işlediler. Gericiler, her zaman ellerindeki iktidarın yenilmez ve ebedî olduğuna inanmışlardır. Böyle düşünmekle, bir gün batı yarım küresindeki ilk sosyalist ülkede, Santiago de Cuba'nın göbeğinde ve şu askerî istihkamın duvarlarının ardında dünya gençliğinin ve oğulları bu eşitsiz savaşa katılmış halkın en iyi ve en ilerici temsilcilerinin katılacağı bir toplantıda, muzaffer Moncada baskınının 25. yıldönümünün ve 11. Dünya Festivali'nin kutlanacağını gör-

mekten ne kadar uzaklarmış! /ALKIŞ/ Bu gösteriyor ki, halkın hiç bir haklı umudu erişilmez değildir, hiç bir yenilgi geri döndürülemez değildir, hiç bir fedakârlık sonuçsuz değildir, hiç bir gerici rejim ebedî değildir.

Dünya gençliğine; baskının, geri kalmışlığın, kapitalizmin, sömürgeciliğin, yeni-sömürgeciliğin, ırkçılığın, faşizmin, emperyalizmin ne anlama geldiğini, onların çoğu bütün bunları iliklerine kadar hissetmişken ve hâlâ hissederken izah etmeye bilmem gerek var mı? Kendi tecrübemiz de bundan farklı değildi; özgürlük ve ilerleme için verdiğimiz savaşlar bugün dünyanın pek çok yerinde verilenlerden hiç farklı değildi. Mücadelemiz bütün ezilen halkların ölmez mücadelesiydi; düşmanlarımız o zaman da şimdi de aynı düşmanlardır; zaferlerimiz bugün de yarın da bütün ilerici insanlığın zaferleridir. /ALKIŞ/

Hiç abartmasız belirtmeliyiz ki bugün burada andığımız eylemden 25 yıl sonra ve ısrarlı, kahramanca ve muzaffer bir mücadeleden sonra dünyadaki en saldırgan ve güçlü imparatorluğun burnu dibinde Küba'nın sosyalizmi başarıyla inşa ediyor olması gerçeği, emperyalistlerin ve şimdilerde dünya zalimlerinin uşakları, müttefikleri haline gelen enternasyonalizm davasının utanmaz hainlerinin gözden kaçırma çabalarına karşın, dünya devrimci hareketi için büyük bir başarı ve bütün halklar için cesaret verici bir derstir. /ALKIŞ/

Yankee imparatorluğunun bütün nefreti halkımıza yönelmiştir. Yurdumuz yirmi yıldan beri devam eden amansız bir abluka altında tutulmaktadır, ve ülkemiz topraklarında bulunan yabancı askerî üs, ulusal irademize ve egemenliğimize kaba bir hakaret niteliği taşımaktadır. Komplolar, suikast planları, sabotaj ve her çeşit saldırı eylemleri yıllardır devam etmektedir. Devrimin liderlerini öldürmek için düzenlenen uğursuz suikastlar -bu suikast planları bizzat failleri tarafından kamuoyuna açıklanmıştır- Birleşik Devletler'deki en üst yetkililer tarafından ayrıntısıyla planlanmış ve uygulanmıştır. Ülkemiz aleyhinde kullanılmamış -ne kadar yasa dışı ve kirli olursa olsun- hiç bir yol, yöntem ve araç yoktur. Emperyalistler, ülkemizdeki yararlı bitki ve hayvanları yok edecek hastalıklar ve veba salgınları yaratmak için uğraşmışlardır.

Devrimci öncü; aynı zamanda yönetmeye, emretmeye, tayin etmeye ve kendi düşünüş tarzlarını Latin Amerika halklarına dayatmaya alışmış olanlara karşı destansı bir ideolojik mücadele verdi.

Emperyalistler niçin bunu yaptılar? Savundukları neydi? Ülkemizde varlığını korumak istedikleri şey neydi? Ulusal servetlerimizin, kaynaklarımızın, ve halkımızın alınteriyle yarattıklarının yabancı denetim altında olması; onların çıkarlarına hizmet eden yoz ve eli kanlı hükümetler; topraksız köylüler, sömürülen işçiler, ve cahil, aç, umutsuz bir halk; öğretmensiz ve hekimsiz çocuklar, sağlık ve tıbbi bakımdan yoksun yetişkinler, işsiz babalar, bazen fahişelik yapmaktan başka çareleri kalmayan yüz binlerce anne; ırka ve cinsiyete dayalı ayrımcılık; ihmal edilmiş yaşlılar; kumarhaneler, sefahat, yozlaşma ve kanlı siyasal baskı...

Karşılaştırın şimdi ülkemizi Latin Amerika'nın geri kalan ülkeleriyle. Artık emperyalist veya kapitalist denetim yok, ve yarımküremizde işsizlikten, cahillikten, dilencilikten, fuhuştan, şans oyunlarından ve ırk ayrımından kurtulmuş tek halkız. Kamu sağlığı, eğitim, kültür, ve sporda kıtanın en ileri ülkesiyiz. /ALKIŞ/

Ekonomik servetlerimizin ve ulusal kaynaklarımızın mutlak efendisiyiz. Kalkınmamızı planlıyoruz ve halkımızın ekonomik, toplumsal ve kültürel ilerlemesinden tümüyle sorumluyuz. Zorluklarımız dünyadaki öbür geri kalmış ülkelerle paylaştığımız aynı nesnel zorluklardır, ama bizim ayrıcalığımız, geleceği sade ve alçakgönüllü ama özgürce ve itibarlı biçimde belirlememizdir, /ALKIŞ/

Biz Kübalı devrimciler bu zaferi nasıl elde ettik? Kararlılıkla; ilkelere bağlılıkla; kitlelerle sıkı bağlar kurarak; davamızın haklılığına, halkımızın erdemlerine, yiğitliğine ve fedakârlık ruhuna mutlak bir güven duyarak; uluslararası dayanışma ile; ve ilerici hareket, sosyalist topluluk ve özellikle şanlı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği ile işbirliği sayesinde. /ALKIŞ/

Dedik ki,
Güçlüklerin doğuracağı cesaretsizliğe «hayır!»
Zorluklara «hayır!»
Karamsarlığa «hayır!»
Korkuya «hayır!»
Vazgeçmeye «hayır!»
Oportünizme «hayır!»
İdeolojik teslimiyetçiliğe «hayır!»
Dar milliyetçiliğe ve şovenizme «hayır!»
İktidarın kötüye kullanılmasına «hayır!»
İlkelerin çiğnenmesine «hayır!»
Yozlaşmaya «hayır!»

Kendimize şeref biçmeye «hayır!»
Liderlerin ilahlaştırılmasına «hayır!»
Gülünç ve saçma kişilik kültüne «hayır!» ve
Devrimcilerin yanılmazlığına «hayır!»
Ve diyebildik ki,
İnsanlar arasında dayanışmaya «evet!»
Marksizm-Leninizme «evet!» /ALKIŞ/
Kararlı anti-emperyalizme «evet!» /ALKIŞ/
Proleter enternasyonalizmine «evet!» /ALKIŞ/
Öncü bir partinin gereğine «evet!» /ALKIŞ/
Kollektif liderliğe ve devrimci demokratik ölçütlere «evet!» /ALKIŞ/
Özeleştiriye, yanlışların kabul edilmesine ve düzeltilmesine «evet!» /ALKIŞ/
Alçakgönüllülüğe «evet!»
Tamamen halka adanmaya «evet!»

Geçmişteki mücadeleleri ile bugün yurdumuzun inşasını olanaklı kılan kimselere hayranlık ve saygı beslenmesine «evet!»

Bizimle dayanışmalarını ifade eden ve hiç bir çıkar gütmeyen soylu destekleriyle emperyalizmin saldırılarının üstesinden gelmemizde yardımcı olanlara sonsuz minnet duymaya «evet!» /ALKIŞ/

Bugün gördüğünüz Küba'nın 20 yıl önce varolan Küba ile hiç bir ilişkisi yoktur. Gazinolar, dilenciler, işsiz erkekler ve genelevler, o zamanlar ülkeyi ziyaret edenlerin ilk izlenimleri olurdu. Bugün artık bunlar yok. Ama sanmayın ki devrim sonrası değişiklikler her yabancı ziyaretçinin hoşuna gitmiştir. Halk Birliği günlerinde Şili Donanmasının amiral gemisi bizi ziyaret etti. Burjuva, kapitalist ortamında eğitilmiş pek çok denizci, Latin Amerika'nın diğer başkentlerinde, Birleşik devletlerde ve Batı Avrupa'da kolayca buldukları genelevlere Havana'da rastlayamayınca hiç hoşnut kalmadılar. Küba Devriminden önce darağaçları ve genelevler yanyanaydılar. -Şimdi Şili'de olduğu gibi. /ALKIŞ/

ULUSA DAYATILAN BU AZGELİŞMİŞ, YENİ SÖMÜRGECİ, VE KAPİTALİST YAŞAM TARZININ SÜRDÜRÜLMESİ SALT ZOR KULLANARAK MÜMKÜNDÜ VE BU ÜLKEMİZ ÜZERİNDEKİ EMPERYALİST DENETİMİN RESMİ DAMGASI VE TEMEL FAALİYETİYDİ.

Ulusa dayatılan bu azgelişmiş, yeni sömürgeci ve kapitalist yaşam tarzının sürdürülmesi salt zor kullanarak mümkündü ve

bu ülkemiz üzerindeki emperyalist denetimin resmi damgası ve temel faaliyetiydi. Emperyalistler doktor veya öğretmen eğitmediler ama uşaklarını muhaliflerine ve devrimcilere karşı işkence, adam kaçırma ve cinayet sanatında eğittiler, -tıpkı bugün Nikaragua, Şili, Uruguay, Paraguay ve Amerika'nın- ve dünyanın diğer talihsiz ülkelerinde CİA ve Pentagon'un çok daha ince tekniklerle yaptığı gibi. Bir komüniste nasıl eziyet edileceğini, bir sendikanın nasıl bölüneceğini ve kendi adamlarını nasıl yerleştireceklerini, bir gazeteye nasıl ne yazılacağını, hangi filimlerin seyredileceğini, hangi radyo programlarının dinleneceğini, hangi kitapların okunacağını öğrettiler. Ne zaman yatırım yapılacağını ve kârların ne olacağını onlar tayin ediyorlardı; maliyemizin, en iyi topraklarımızın ve ülkemizin geri kalan ulusal kaynaklarının mutlak efendileri olarak onların rolü buydu. Politikamızın ve geleceğimizin çerçevesini çizen onlardı.

Daha da kötüsü, etkileri kalıcı ve kökünün kazınması daha zor olan gelişmiş kapitalist dünyanın tüketici alışkanlıklarının yoksul ve azgelişmiş ülkemize dayatılmasıydı. Bu ülkelerin gelişmeleri kendi halklarının ve geri kalan sömürge ve yeni sömürge dünyanın en acımasız sömürüsü, ve ekonomik açıdan geri kalmış ülkelerle en vahşi ve eşitsiz ticaret ilişkileri temelinde gerçekleşmişti.

Burjuva toplumu, şehirlerde ve kırsal alanlarda kendi burjuva zevklerini ve burjuva manzarasını yaratır ve bunlar işçilerin toplumuyla bağdaşamaz. Milyonerlerin saraylarıyla gecekondular birarada bulunur, ve lüks otomobillerin yüksek sürat yaptığı modern otoyollar mütevazi köylülerin çıplak ayaklarla aştıkları çamurlu yollarla birlikte uzanır. Burjuva ülkeleri adam başına düşen tüketim üstüne yığınla istatistik yayınlar ama, bir milyonerin tükettikleri ile bir işçinin, bir işsizin ya da dilencinin tükettikleri arasındaki muazzam fark konusunda tek söz söylemez.

Bizim kentlerimizde dev gibi, gösterişli reklâm tabelalarına rastlamazsınız, çünkü biz, gülünç bir biçimde hür olduğunu iddia eden ülkelerde olduğu gibi yurttaşlarımıza şartlı refleks yoluyla hangi gazozları tüketmeleri, hangi sigaraları içmeleri gerektiği konusunda telkinde bulunmayı denemeyiz. Bunun yerine, kırsal alanlarımızın bir çok kesiminde binlerce köy okullarının sınıflarında, polikliniklerimizde ve köylülerimizin evlerinde elektrik ışığı olduğunu görürsünüz. Gazetelerimizde ilanlar, evlenme duyuruları, zenginlerin partileri ve eğlenceleri hakkında hikâyelere rastlamazsınız. Çünkü bunlar, toplumsal zenginliklerin gerçek

yaratıcısı olan işçileri asla ilgilendirmez. Ne de radyo ve televizyon istasyonlarımız sık sık programlarını kesip ticari reklamlar verir, çünkü bizde kitle iletişim araçları bilgilenme, eğitim ve kültüre hizmet eder, toplumsal bönlüğe ve bayağı ticarî çıkarlara değil.

Bazan en önemli binalarımız için boya bile bulamayabiliriz, ama okullarda öğretmen ve kitap bulamama diye bir sorunumuz asla olmaz, çocuklar ve ülkenin diğer yurttaşları ihtiyaç duyduğunda mutlaka hastanelerimizdeki doktorlar ve ilaçlar elinin altında olacaktır. /ALKIŞ/

Caddelerimizin inanılmaz miktarlarda enerji tüketen, gürültülü arabalarla dolu olduğunu göremezsiniz, çünkü biz toplu taşımacılığı el üstünde tutup geliştiriyoruz ve özel arabaları sadece toplumumuzdaki teknisyenlerin, doktorların, öğretmenlerin ve diğer işçilerin topluma sundukları hizmetlerin desteklenmesi için bir araç olarak değerlendiriyoruz.

Eğer Asya'da -örneğin Çin'de veya Hindistan'da- Afrika'da ve Latin Amerika'da her ailenin gelişmiş kapitalist toplumların yarattığı uydurma ve saçma ideal peşinde birer arabaya sahip olmaları halinde, dünyanın enerji ve diğer doğal kaynaklarına ne olurdu diye hep merak edip durmuşumdur. İnsan yalnız ekmekle yaşıyamaz diye bir söz vardır. Bugün de biz diyebiliriz ki «İnsan yalnız araba ile (ve onun için) yaşayamaz.» /ALKIŞ/

Bu mantıksızca durum, 25 yıl sonraki 7 milyar nüfuslu dünya için kapitalizm ve sömürünün asla bir model olamayacağını kanıtlamaktadır. Bizce petrol ve diğer kaynaklar, öncelikle yaşam, toplum ve insan emeğinin meyvelerine farklı açıdan bakan halkın beslenme, konut, sağlık bakımı, eğitim, kültür ve öteki temel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanılmalıdır. Biz elimizdeki mütevazi kaynakları, güçlü ve zengin Birleşik Devletlerin yiğit ülkemize uyguladığı acımasız ve amansız ekonomik abluka şartlarında sonuna kadar bu doğrultuda seferber ediyoruz.

Ancak bütün bunlara karşın, sosyalizmin adaleti varolduğu sürece neler yapılabileceğini gösteren Küba'nın ilerlemelerini kimse görmezden gelemez. /ALKIŞ/

Ülkemizde herkesi koltuğunun altında bir kitap ile görürsünüz, çünkü hepimiz çalışmak, ve yaşadığımız dünyayı öğrenmek ve doğru yorumlamak istiyoruz. Hiç kimseye inanmasını söylemiyoruz, herkese düşünmesini incelemesini ve karar vermesini söylüyoruz. /ALKIŞ/

Emperyalistler ülkemizdeki sistemin kuvvet yoluyla tutunduğunu göstermek için budalaca çabalar içindedir. Elbette «zor» söz konusudur ama bu güç silahlarda, yasalarda, devlet kurumlarında değil halkın içindedir, /ALKIŞ/ yığınlardadır, devrimci düşüncelerdedir ve her yurttaşın siyasal eğitimindedir. Bizim kuvvetimiz yalanlara, veya demagojilere değil, içtenliğe, doğruluğa ve bilince dayanır. Ayrıca silahlar halkın ellerindedir ve onlar bu silahlarla Devrim'i savunurken emperyalizmin adaletsiz, baskıcı ve gerici rejimleri işbaşında tuttuğu ülkelerde her gün olduğu gibi işkenceler, suçlar, ölüm taburları, kayıp insanlar, yasadışılıklar ve keyfi hareketler görülmez. En çok düşmanımız olanlar bile şimdi artık bunu kabul ediyorlar. Moncada günlerinde ekilen ilke ve devrimci ahlak tohumlarının, kurtuluş savaşı sırasında ve onu izleyen Devrimin gelişmesi sırasında yeşeren tohumların meyvesidir bunlar. Emperyalist iftiranın dağları ardından yükselen tarihsel gerçeğimiz, sağlam ve yenilmez olarak ayaktadır.

Ülkemiz ileriye doğru haklı yürüyüşünü sürdürmeyi planlıyor. Şimdilerde ikinci beş yıllık planımızı hazırlıyoruz. 2000 yılına kadarki ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmemizin perspektifleri hakkında ciddi incelemeler yapılmaktadır. Kısa bir süre sonra yirmi yıllık uzun vadeli bir planımız olacak. Her eyalet kent ve belediye, geleceğinin nasıl olacağını ve ulusal kalkınmada kendisine ne gibi görevler düşeceğini mümkün olan en büyük kesinlikle bilecektir. Nasıl bir geleceğin bizleri beklediği hakkında sadece bir fikir verebilmek için şunu söyleyeceğim: yalnız bu yıl 18 bin Kübalı, öğretmen ve profesör olarak mezun olmuştur. /ALKIŞ/ Küba'nın bir askerler ülkesi haline gelmekte olduğunu düşünenler için şu noktayı açıklamakta yarar var: Bu yıl mezun olan öğretmen ve profesörlerin sayısı, Silahlı Kuvvetlerimize giren subayların sayısının 20 katıdır. /ALKIŞ/ Bir Kübalı için asker veya subay olmak yüksek bir onur kaynağı olduğu halde! Çünkü silahlarımız, yurdumuzda ve hattâ yurdumuz dışında soylu Devrim ve enternasyonalizm davası için kullanılmaktadır. /ALKIŞ/ İş buna geldimiydi hepimiz Devrim askerleriyiz, ama nasıl öğretileceğini bilmek, nasıl ölüneceğini bilmekten daha zordur.

İnsanlarımız bu hak için savaştılar ve öldüler, çünkü insanlığın yaşaması için insanlar ölmeyi de bilmeli. /ALKIŞ/

Yüksek bir kültür düzeyine sahip bir ülke olma yolunda azimle ilerliyoruz. Bu alanda yolumuzun sınırları yoktur. Teknolojimiz, ulusal kaynaklarımız ve alınterimiz ne yaratırsa ona dayanarak yaşamasını bileceğiz, ve kendi kabuğuna kapanmış bir sü-

müklüböcek gibi bencil olmayacağız; devrimci ve enternasyonalist cömertliğimizin ulaşabileceği her şeyi dünyaya vereceğiz. /ALKIŞ/

Sizler olmadan bizim hayatımız nedir; dünyanın geri kalanı olmadan Küba nedir? Eğer dünkü düşlerimiz bugünün gerçekleri haline geldiyse, bugünkü düşlerimiz de yarın gerçekleşecektir, ve eğer birlikte daha güzel bir geleceğin düşünü kurarsak bu bütün dünya için de geçerli olacaktır. /ALKIŞ/

GERÇEKLER GÖRMEZDEN GELİNEMEYECEĞİNE GÖRE BUGÜN İNSANLIĞIN CİDDİ SORUNLARLA KARŞIKARŞIYA BULUNDUĞU SÖYLENMELİDİR. HEPSİNDEN ÖNCE CANALICI SORUN BİR NÜKLEER SAVAŞ TEHLİKESİNİ BERTARAF ETMEKTİR.

Gerçekler görmezden gelinemeyeceğine göre, bugün insanlığın ciddi sorunlarla karşı karşıya bulunduğu söylenmelidir. Hepsinden önce canalıcı sorun bir nükleer savaş tehlikesini bertaraf etmektir. Öbür çağlarda insanlar siyasal çelişkileri çözümlemek için taş balta, mızrak, ok ve yay, kılıç, top ve hattâ uçaklar, savaş gemileri ve tanklar kullanmışlardır. Ama tarihte hiç bir çağ bugünkü kadar öldürücü kitle imha silahları görmemiştir. Dün sorumsuz bir heves olarak görülebilecek şeyler -çıkarlarını korumak ve dünyayı paylaşarak ilerici fikirlerin gelişmesini durdurmak, amaçlarına uygun olarak ayrıcalıklı sınıfların II. Dünya Savaşı'nda olduğu gibi taraftar olabileceği şeyler- bugün modern, karmaşık kitle imha araçlarının varlığında evrensel intihar ve insanlığa karşı bir cinayet haline gelmiştir. Geriye insanın, yarattığı şeytani silahlara rağmen yaşayıp yaşayamayacağını görmek kalıyor.

Eğer gerçekleri temelden incelersek, insanın siyasal ve toplumsal ilerlemesinin bir bütün olarak yıkma ve yoketme kapasitesinin gerisinde kaldığını görürüz. Bu korkutucu ve tehlikeli durumu yaratanlar ilerici ve devrimci güçler değildir. Viladimir İlyiç Lenin ilk sosyalist devletin doğduğu günlerde bütün uluslar arasında barış ve birlikte varolma şiarını ortaya atmıştı. /ALKIŞ/ Temel ekonomik hedefi üretici güçlerin geliştirilmesi ve emek ürünlerinin eşitçe dağılımı olan sosyalizm; savaşlara, dünyayı paylaşmaya veya bir silahlanma yarışına mutlak olarak hiç gerek duymaz. Ekonominin planlı gelişmesi ve insanın temel ihtiyaçları, sonsuz insan ve maddi kaynakların kısır bir silahlanma yarışına yatırılmasına gerek göstermez. İlk sosyalist devlet, farklı sosyal sistemleri olan uluslara karşı savaş ilan etmediği; müdahele ve ab-

lukaya başvurarak ilk işçi köylü devletini yıkmaya ve aynı zamanda bütün dünyada devrimci hareketi ezmeye karar verenler emperyalist güçlerdi. Bu siyaset, faşizmi ve II. Dünya Savaşını doğurdu. Diğer emperyalist güçlerin işbirliğiyle silahlandırılan Hitler Almanya'sının Sovyetler Birliği'ne karşı açtığı haçlı seferi, ilk sosyalist devletin en iyi 20 milyon evladının hayatına mal oldu, anti-komünist ve faşist taraftarı maceracılıklarının bedelini ödediler.

Hiç kimse bu tarihsel gerçekleri inkâr edebilir mi? Hiç kimse bu savaşın çıkmasında esas sorumluların kapitalist ülkeler olduğu gerçeğini gizleyebilir mi? Faşizmin bütün dünyayı ele geçirmesini önleyenin sosyalizm olduğunu kim unutabilir? Günümüzde Hitler Almanyası'nın yerini alarak bütün dünyada anti-komünizm ve karşı devrim haçlı seferini başlatan ülke Birleşik Devletler değildir de hangisidir? Dünya barışı için gerçek bir tehlike olan başka bir ülke var mıdır? Kuvvet kullanma politikasını kim uygulamaktadır? Bütün dünyaya askerî üslerini yayan kimdir? Silahlanma yarışını ilerleten kimdir? İç ekonomik sorunların halli ve güçlü tekel çıkarlarının tatmini için silah sanayiine ihtiyaç duyan kimdir?

Sosyalist ülkelere savunma programlarından dolayı şimşek yağdıranlar; faşizm tehlikesini, ve sosyalist sistemin amacına ve gereklerine tamamıyla yabancı olan askerî harcamalar için ülkelerimizi önemli ölçüde kaynaklarını bu alanda seferber etmeye zorlayanın saldırganlığı, ablukaları ve tehditleri ile emperyalizm olduğu tarihsel gerçeğini unutuyorlar. /ALKIŞ/ Biz Marksist-Leninistler biliriz ki, ilke olarak toplumsal değişiklik dışardan dayatılamaz; ama halklar onu gerekli her araçla elde etmeye karar verdiklerinde de engellenemez. Sosyalist halklar devrim ihrac etmeyi denemezler. Kimse Sovyetler Birliği'ne sosyalizmi ihraç etmedi, ve kimse Küba'ya sosyalizmi ihraç etmedi. Sosyalizmin doğuşundan beri yalnızca emperyalist ülkeler kendi sistemlerini -kapitalizm, gericilik karşı devrim ve faşizm- ihraç etmeyi denediler.

İnsanlık silahlanma yarışından ne gibi çıkarlar umabilir? Niçin halkların beslenme, konut, sağlık bakımı, eğitim ve dinlenme için ihtiyaç duyduklarını silahlara harcayalım? Her yıl yüz milyarlarca dolar askeri araçlar için harcanıyor. Dağlar kadar sorunları olan bir dünyanın dehşetten açılmış gözleri önünde, dağlar kadar silah her yıl üst üste yığılıyor. Beri yanda ise işsizlik, açlık, aşırı nüfus artışı, azgelişmişlik, haştalık, cahillik, besinlerin ve do-

ğal kaynakların giderek daha az bulunur olması ve çevre kirlenmesi gibi sorunlar üst üste yığılıyor.

Bu trajedi için bir tek nihai çözüm olduğu açıktır: insanlık kapitalist ve emperyalist evreyi aşmalı ve sosyal adalet ve işbirliği dünya çapında geliştirilmelidir. Ama bu her ülkenin kendi halkı için bir görevdir.

İnsanlık daha iyi bir gelecek için korunmalıdır. Barışın gereği ve mümkün olması üzerine karamsar bir konumda bulunanların, örneğin savaşın kaçınılmazlığını tahmin edenlerin -hattâ belki de geriye yalnız kendilerinin kalacağına inanarak onu kışkırtanların- görüşleri tamamen geçersizdir ve sorumsuzca niteliktedir.

Halklar barış için ve aynı zamanda toplumsal değişiklik için mücadele etmek göreviyle yükümlüdür. Tehditlerin bizi yıldırmasına izin verecek miyiz? Hayır, çünkü biz iyimseriz ve çünkü biliyoruz ki, Karl Marks'ın bize öğrettiği gibi ezilenlerin zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri yoktur. /ALKIŞ/

ABD hükümeti bugünlerde insan haklarını dilinden düşürmüyor. Halkın maddî ve manevi refahını ve ekonomik, toplumsal ve siyasal haklarını varoluş sebebimiz sayan ve insanın insanı her türlü sömürüsünü ortadan kaldırmak için mücadele eden biz Marksist-Leninistler, doğal olarak her zaman gerçek insan haklarından yana olacağız. Eğer Carter'in vaazları, yakın müttefiklerinden bazıları, örneğin; Nikaragua, El Salvador, Guatemala, Haiti, Şili, Paraguay, Uruguay, Arjantin, Brezilya, Zaire, Güney Afrika, Suudi Arabistan, İran, Güney Kore ve aynı çeşitten diğerleri üzerinde demokrasi ve ilerleme savaşçılarına karşı jenosid uygulamalarını durdurmakta ikna edici bir etki gösterirse bundan sevinç bile duyabiliriz. /ALKIŞ/ Eğer bu vaazların böyle bir etkisi olsaydı, kapitalist, yeni sömürge, emperyalist yanlısı rejimler ve Birleşik Devletler'in bizzat kendisi biraz daha az insanlık dışı olurlardı. Ancak savaşçı, emperyalist bir burjuva rejiminin ülke içinde veya ülke dışında dünyadaki herhangi bir kimseye gerçek insan haklarını sağlayabileceği görüşü ispata muhtaç. Çünkü böyle bir sistem, sadece elindeki bütün kaynakları ve imkanları -hem yerli hem yabancı- büyük sermayenin haklarının ve çıkarlarının hizmetine sunarak varolabilir.

Milyonerlerin ve dilencilerin varolduğu; Kızılderililerin yokedildiği; zencilere karşı ayrımcılığın güdüldüğü; kadınların fahişeliğe itildiği; ve sayıları kabarık olan Chicano'ların, Porto Riko'luların, diğer Latin Amerikalı'ların horlandığı, sömürüldüğü

ve aşağılandığı bir ulusun yöneticileri hangi yüzle çıkıp da insan haklarından bahsedebiliyorlar?

Mafya'nın, kumarın, ve çocuk yaştakilerde fahişeliğin her yana yayıldığı, CİA'nın dünya çapında casusluk ve yıkıcılık faaliyetleri için planlar hazırladığı ve Pentagon'un malı mülkü koruyup insanları yokedecek nötron bombaları yarattığı bir imparatorluğun -her yerde gericiliği ve karşı devrimi destekleyen, tekelleri dünya çapında doğa ve insan kaynakları sömürüsünde eşitsiz ticaret ilişkileriyle, himayeci politikasıyla, doğal kaynakların inanılmaz israfı ile dünya için bir açlık sistemi ile koruyan ve teşvik eden bir imparatorluğun- yöneticileri nasıl böyle avaz avaz bağırabilir?

Bencillik, bireycilik ve insanlar arası dayanışmanın yokluğu ile birleşen, insanın insan tarafından sömürülmesine dayalı kapitalist ve emperyalist bir toplum nasıl bunu yapabilir?

Somoza, Pinochet, Stroessner, Uruguay'ın gorilleri, Mobutu ve İran Şahı gibi bir kaç örneğini verebileceğimiz dünyanın en eli kanlı, en gerici ve en yozlaşmış hükümetlerine askeri malzeme sağlayan ve ordularını eğitenler, nasıl olur da bu şiarı ağızlarına alabilirler?

20 milyon Afrikalı'ya karşı baskı, ayrımcılık ve sömürü uygulayan ırkçı Güney Afrika ile yakın ilişkilerini sürdürenler, Filistin halkını topraklarından süren ve Arap devletlerinden zor yoluyla aldıkları toprakları iade etmeyi reddeden Siyonist saldırganlara büyük miktarlarda modern silahlar yollayanlar, nasıl böyle haklardan sözedebilir?

İstihbarat örgütleri başka ülkelerin liderlerine karşı suikast girişimleri düzenleyen, orduları Hiroşima ve Nagazaki'ye atılan atom bombalarının toplamına eşit miktarda bombayı Vietnam üzerine yağdırarak milyonlarca Vietnamlı'yı katleden ve bunun için ülkeden ne bir özür dileyen ne de hayatlarını kaybedenler için tazminat vermeyi düşünen bir devletin liderleri -Latin Amerika'ya müdahele etmeyi gelenek haline getiren, dünyanın bu kesimindeki halkları sömürücü boyunduruğu altına alan ve her yıl yüzlerce çocuğun açlık ve hastalıktan ölmesinden sorumlu olan bir devletin liderleri- nasıl insan haklarından söz edebilir?

Kısacası, ülkemiz topraklarında kurulu bir askerî üssü zorla yerinde tutan, ve halkımızı canice bir ekonomik abluka altına alan emperyalist hükümet nasıl insan haklarından söz edebilir?

Eğer Başkan Carter vaazlarına kendisi inanıp da Lolita Lebron'un /ALKIŞ/ ve haksız yere 25 yıldan fazla bir süredir hapiste

tutulan öbür Porto Riko'lu yurtseverlerin, keyfi olarak hapse atılan Wilmington Onlusu'nun salıverilmelerini emretse, ayrıca ayrımcılık, işsizlik, ve açlığın kendilerini suç işlemeye ittiği ABD'li zenciler için bir af çıkarsa şahane olur. /ALKIŞ/

Her ABD yöneticisinin Latin Amerika ya da dünya ile ilgili kendine özgü tumturaklı bir sözü vardır. Bir tanesi «iyi komşuluk ilişkileri»nden söz ederdi; bir diğeri «ilerleme için ittifak» derdi. Şimdilerde ise parola «insan hakları». Yarımküremizde ve dünyamızda ABD politikasının değişen bir yanı yok; her şey eskisinin tıpatıp aynısı; savaş gemisi ve dolar diplomasisi, güçlülerin yasası her zaman geçerli oldu. Deyimler tıpkı yönetimler gibi geçici. Yanki'lerin politikasında tek değişmeyen şey yalan söyleme eğilimidir. /ALKIŞ/

EMPERYALİST POLİTİKA AYNI ZAMANDA ÇOK DAHA KURNAZCA BİR ŞEYDİR: SOSYALİST ÜLKELER ARASINDAKİ ÇATLAKLARI DERİNLEŞTİRİR, MİLLİYETÇİ AKIMLARI KIŞKIRTIR, ŞOVENİZMİ KÖRÜKLER VE İLERİCİ HAREKET İÇİNDE KENDİSİNE MÜTTEFİKLER ARAR.

Emperyalizmin Latin Amerika'da faşizmi, Afrika'da ırk ayrımını -apartheid- ve her yanda yeni sömürgeciliği desteklediğini söyledik; emperyalist politika aynı zamanda çok daha kurnazca bir şeydir: Sosyalist ülkeler arasındaki çatlakları derinleştirir, milliyetçi akımları kışkırtır, şovenizmi körükler, ve ilerici hareket içinde kendisine müttefikler arar. Emperyalizm -ki halkların sömürge sistemine karşı bağımsız ruhunun dışa vurması olan milliyetçiliğe karşı eskiden beri dişiyle tırnağıyla savaşmıştır ve şimdi de anti-emperyalist mücadelenin ve her ülkenin meşrû çıkarlarını savunmasının bir ifadesi olarak milliyetçiliğe karşı eskiden olduğu gibi savaşmaktadır- aynı duygunun aşırılaştırılmasının -yani, şovenizmin- sosyalizm ve enternasyonalizmin ilkeleriyle çatışacağı umudunu beslemektedir. O bu akımın Asya, Afrika ve Latin Amerika'da devrimci ve enternasyonalist ruhtan her zaman daha üstün geleceğine inanmaktadır.

Gerisi için de sanayileşmiş ülke olarak teknolojilerine, uluslararası kredi kurumlarındaki tekellerine ve kapitalist Batı'nın hâlâ elinde tuttuğu muazzam mali rezervlere güvenmektedir. Yüzyıllar boyu kendi işçilerinin, sömürge ve yeni sömürgelerin ve öbür az gelişmiş ülkelerin sömürülmesiyle biriktirdiği altına, şimdi Suudi Arabistan ve İran gibi ülkelerin yığdığı mültimilyonlar eklenmiş, inanılmaz kazançlar, eknomik açıdan geri bu gibi ülkelerden gelmiştir. Eldeki bu kaynaklarla Üçüncü Dünya denilen

uluslar topluluğundan ilerici hareketi süpürüp atmayı tasarlıyorlar.

Dünya ekonomik bunalımının etkilerinin ilerici hükümetlerce yönetilen kıt kaynaklı ülkelerde kuvvetli biçimde hissedildiği doğrudur. Bu ülkeler borç yükü altında eli kolu bağlı, ve mali sorunların acımasız kırbaç darbelerine maruz durumdadır. Ekonomik zorlukların bir sonucu olarak bazı ülkelerde sağ kanat güçleri seçimleri kazanırken, gericilik aynı zorlukları daha vahşi bir tahakküm ile karşılamak için faşizme başvurmaktadır. ABD politikasının geleneksel araçları olan Uluslararası Para Fonu ve öteki kredi kuruluşları, ağır şartlar dayatarak hoşlarına gitmeyen hükümetlerin tabanlarını zayıflatmakta ve kuyularını kazmaktadır. Bu ortam baskı uygulamaları için ve halkın teslim olması için ve böylece kimi ülkelerde gericiliğin geçici başarıları için elverişlidir.

ÇİN LİDERLİĞİNİN ENTERNASYONALİZM DAVASINA TİKSİNDİRİCİ İHANETİ, TUTTUĞU AKIL DIŞI YOL VE EMPERYALİST GÜÇLERLE UTANÇ VERİCİ İTTİFAKI, DÜNYA İLERİCİ HAREKETİ İÇİN AĞIR BİR DARBE OLMUŞTUR.

Eğer ilerci ve devrimci hareketin bizzat kendisinin ciddi zorluklarla karşılaştığını inkar etseydik dürüst davranmamış olurduk. Çin liderliğinin enternasyonalizm davasına tiksindirici ihaneti, tuttuğu akıl dışı yol ve emperyalist güçlerle utanç verici ittifakı, dünya ilerici hareketi için ağır bir darbe olmuştur.

Vietnam, Angola ve Küba geçmişte ve bugün kahramanlıklarıyla, emperyalizm karşısında verdikleri azimli, kararlı ve yalpalamayan mücadele ile dünyada sarsılmaz ve herkesin takdir ettiği bir prestij kazanan bu küçük ülkeler, şimdilerde hain Çin liderliğinin acımasız saldırılarının /ALKIŞ/ düşmanlığının ve iftiralarının kurbanı durumundadır. 20 yıla yakın bir süredir Birleşik Devletlerin baskı ve saldırganlığı karşısında diz çökmeyen ülkemiz, şimdi Çin yönetiminin Küba'ya uygulanan ekonomik ablukayı ve topraklarımız üzerindeki Amerikan donanma üssünün varlığını haklı çıkarmak için inanılmaz ve rezilce çabaların içine girdiğine tanık oluyor.

Kullanılan kaba ve hilekârca dil ile alçakca ve bayağı iddialar açısından Küba'ya saldıran emperyalistlerin ve Çinlilerin sözlü yayınları arasında hiç bir fark kalmamıştır. Emperyalistlerin bizi şeker pazarımızdan yoksun bıraktığı ve bizim için son derece gerekli olan besinlerin, ilaçların, yakıtın, yedek parçaların ve hammaddelerin getirtilmesini durdurduğu o en zor yıllarımızda Küba devriminin sağlamlaşmasını ve yaşamasını sağlamakta belirleyici

önemi olan Sovyet yardımına iğrenç iftiralarla saldırıyor. Elde ettiğimiz belirleyici ekonomik destek yanında, Playa Giron'da emperyalist saldırganlara karşı kendimizi savunmakta kullandığımız silahların Sovyetlerden sağlandığı gerçeğini asla unutmayacağız. /ALKIŞ/ Birleşik Devletler'in Küba'ya karşı doğrudan bir saldırı ile jenoside kalkışamamış olması gerçeği, büyük ölçüde SSCB'nin dayanışması ve desteğine bağlıdır. Tarih bu denli çarpıtılamaz. Kelimeler daha soylu amaçlar için yaratılmıştır.

Küba'nın enternasyonalist politikası; Angola halkının 15 yıllık kahramanca mücadele sonucu kazandığı bağımsızlığının ellerinden alınmaması için, oğulları Afrika'da Güney Afrikalı ırkçılara karşı çarpışan halkımızın sınırsız cömertliği; ve Birleşik Devletler, diğer NATO güçleri ve Arap gericileri tarafından başlatılan yabancı saldırıya karşı verdiği savaşta Etiyopya Devrimi ile dayanışmamız, Çin liderleri tarafından emperyalizmin sözcülerinin kullandığı aynı alçakça ve çirkin terimlerle, hattâ daha bile kötü -daha az kurnazca ve daha açıktan açığa kaba- bir dille tanımlanıyor.

Enternasyonalizm ve onun halklar arasında dayanışma ve kardeşlik idealleri Marksizm-Leninizmin güzelim özünü oluşturur. Enternasyonalizm olmadan Küba Devrimi varolamazdı bile. Enternasyonalist olmak insanlığa olan borcumuzu ödemenin bir yoludur. /ALKIŞ/

Küba Devrimi'nin enternasyonalist görevini nasıl kusursuzca yerine getirdiğinden sözetmekten, kendi kendimizi övmekten hoşlanmasak da Angola ve Etiyopya ile askeri işbirliğimizin yeni bir şey olmadığı hatırlanmalıdır. Küba askerleri 1963'te, kahramanca verilen bağımsızlık mücadelesinin zafere ulaşmasını izleyen aylarda topraklarının bir kısmına el konmak istenen kardeş Cezayir Cumhuriyeti'ni yabancı saldırıya karşı desteklemek için Cezayir'e gitti. Küba askerleri 1973'de siyonist saldırganlara karşı girişilen son savaştan hemen sonra Suriye, yardımımızı talep edince bu ülkeye gittiler. Küba savaşçıları, Gine-Bissau ve Angola'nın Portekiz sömürgeciliğinden kurtulmalarına yardım etmek için savaştılar ve öldüler. Sierra Maestra'daki gerilla mücadelemizdeki değerli yoldaşlarımızın Che ile birlikte Bolivya'da öldüklerini herkes biliyor. /ALKIŞ/

Kübalı devrimcilerin bu enternasyonalist geleneği, devrimin zaferinden çok daha öncelere, çoğunluğu komünist olan binden fazla gönüllü savaşçının faşizme karşı dövüşmek için İspanya'ya gittikleri günlere uzanıyor. /ALKIŞ/ Komünistlerin uluslararası dayanışması, fedakarlık ve mücadele ruhu, şanlı Paris Komünü

günlerinden beri dünya devrimci hareketinde derin ve anlamlı kökler salmıştır.

Yanki emperyalistleri, dayanışmasını, gericilik, burjuvazi ve faşizm ile uyguluyor. Yüz binlerce ABD askeri ve askerî uzmanı Batı Avrupa'da, Türkiye'de, Suudi Arabistan'da, İran'da, Güney Kore'de, Japonya'da, Federal Alman Cumhuriyeti'nde ve daha onlarca başka ülkede üslenmiş durumdadır. Emperyalistler kendi aralarında işbirliği yapma hakkına sahip olabiliyorlar da devrimciler olamayack mı? /ALKIŞ/

Afrika'da ve dünyanın diğer kesimlerindeki askerî uzmanlarımız egemen hükümetler tarafından çağırılmıştır. Buna karşılık, ABD, Panama'da ora halkının iradesine aykırı olarak on binlerce asker bulundurmaktadır. Birleşik Devletler, Küba'nın ulusal topraklarının belli bir kesiminde yurdumuzun iradesine aykırı olarak binlerce bahriyeliyi üslendirmiştir. Askerlerimiz Afrika'da tamamıyla bağımsız, ilerici ve devrimci hükümetlerin istekleri sonucu bulunurken, Birleşik Devletler'in askerî personelimizi Afrika'dan geri çekmemizi istemeye ne hakkı vardır?

Siyasal ve ahlaksal açıdan, emperyalizmin bu taleplerini destekleyenleri nasıl tanımlamalı? Çin Halk Cumhuriyeti'nde budala bir ölümlünün tanrılaştırıldığı ve Parti'nin ve onun en yi kadrolarının yokedildiği çılgın Kültür Devrimi macerası günlerinden beri kendilerini küçük burjuva ruhunun hükmüne bırakan yönetici çevreler enternasyonalizme ihanet ederek sosyalist bir devleti, yöneticilerin eşlerinin ve damatlarının politbüro üyesi oldukları bir aile çiftliğine dönüştürdü.

ÇİN HÜKÜMETİNİN BUGÜN PİNOCHET'NİN KANLI FAŞİST REJİMİNİ VE LATİN AMERİKA'DAKİ ÖTEKİ BASKICI VE GERİCİ ASKERÎ HÜKÜMETLERİ DESTEKLEMESİNİN ANLAMI NEDİR?

Çin hükümetinin bugün Pinochet'nin kanlı faşist rejimini ve Latin Amerika'daki öteki baskıcı ve gerici askerî hükümetleri desteklemesinin nesi garip? NATO'nun müdaheleci kuvvetleriyle birlikte Mobutu'yla işbirliği yapmasında şaşırtıcı olan ne? Angola'ya karşı Güney Afrika'nın yanında; Etiyopya Devrimi'ne karşı Somali saldırısının yanında; satışa çıkarılan Mısır'ın ve ayrı barış imzalanması politikasının yanında; İngiltere'de ve Federal Alman Cumhuriyeti'nde tutucu ve gerici güçlerin yanında; Avrupa'da NATO'nun ve her yerde Yanki emperyalizminin yanında olan veya Üçüncü bir Dünya Savaşı'nın kaçınılmazlığı gibisinden tehlikeli ve budalaca bir varsayımı savunan Çin'in bu konumunda şaşırtıcı olan yan nedir?

Bütün bunlara karşılık, Çin'in işlediği en büyük suç, Vietnam'a olan düşmanlığıdır. Kamboçya'nın aşırılığının arkasında Maoizmin ve Çin yönetici kliğinin bulunduğunun farkında olmayan yok; Vietnam'a karşı provokasyon hareketlerinin arkasında onların bulunduğunun farkında olmayan yok; Suni olarak yaratılan «Hoa sorunu»nun arkasında onların bulunduğunun farkında olmayan yok. Bugünlerde Çin'de Vietnamlılara karşı muazzam bir şovenist propaganda kampanyası yürütülüyor, ve bütün ekonomik işbirliği kesilmiş durumda. Bu cezaî ve ilkesiz yoldan Vietnamlıların emperyalist savaş ile haince yerle bir edilmiş olan ülkelerini yeniden inşa etmek çabaları sabote ediliyor.

Çin hükümetinin bu hareketleri bize Yanki'lerin Küba'ya karşı kudretli nüfuzunu kullanma çabalarını hatırlatıyor. Devrimin ilk yılarında, emperyalistler yetkililerimizin izni olmadan gemilerini getirerek ABD yurttaşlarını almaya çalışıyorlardı; onlar, çoğunluğu uzman meslek sahipleri olan böyle on binlerce Kübalı'nın göçünü başlattılar. Küba'ya karşı muazzam bir iftira kampanyası açarak ciddi ekonomik abluka tedbirleri aldılar.

Vietnam —zamanımızın en alçak gönüllü ve kararlı Marksist-Leninisti unutulmaz ve sevgili Ho Şi Minh'in /ALKIŞ/ yurdu— Vietnam, yurtseverliği ve devrimci yiğitliği ile bin kez dünyayı şaşırtmış olan bu ülkenin kahraman halkı şimdi Çin ihanetinin ve saldırısının kurbanı durumundadır.

Birkaç gün önce Çin savaş uçağı filolarının Vietnam sınırlarını ihlal ettiği haberleri geldi. Eğer cânilere zamanında hakim olunmazsa kahraman Vietnam'a karşı Çin'in daha ciddi saldırı ve askerî provokasyon hareketlerine tanık olacağız. Bizim Vietnam halkına en kararlı dayanışma ve desteğimizi sunmamızın neden gerekli olduğu sorusunun cevabı işte budur. /ALKIŞ/ Partimiz, emperyalist saldırganlığın bu kez —saçma gözükse de— emperyalizmin karşı devrim kampındaki yeni-tür müttefikleri tarafından yönlendirilen tehditlerine karşı Vietnam ile Dayanışma Komiteleri'nin yeniden canlandırılmasını önermektedir.

Halkların, ölçü ve ilkelerin küçük düşürülmesinin bir sınırı olmalıdır; bu artık bir noktada durdurulmalıdır, evrensel bilincin kaya gibi direnciyle karşılaşmalıdır.

Arnavutluk gibi, devrimci hareketteki bölünmenin ilk günlerinde Çin'i desteklemiş olan küçük bir sosyalist ülke bile, artık bugün Çin'i izlemiyor. Ve Arnavutluk ile olan ekonomik işbirliği köprüleri de atılmış durumda.

Er ya da geç, çalışkan, militan, fedakar, yiğit ve devrimci Çin

halkı, güzelim enternasyonalizm bayrağını emperyalizmin ayakları altına seren hainlerin hesabını görecektir. /ALKIŞ/

Dünyada iki yol vardır: Gericilik yolu ve ilerleme yolu. İkisi arasında bir tercih yapmak zorunludur, tarafsızlık mümkün değildir.

Son zamanlarda, devrimci hareket içinde doğan sorunların bir sonucu olarak oportünizm, ilkesiz politikalar ve emperyalizmle uzlaşma eğilimi bir parça güç kazandı. Oportünizm, ekonomik zorluklar, şovenizm, demagogluk ve siyasal korkaklık pek çok anahtar konuda yalpalamalara yol açtı.

Arap halkının işgal edilmiş topraklarını geri alma mücadelesi konusunda ve Filistin halkının haklarının tanınması konusunda tarafsız kalınamaz; /ALKIŞ/ Afrika halkları ve yeni-sömürgeciler arasındaki mücadeleler, Angola ve işgalciler arasındaki, haklarını savunan Sahra halkı ile topraklarını işgal edenler arasındaki /ALKIŞ/ mücadelede tarafsız kalınamaz; Etiyopya Devrimi ile Somali'li saldırganlar arasındaki /ALKIŞ/ Yemen Devrimi ile Arap gericiliği arasındaki /ALKIŞ/ ilerici Arap ülkeleriyle gerici Arap ülkeleri arasındaki /ALKIŞ/ Vietnam ile ona tehdit ve baskı yöneltenler arasındaki /ALKIŞ/ Güney Afrikalı ırkçılar ile Güney Afrika halkı arasındaki /ALKIŞ/ Zimbabwe Yurtsever Cephesi ile Ian Smith arasındaki /ALKIŞ/ Mozambik ile Güney Afrika ve Rodezyalı faşistler arasındaki /ALKIŞ/ Namibya ile sömürgecileri arasındaki /ALKIŞ/ Kıbrıs halkı ile yabancı işgalciler arasındaki, /ALKIŞ/ Lübnan'daki ilerici güçler ile sağcı güçler arasındaki, /ALKIŞ/ ve Allende ile Pinochet arasındaki /ALKIŞ/ mücadelelerde tarafsız kalınamaz; Kanal üzerinde Panama'nın egemenliği gibi /ALKIŞ/ Bellize ve Porto Riko halklarının bağımsızlık hakları gibi, /ALKIŞ/ Küba ablukası ve Guantanamo'daki Yanki donanma üssü gibi sorunlarda tarafsız kalınamaz; emperyalizm, sömürgecilik, yeni sömürgecilik, ırkçılık, faşizm, ve dünya çapında gerici güçlerle ilerici güçler arasındaki siyasal, ekonomik ve toplumsal mücadelede ortaya çıkan hiç bir durumda tarafsız kalınamaz.

Devrimimizin, siyasi oportünizmin bütün çeşitlerini reddettiği bilinir. Küba'nın bu militan, açık, sağlam ve kararlı çizgisiyle halkların haklı davasıyla dayanışma içinde olması ve uluslararası arenadaki prestiji, belli kimseleri —özellikle Devrimi— boşuna tecrit etmeye ve yıkmaya çalışan Yanki emperyalizmini kaygılandırıyor.

Birleşik Devletlerden gelen haberlere göre, bu ülkenin hükümeti 15 bağlantısız ülkeyle Küba'nın bu hareket içindeki rolüne

itiraz eden bir yaklaşım kurmuş. Ne var ki Bağlantısız Ülkeler Hareketi ile OAS —yarım kürenin yöneticisi olarak emperyalizmin bütün kararları aldığı sömürgeler bakanlığı— aynı şey değildir. Birleşik Devletlerin hangi 15 dışişleri bakanıyla ilişki kurduğunu ve cevaplarının ne olduğunu bilmek iyi olacaktır.

Birleşik Devletler ne zamandan beri bağlantısız ülkelere tavsiyede bulunma ve onları yönlendirme hakkına sahip oluyor? Hangi utanmasız hükümetler kendilerini bu konuma sokmuştur?

EMPERYALİZMİN PİYONU DURUMUNDAKİ FAŞİST, GERİCİ HÜKÜMETLERİN BU HAREKETİN KALBİNE TRUVA ATLARI OLARAK SOKULMASINA HER ZAMAN KARŞI ÇIKTIK VE HER ZAMAN KARŞI ÇIKACAĞIZ.

Çoğu bugün ne yazık ki ölmüş bulunan Nasır, Nehru, Nkrumah, ve diğer liderlerle birlikte Küba'nın da kurulmasına yardımcı olduğu Bağlantısızlar Hareketinde biz her zaman niteliğin nicelikten önemli olması gerektiğini düşündük. Askerî paktlara bağlı ülkelerin bu hareket içinde yer almasına her zaman karşı çıktık ve her zaman karşı çıkacağız. /ALKIŞ/ Emperyalizmin piyonu durumundaki faşist, gerici hükümetlerin bu hareketin kalbine Truva atları olarak sokulmasına her zaman karşı çıktık ve her zaman karşı çıkacağız. /ALKIŞ/ Bağlantısızlar Hareketinin şekilsiz, oportünistçe ve gevşek bir hareket değil, dünya politikasında olumlu bir etkisi olabilen anti-emperyalist, anti-sömürgeci ve ilerici bir güç olması gerektiğini her zaman düşündük ve her zaman düşüneceğiz. Onun yaradılışından beri mayasında bu vardı, başka bir şey değil. /ALKIŞ/

Küba hiç bir askeri pakta bağlı olmadığından ötürü bağlantısız bir ülkedir ama gericiliğin, emperyalizmin, sömürgeciliğin, faşizmin, ırkçılığın, siyonizmin, eşitsiz ticaret ilişkilerinin ve az gelişmiş ülkelerin sömürülmesinin kararlı olarak karşısındadır. /ALKIŞ/ Küba, kurtuluş hareketlerini, bütün dünyadaki haklı davaları ve ilerici güçleri azimle destekler, çünkü bunlar Bağlantısızlar Hareketi'nin varoluş gerekçeleridir.

Birleşik Devletler neden şimdi Havana'da yapılacak 6. Zirve Konferansı ile yakından ilgilenmektedir? Neden onu sabote etmeye çabalıyor? Bu manevraya âlet olanlar kimlerdir? Hareketimiz içinde böyleleri ne aramaktadır? Açıktır ki Birleşik Devletler, hainler, oportünistler, yeni-sömürgeciler, mütereddidler, ve ilkeleri müzakere edilebilir olanlar, Küba'nın militan, kararlı, güvenilir ve dürüst konumundan kaygılanmaktadırlar. /ALKIŞ/

Satılık hükümetler vardır, ama Küba Hükümeti asla satın alınamaz /ALKIŞ/ Birleşik Devletler bunu bilmektedir.

Boyun eğmeyeceğiz; enternasyonalist ilkelerimize ihanet etmeyeceğiz; zorunluluklar ve emperyalizmin şantajları karşısında dimdik duracağız. /ALKIŞ/ Şoven çıkarlar gütmüyoruz. Uluslararası politikamız müzakere konusu edilemez. Emperyalist ablukaya karşı gerekirse daha uzun yıllar boyu fedakarca ve şerefle direnmeye hazırız. Başkaları yelkenleri suya indirebilir, satın alınabilir, ihanet içine girebilir ama Küba, teslim olmayan, satın alınamayan ve dizlerinin üstüne çökmeyen bir devrimin örneği olacaktır. /ALKIŞ/

Ufukta mücadelelerin bizi beklemesinden yılmıyoruz; devrim yoluna girdiğimiz ilk günden beri asla cesaretsizliğe kapılmadık. Hiç bir gerçek komünist, zorluklar karşısında korkuya kapılmaz. Yurdumuz bükülmez çelikten dökülmüştür. Marks, Engels ve Lenin'in en özlü fikirleri zihinlerimizde yer etmekte, ve kalplerimizde çarpmaktadır. /ALKIŞ/ 68'lerin, 95'lerin ve 53'lerin /ALKIŞ/, Cespedes'lerin, Marti'lerin, Maceo'ların, Abel Santamaria'ların, Frank Pais'lerin, Camilo ve Che'lerin /ALKIŞ/ Yara, Baire, Moncada, Granma, Sierra, Giron ve Ekim Buhranı kahramanlarının anti faşist İspanya'nın, Angola'nın, Etiyopya'nın /ALKIŞ/ enternasyonalist kahramanlarının kanları damarlarımızda akmaktadır. /ALKIŞ/

Halkımız enternasyonalist görevlere gönüllü olmaya çağırıldığında değil on binlerce, yüz binlerce savaşçı, seçilmek onuruna sahip olmak için çalışır. /ALKIŞ/ Afrika ve dünyanın diğer kesimlerindeki sivillerle işbirliği için çağrı yapıldığında aynı cevap Kübalı doktorlardan, öğretmenlerden, mühendislerden, teknisyenlerden ve öteki işçilerden de gelir. Bu halkımızın ruhunun bir yansımasıdır. Siyasal seviyemizin, devrimci fikirlerin tam zaferinin ve yurdumuzun erkek ve kadınlarındaki komünist dayanışma ruhunun bir göstergesidir. /ALKIŞ/

Yaşadığımız yüzyılda dünya devrimci hareketi ileriye doğru büyük adımlar attı. Hareketin güçleri büyüdü; safları kuvvetlendi; ve tecrübeleri zenginleşti. Bönlüğü, kibiri, küçük burjuva budalalığı, şovenizmi ve oportünizmi ile kendilerini Devrim'in şanlı yolundan ayıranların hainliği, çılgınlığı, zayıflığı ve körlüğü, insanlığın muzaffer ilerlemesini asla durduramayacaktır. /ALKIŞ/

Yaşadığımız çağda insanlığın bir bütün olarak savaş ile barış arasında hiç bir üçüncü yolu yoktur; barış ve farklı sosyal sis-

temlerin uygarca barış içinde birlikte varolması en akıllıca ve tek çıkış yoludur. Bu arada, her halk, hiç bir dış karışma olmadan kendi kaderini kendi çizmelidir, ve bunun doğrultusu ilerleme, -Marks ve Engels'in dedikleri gibi- bir insanın bir başkası için bir kurt gibi olmadığı adil bir dayanışma dünyası olmalıdır.

Sosyalizm ve barış güçleri bugün emperyalizmin dünyada hegemonya, savaş ve ricat politikasını dayatmasını önleyecek kadar güçlüdür. Sevgili kardeşimiz, Lenin'in şanlı yurdu da dahil olmak üzere bu güçler şimdiki aşamada gericiliğin iştahlarına, maceralarına ve aşırılıklarına karşı güçlü ve yenilmez bir engeldir. Bu göçler Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın ve onların doğal kaynaklarının bir kez daha emperyalistlerce paylaşılmasını ve sömürgeleştirilmesini önlemektedir.

İnsanlık geçmişe dönmeyecektir; barış korunacaktır; halklar ilerleme yolunda gelişecek ve hiç kimse, hiçbir şey asla bunu durduramayacaktır.

Moncada'nın örneklediği ve Küba Devrimi'nin teşvik ederek ispatladığı gerçek budur. İlk kez batı yarımküresinde düzenlediğimiz barış, anti-emperyalist dayanışma ve dostluk için 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali /ALKIŞ/ —iyimserlikle, yarınlar için büyük umutlarla ve geleceğin tamamen ilerlemeye, özgürlüğe, adalete, insanlar ve halklar arasında kardeşliğe ait olduğu kesin hükmüyle düzenlediğimiz bu festival— bunun söz götürmez kanıtıdır.

Patria o muerte!

Venceremos!

/ALKIŞ VE TEZAHÜRAT/

ilke 25 Lira
AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ